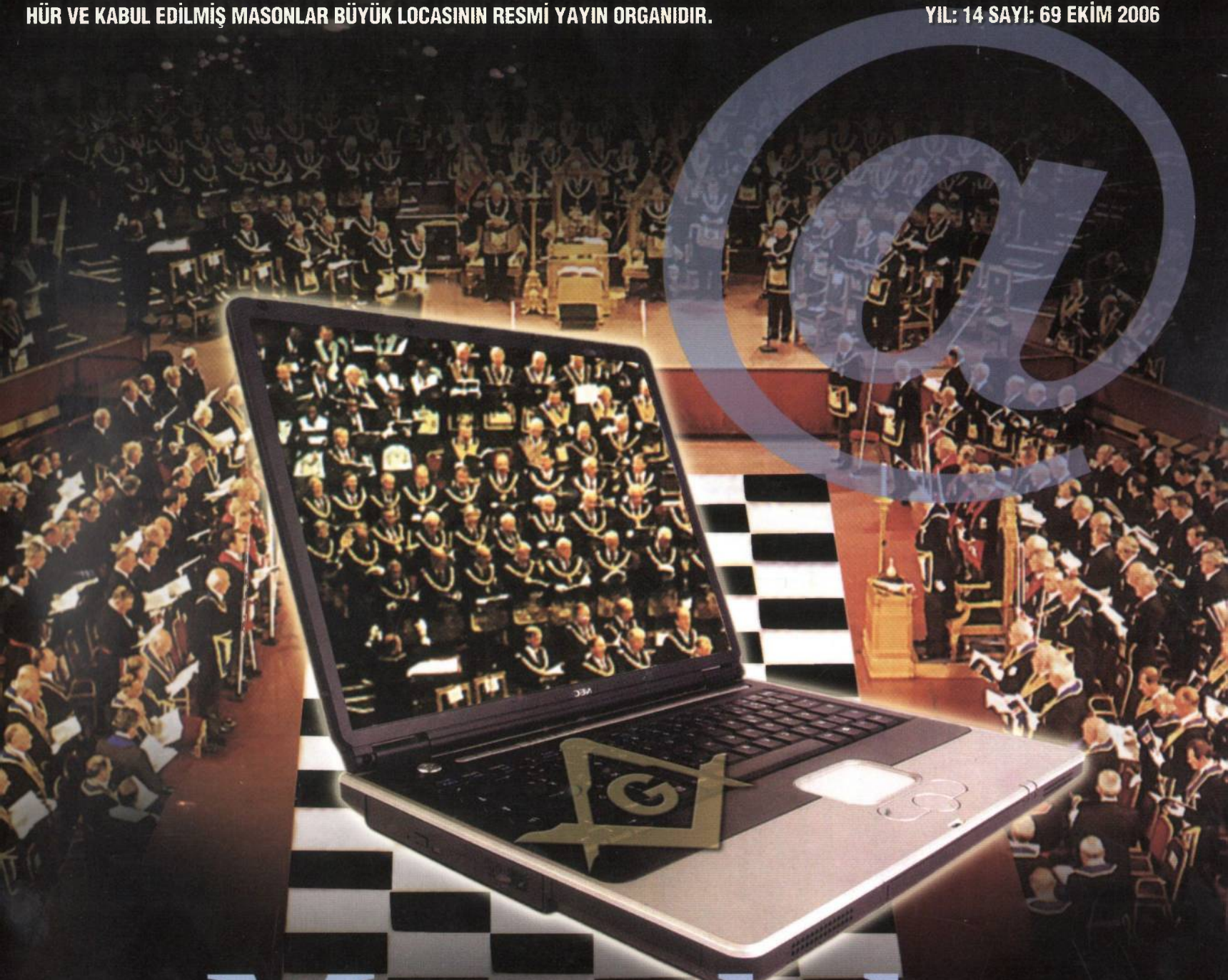

TESVİYE

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASININ RESMİ YAYIN ORGANIDIR.

YIL: 14 SAYI: 69 EKİM 2006

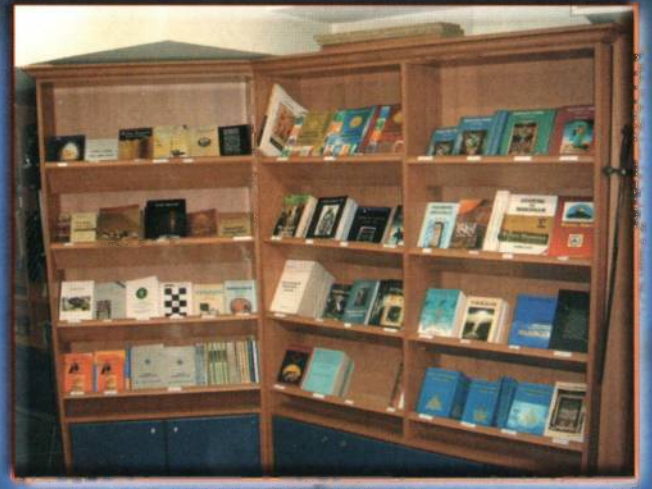
Masonluk

ve gelişen iletişim teknolojileri

Size özgü, sizin için...

özel ürünler
özel kaliteyle
özel fiyatlarla

Hür ve Kabul Edilmiş
Masonlar Büyük Locası Derneği
İKTİSADİ İŞLETMESİ

Nur-u Ziya Sk. No: 19 Beyoğlu 34430 İstanbul
Tel: 0212 251 26 50 Web: www.iktisadiisletme.com
e-mail: shop@mason.org.tr

Tanju Koray Üstad'ı Ziyaret...

24 Büyük Locamıza'a mensup Kerdeşlerimiz ve Sekreterlarımız Tanju Koray Üstad'ı Mudanya'da ziyaret etti.

28 Sadık Dostlar Locası, Güney Doğu'yu gezdi. Doğa, tarih ve kültür içinde beş gün geçiren Kardeşlerimizden Çetin Yalçın 17-21 Mayıs tarihleri arasında gerçekleşen seyahati, Tesviye okurları için fotoğrafladı ve yazdı.

16 Video Konferans ile tarihe tanıklık ettik / Hakkı Büyükçivitçioglu

18 Atlas ve La Rose Du Leman

19 İsrail'de İs'ad töreni

23 Gelişim ve Milano Locaları buluştu.
• Avusturalya'dan bir mektup var

25 Derince Cumhuriyet İkokulu'nun yıl sonu etkinlikleri

26 Eylem Locası'nın 1. Bahar Şenliği

31 Söz Locası Güney Doğu'daydı

32 New York Anatolia Locası'ndan

33 Türkay Locası'nın İs'ad Töreni.
• İtalya'da masonik rönesans

38 Üner Birkan: Hesap Uzmanı, müzik eleştirmeni ve Mason / B. Şenocak

42 Namık İsmail / Onur Soysalan

44 Akl-u Hikmet hareketlerimizin rehberi olsun / Ziya Umur

47 Bir Mabedin duvarları / Dr.R. Duman

48 Cem Mahruki: Müzemizde buluşalım

50 Sembolizmayı anlamak / C.Layiktez

51 Kelime, Vuruş ve Mabet Tezyinatı

53 Kitap: Zaman Kaybolmaz İlber Ortaylı

58 Zeytinin Teri / Dr. Mehmet Uhri

34 Tuncel Gülsoy'un hazırlayıp Celil Layiktez'in derlediği "Caz ve Hürmasonluk" başlıklı çalışmada Caz Müziği'nin ayrıntılarına giriliyor ve bu müziğin Masonluğa ne kadar benzediği anlatılıyor.

54 Gens Una Sumus... Tesviye'de, bu sayıda Briç'in yanı sıra bir de Satranç köşesi bulacaksınız. Bu vesileyle yayınladığımız "Masonluk ve Satranç" konulu yazı, mesleğimizin evrensel niteliğine vurgu yapıyor.

Cevad Gürer, Ahmet Örs ve Celil Layikteş
“Gelişen iletişim teknolojilerinden Masonluğun nasıl etkilendiği”ni mercek altına aldılar...

Masonluk

ve gelişen iletişim teknolojileri

İletişim teknolojilerinin çığ gibi geliştiği bir dönemi yaşıyoruz... Büyük Locamız'ın üç Vadi'si birkaç ay önce birbirlerine video konferans sistemiyle bağlandı. Sistemi verimli bir şekilde kullanıyoruz. Pek çok Kurul ve dergimiz Tesviye'nin toplantıları artık bu sistem kullanılarak yapılıyor. Aktüel yayın organımız Tesviye, aynı zamanda internet ortamında da düzenli olarak yenileniyor. Böylece, her yeni sayımızla birlikte, Kardeşlerimize olduğu gibi, "harici alem"e de sesimizi duyuruyoruz. Localarımız e-mail üzerinden haberleşiyorlar. Tüm Localardan Kardeşlerimizin üyesi bulundukları e-mail gruplarımız var. Kısacası, epeydir iletişim teknolojilerindeki gelişimin nimetlerinden yararlanıyor, özellikle de interneti alabildiğine kullanıyoruz.

Acaba, bu son derece önemli gelişmenin orta ve uzun vadede bizi nasıl etkileyeceğini yeterince düşündük mü?

Bu soruya verilecek cevaplar, harici hayattaki çalışma alanlarımıza, mesleğimizdeki sorumluluk noktamıza, kişisel olarak "mükemmel", "iyi", "vasat" gibi kavramlara olan yaklaşımlarımıza göre farklılıklar gösterecektir. Yine de, hepimizi ilgilendiren bu konuyu "mercek altına alarak", bir "ortak nokta"da buluşmamız gerektiği konusunda sanıyorum hemfikiriz.

Osman BALCIĞİL

MASONLAR VE İNTERNET

Pek çoğumuzun bildiği gibi, iletişim teknolojilerinin en önemli kalemi olan internet, Dünya üzerinde binlerce network'ün ve milyonlarca bilgisayarın beraber çalıştığı ve bilgi paylaştığı gevşek bir birlik. Hiç bir kişi, organizasyon veya devlet internetin sahibi değil. Gerçek bir işbirlikli girişim. Uzmanlara göre internette çeşitli türde ve büyüklükte 3 milyar belge yer alıyor ve yıllık 500 milyon yeni doküman buna ekleniyor. Hal böyle olunca, bakınız şu anda Büyük Locamız ve Localarımızın uymakla yükümlü oldukları yönetmeliğin hazırlanmasına önayak olan ve son şeklini veren

CEVAD GÜRER

Üstadımız neler söylüyor:

CEVAD GÜRER

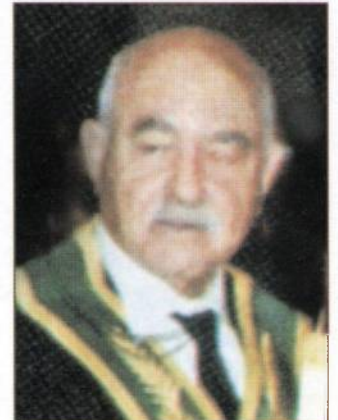
"Bir bilgi ummanından söz ediyoruz... Kuşkusuz bu bilgi denizinden yararlanırken son derece dikkatli olmamız gerektiği de bir gerçek. İsteyen herkes her istediği bilgiyi

AHMET ÖRS

internete yükleyebiliyor. İşte bu özellik, sanki kulağıma internete başvurmada ihtiyatlı olmamız gerektiğini fısıldıyor. Hangi bilgi ne kadar sağlıklı, ne kadar güvenilir... Doğru yerden doğru bilginin

CELİL LAYİKTEZ

alınması, araştırılan konuda yeterli bilgi birikimine sahip olunması, internetten yararlanmanın ön koşulları sanırım.”

Başta da belirttiğimiz gibi, internet hayatımızı alabildiğine etkiledi. Etkilemeyi sürdürecektir. Peki biz Masonlar sözünü ettiğimiz bu büyük alt-üst oluşla kucaklaşıırken acaba yeterince hazırlıklı mıydık? İnternetin ilk kullanılmaya başlandığı dönemlerde Büyük Sekreterimiz olan ve aynı zamanda iletişim sektörünü içinden tanıyan AHMET ÖRS Üstadımız'ın vereceği bilgiler hem mesleğimize ve hem de internetin gelişimine dair birinci elden bilgiler olacaktır:

“Bu yeni teknolojinin bizim yaşamımızı çok kolaylaştırabileceğini bundan yaklaşık on yıl kadar önce öngörebilenlerimiz oldu. Ancak Büyük Loca'ya bir servete mal olan davetiyelerin kâğıt üzerine baskı versiyonunu halâ kaldıramadık. Bugün hemen bütün Localar kendi üyelerine hem toplantı davetiyelerini, hem de diğer Localardaki etkinlik programlarını gönderiyor. Oysa biz çoğu kez toplantı tarihinden sonra basılı davetiyeleri

almaya devam ediyoruz. Bir başka sorun uluslar arası masonik ilişkilerde karşımıza çıkıyor. Hemen her Büyük Sekreterler Konferansı'nda resmi yazışmaların İnternet üzerinden yapılması konusu görüşülür. Nihayet zaman kazanmak açısından önce İnternet üzerinden gönderilmesi, ardından posta ile orijinal belgenin yollanması noktasına kadar gelindi. Birkaç yıla kadar tüm yazışmaların İnternet'e aktarılması beklenebilir. Ama

Masonlar henüz bu yeni teknolojiye tam anlamıyla alışamadılar.”

AHMET ÖRS konuyu ele alırken çok önemli bir noktaya dikkat çekiyor.

Diyor ki,

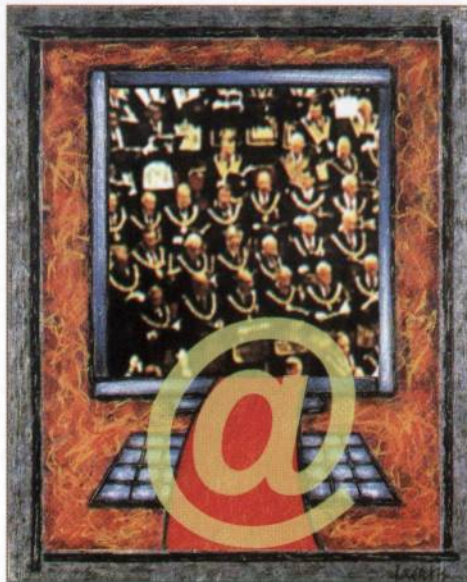
“Evet, gelişmenin çok iyi farkındaydık, ama yürümekte olan sistemimizi bu gelişmeye paralel olarak değiştirmemiz zaman aldı, zaman almaya devam ediyor...”

Acaba neden böyle oldu? AHMET ÖRS bu sorumuzu şöyle cevaplıyor:

“İnternet, iyi kullandığımızda olumlu yanları olan, ama yanlış kullandığımızda ise sorunlar doğurabilen bir teknoloji. Her yeni teknoloji gibi bu da yaşamımızı değiştirdi ve değiştirmeye devam ediyor. Artık dünya internet öncesine geri döndürülemez. Ona bir an önce alışmamız yerinde olur.”

Aşağıda da okuyacağınız gibi, CEVAD GÜRER'in aynı konuya bakışı, AHMET ÖRS ile paralellikler arz ediyor.

“İnternet yaşamımızın bir parçası oldu ve birçok alanda zaman tasarrufu sağlıyor, hayatımızı kolaylaştırıyor. Kuyruklarda beklemeden birçok işi

evimizde halledebiliyoruz. Arama motorları aracılığı ile aradığımız her türlü bilgiye ulaşabiliyoruz. Artık bu kolaylıktan vazgeçebilmemiz biraz zor. Ancak internetle bu kadar içli dışlı olmanın bir bedeli yok da değil.”

Ödeyeceğimiz bedelin ne olduğunu CEVAD GÜRER’e sormadan önce, 69 sayıdır Tesviye dergisinin yayınlanması için büyük emek sarf eden CELİL LAYİKTEZ’den Büyük Locamız’ın aktüel yayını olan “Tesviye” ve “internet” konusunu “mercek altına” almasını rica ediyoruz. İnternet’teki gelişme Tesviye’yi nasıl etkiledi? Hem Tesviye’nin yayınlanması açısından hem de okuyucuya ulaşması açısından ne tür değişimlere yol açtı internet?

“Tesviye dergisi içerik ve şekil olarak sürekli geliştirildi. Son sayılar da İnternet sitemizden izlenebiliyor. Böylece, dergimizin ulaşamadığı Kardeşlerimiz ve hariciler Tesviye’yi okuyabiliyor. Dışa açılmak konusu böylece büyük ölçüde halledilmiş oluyor. Büyük Locamız internet sitesinde Tesviye bölümüne dahil ettiğimiz fihrist sayesinde, Kardeşlerimizin eski sayılardaki bilgi birikimine ulaşabilmeleri sağlanmıştır. Tasnif edilmeyen, istenildiğinde kolayca ulaşılabilen bilginin kimseye yararı yoktur. Dijital kolaylık bu rahatlığı getirmiştir. Tesviye’nin sayılarının tümü, zaman içinde, sitemize aktarılabilecektir. Bu arada, henüz dijital ortama geçmemiş sayılardaki yazılar fihristten seçilerek, kütüphanemizde bulunabilir. Tesviye dergisinde mail adresimi bulan hariciler Masonluk hakkında bilgi almak veya Masonluğu yermek üzere bana iletiler yolluyorlar, ben de onları cevaplamak üzere Büyük Sekreterliğimize yolluyorum. Bu arada Mason olmak isteyenlerin başvuruları da bu yoldan geçiyor.”

Şimdi CEVAD GÜRER’in biraz evvel sözünü ettiği “bedel” meselesine geri dönelim. Gürer, “internetle bu kadar içli dışlı olmamızın bir bedeli olabileceğini” söylemişti. Nedir ödeyeceğimiz bu bedel?

“Sanki sosyal yaşamımız biraz yara alıyor gibi geliyor bana. Belki ilerde bugünkünden çok farklı toplumsal ilişkilerimiz olacak. Ben bunun, çok katlı apartman yaşamındaki komşuluk ilişkilerinin en aza inmesine benzemesinden korkuyorum. Acaba insanları birbirine daha da yabancılaştıracak mı bu sihirli âlem?

“İnternetin insanların kullanımına sunulmuş bir kolaylık olduğunu unutmamak gerekir, o ne her şeyimiz ne de onu yok sayabiliriz.”

İnsanların yüz yüze konuşmalarını, yüz ifadelerini, birbirlerine bakışlarını, el sıkışmalarını velhasıl insani sıcaklığı sanal ortamlarda yakalamak mümkün mü? Dolayısıyla, internetin insanların kullanımına sunulmuş bir kolaylık olduğunu unutmamak gerekir; o ne her şeyimiz, ne de onu yok sayabiliriz.”

“SIRLAR” VE İNTERNET

Masonluğun en önemli yanı, bu mesleğin mensuplarının “ne düşündüklerini, ne yaptıklarını, nasıl yaptıklarını sadece kendilerinin

bilmeleri”ydi; mesleğin “sır”ları aslında bir anlamda kendisinin “sır” olmasıydı. Ama gelişen iletişim teknolojileriyle birlikte, bu “sır” her geçen gün “sır”ra kadem basıyor. İstedığınız ritüeli istediğiniz dilde internetten indirebiliyorsunuz. Bu nedenle, bazen mesleğimize Masonlar’dan daha fazla vakıf hariciler bile çıkıyor karşımıza... Kimilerimize göre, bu durum “sırlar”ımızın ifşa olması anlamına geliyor... Bu gidişi acaba AHMET ÖRS nasıl tarif ediyor?

“Masonluğu sadece yazılı metinlerden ibaret sayanlar için İnternet, Masonluğun sonu anlamına gelebilir. Ama ne sanal ortamlarda Masonların buluşması “Masonluk”, ne de bu ortamda dolaşan bilgiler “Masonluk öğretisi” sayılabilir. Masonluk ancak Kardeşlerin aynı havayı soludukları ortamlarda gelişip serpilebilir. Ansiklopedik bilgilere ulaşmak bir Hariciyi Mason yapmaz. Buna karşılık bir Kardeşin İnternet üzerinden bilgilenmesi onu daha donanımlı bir Mason kılacaktır.”

“Sırlar” meselesiyle ilgili olarak bu kez CEVAD GÜRER’in düşüncelerini alıyoruz:

“Sırların sır olmaktan çıkması veya ritüellerin dışarıda yayınlanması yeni bir olay değil. Benim hatırladığım kadarıyla bu iş, 1711 yılında yayınlanan tek sayfalık Trinity College, Dublin Elyazması’na kadar dayanıyor. Çok eski tarihlerden beri Mason olmayanlarca bir şekilde elde edilen bilgilerin para kazanma, gazez veya daha başka dürtülerle “ifşaat” veya “exposure” namı altında yayımlandığını biliyoruz. İnternet sadece yeni bir araçtır bu ifşaat furçasında... İnternet’te Büyük Locaların, Locaların veya Masonik Araştırmaya tahsis edilmiş sitelerin yanında birçok “anti-Masonik” web siteleri mevcut. Bu siteler Masonluğun sırlarını ifşa etmekte birbiriyle yarışıyor. Ritüelleri ve diğer Loca içi davranışları sergileyen bu tür siteler. Kimileri, bu şekilde davranmakla, faaliyet göstermekle ve tabii kendi safsatalarını eklemekle bize zarar verdiklerini düşünüyorlar. Bunlara kısaca

“antiler” deniliyor. Mesleği çok iyi bilmeyenler için antilerin siteleri büyük tuzaklarla dolu. Gerçek bilgilerin arasına kendi düşüncelerini çok ustaca yerleştiriyorlar.

Aslında, Hürmasonluğun kuralları ve amaçları gizli değil. Bazı obediyanlarda Locaların toplantı tarihlerinin, görevlilerinin isimlerinin yer aldığı “Yıllık Rapor” veya “Yıllık Kitap”lar dışarıdan yasal olarak elde edilebiliyor. Bununla beraber genel kural, doğaldır ki; bir Mason ancak kendinin, kendisini Mason olarak açıklamasıdır.”

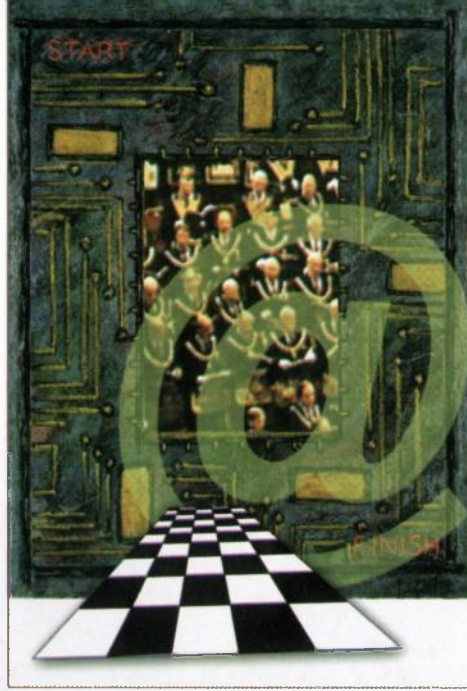
CELİL LAYİKTEZ aynı konuya şöyle katkıda bulunuyor:

“Tekris hakikati aramada inisiyatik bir merasimdir, tekris esnasında yaşananlar yazı veya sözle başkasına anlatılamaz; Masonluğu anlamak için tekrisi yaşamak gerekir. Masonluğun yazılamayan, anlatılamayan esas sırrı da işte budur. Yoksa, ifşaat şeklinde, her dilde, yüzlerce, binlerce kitapta masonluğun kısmen doğru kısmen yanlış, her çeşit merasiminden, sırlarından, tanınma işaretlerinden tutun, tümüyle hayali Siyonist bağlantısı veya keçi kurbanlarına kadar, lehte ve aleyhte, doğru ya da hayal mahsulü söylenebilecek, yazılabilecek her şey yazılmış, medyada ve internette malzeme olarak kullanılmıştır. Bu nedenle, şahsen, masonik disipline aykırı olduğu için tasvip etmemekle beraber, Kardeşlerimizin İnternette istemli olarak ya da dikkatsizliklerinden doğabilecek hiç bir ifşaatlarından çekinmiyorum. Bu arada moderatörlerin de görevlerini yapmalarını bekliyorum.”

İNTERNET LOCALARI, SANAL MASONLUK

İnternetin gelişmesiyle ortaya çıkan yeni bir kavram da “İnternet Locaları”. Konuyu değerlendirmesini, kendisi de bir İnternet Locası üyesi olan **CELİL LAYİKTEZ**’den rica ediyoruz:

“Cevad Gürer Üstat da Tesviye okurlarını bu konuda aydınlatacaktır. Benim görüşüme göre, bu Loca

“İngiltere’deki İnternet Locası’nın diğer özelliği de bir Araştırma Locası kimliğinde çalışması. Uğraş alanı yalnız tarihi araştırmalar ve masonik eğitim ile sınırlı değil; Masonları etkilediği cihetle, sosyal eğilimler üzerinde de araştırmalar yapıyor.”

muntazam Masonluğun içinde saygın bir yere sahip. Bir de, Pietro-Stones gibi (İtalyan) gayet ciddi çalışan, ancak Masonlukta intizam aramadan, tekris yolunu kullanan her türlü masonluğa açık genel siteler var. Bunlar, fikir ve bilgi alışverişinde, muntazam – gayri muntazam, kadın, erkek her türlü masonluğa kapılarını açıyor ve bir genel arşiv – Araştırma Locası şeklinde çalışıyor. Ayrıca, Sheffield ve Leiden Üniversiteleri Masonluk kürsüleri gibi, siyasi tarihin oluşumunda Masonluk ve benzeri Kardeşlik örgütlerinin Aydınlanma düşüncelerinin yayılmasında, özgürlük savaşlarında, demokrasi ve laikliğin gelişmesinde, sosyal sınıflar arasındaki farklılıkların kaldırılmasında, insan hakları ilkelerinin

kabul edilmesinde, azınlık, kadın hakları gibi konularda, genelde tarihçilerin masonik gerçeği görmezden geldikleri tezinden yola çıkarak yaptıkları ve destekledikleri araştırmalar var. Bu araştırmalar intizamı hesaba katmadan, genelde Masonluğu ele alıyor. Bu üniversitelerin faaliyetleri de internet ortamında yayınlanıyor.”

İnternet Locaları, Kardeşlerimizin büyük bir bölümünün gerçekten merak ettikleri bir konu.

CELİL LAYİKTEZ’den sonra konuyla ilgili olarak bir de **CEVAD GÜRER**’in görüşlerine başvuruyoruz:

Sanal bir Loca olabilir mi?

“İngiliz Birleşik Büyük Locasına bağlı bir İnternet Locası var. Doğu Lancashire Bölgesi’nde, 1998 yılında kurulmuş. Senede üç defa toplantı yapıyor. Mart, Ağustos ve Ekim aylarında...”

İlk toplantısını Manchester’de yapıyor, bu ilk toplantıda İs’at töreni yapılıyor. Diğer iki toplantı değişik şehirlerde yapılıyor. Loca toplantısı öğle 12 de başlıyor. Locaya giriş başışı 50 Pound. Bu Loca siber dünyada çalışan bir Loca değildir. Üyeleri bir araya getiren, internete olan ortak ilgileridir.

Amaçları, Hürmasonluk genelinde elektronik iletişim araçlarının yaygın ve doğru kullanımını geliştirmek ve teşvik etmek. Toplantılarında konferanslara yer veriyor. Bizim için normal olan bu durum, İngiliz Masonluğunda pek rastlanan bir format değil, yani konferans çalışmaları. Dolayısıyla bu açıdan özelliği olan bir Loca.

Diğer bir özelliği de bir Araştırma Locası kimliğinde çalışması. Uğraş alanı yalnız tarihi araştırmalar ve Masonik eğitim ile sınırlı değil; Masonları etkilediği cihetle, sosyal eğilimler üzerinde de araştırmalar yapıyor. Bu konularda İngiliz ve dünya Masonlarının katkılarını da kabul ediyor. İnternet Locası’na obediyanımız mensubu Kardeşlerimizden de üye olanlar var. Sanal Localar olmalı mı sorunuza gelince; bence olmamalı. Masonluk bir

Kardeşlik örgütüdür. Kardeşler Locada yan, yana oturacaklar ve yüz yüze konuşacaklardır. Bugünkü anlayışımızla bunlar sanal olarak yapılacak şeyler değildir. İnsan sıcaklığını, gözlerdeki sevgiyi, duyguları klavyeniz aracılığı ile aktarmanız mümkün müdür? Her teknolojiyi bize yarar sağladığı kadarıyla kullanılmalı. Teknoloji amaç değil araçtır. Onun için, işi sanal Localarda çalışmaya kadar getirmek, bilmem ne kadar Masonluğa uygun düşer?

Sanal Localar var mıdır? Doğrusu ben düzenli bir obediyanza bağlı sanal Loca olduğunu bilmiyorum. İnternette rastlamadım. Geçenlerde bir Kardeş, Avusturalya'da düzenli bir Siber Loca olduğunu e-grupta yazdı. Doğruluğunu araştırıyorum. Ancak bazı sitelerde Masonik Konuları tartışmak üzere kurulmuş forumlara rastladım."

ÜLKELER ARASINDA FARKLAR VE "DOZ"

Ülkeler kuşkusuz değişik gelişmişlik düzeyinde...

Aynı zamanda, değişik toplumların Masonlara bakışları da farklı.

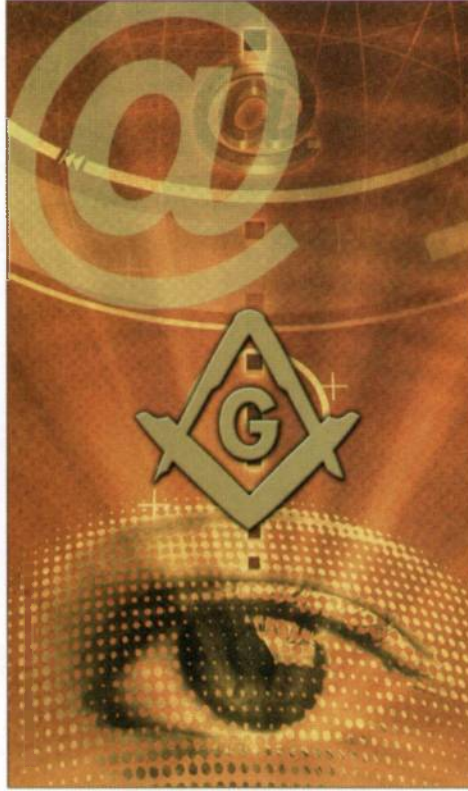
Bu bilgilerin ışığında, acaba her ülkede Masonlar'ın interneti kullanmalarında farklı "dozlar" mı olmalı?

CEVAD GÜRER yanıtlıyor:

"Her ülkenin, her toplumun şartları aynı değil. Ülkelerin şartları göz önünde tutularak gerekli tedbirleri almak Büyük Localara düşmekte. Büyük Locamızın bu alanı düzenlemek üzere çıkarılmış iki Yönetmeliği mevcut. Biri Siteleri, diğeri ise masonik e-gruplarını kapsıyor. Genel Kurallar bizim düzenlemelerimizde de yer alıyor. Sözgelimi, sitelerin izin alınmak suretiyle kurulması ve yer alacak materyalin önceden sunulması ve onaylanması, sitede siyasal ve dinsel içerikli konuların, reklâm veya ticaret amaçlı bilgilerin, üyelerin isimlerinin yer almaması, telif hakları veya copywrite kapsamındaki materyalin kullanılmasında dikkatli olunması

öngörülmüştür bu düzenlemede."

Bu arada, kuralların bizi ne aşırı "muhafazakâr"lık ne de aşırı "düzenlemeci"lik çizgilerine götürememesi de gerekiyor. Ayrıca,

"Artık bu teknoloji vazgeçemeyeceğimiz biçimde hayatımıza girmiş durumda. Masonlar da her şeyden önce, günümüz toplumunun insanlarıdır ve bu teknolojiden uzak kalmaları düşünülemez".

iletişim teknolojileri bizim gibi tarihi boyunca ilerici olmayı, Dünya'nın ilerlemesine katkıda bulunmayı şiar edinmiş bir organizasyon tarafından kullanılmayacak da kim tarafından kullanılacak? Bu noktalarda herkes hemfikir; ama cevabını bulmamız bir "doz" kavramı da yok değil. "Dışa açılma" konusunda son derece hassas olan bizler, internet kullanımında bu "doz" meselesini görünen o ki, henüz

tam anlamıyla çözebilmiş değiliz. En azından pratikte... Bakınız bu konuya **AHMET ÖRS** nasıl yaklaşıyor:

"Ben Masonların İnternet kullanımında bir "doz"un söz konusu olmadığını düşünüyorum. Basılı yayınlarla neler ne kadar dışarıya veriliyorsa, elektronik ortamda da o kadar sunulur. Kolay yoldan bilgi aktarımı ketumiyet ilkelerini bir yana bırakmamızı gerektirmez."

Aynı konuya **CEVAD GÜRER** şöyle yaklaşıyor:

"Biraz evvel söylediğim gibi artık bu teknoloji vazgeçemeyeceğimiz biçimde hayatımıza girmiş durumda. Masonlar da her şeyden önce, günümüz toplumunun insanlarıdır ve bu teknolojiden uzak kalmaları düşünülemez. Dışa açılmada olsun, diğer konularda olsun günümüz teknolojilerini etkin ve etkili biçimde kullanmamız mümkün. Bu teknolojiler sayesinde tekerleği yeniden icat etmemiz de gerekmiyor. Benzeri kuruluşların, yani diğer Büyük Locaların, "iyi uygulama örneklerinden" pek âlâ yararlanmak mümkün.

İnternet teknolojisi Masonluğun tanıtımında iyi bir araç...

Neyi ne kadar söyleyeceğimize biz karar veririz. Aslına bakarsanız, geçmiş uygulamalarımız göz önünde tutulduğunda, yazılı medyaya çok daha fazla müsamahalı davrandığımızı görüyoruz. Diğer yandan tanıtımımızı en etkin, en ucuz ve hızlı internetle yapabiliriz. Hem de kendi sözcüklerimizle, bir basın mensubunu aracı etmeden. Bana göre, internetin tek işlevi dışa açılmamızdaki rolü değil. Sözgelimi, tanıtım dışında, internet Büyük Locaların ve Locaların yönetsel görevlerinde kullanılabilir. Bunu hali hazırda yapıyorlar. Daha da geliştirmek mümkün. Mesela isteyen üyelere toplantı davetiyeleri e-posta yolu ile gönderilebilir. Bu davetiye basımı ve posta masraflarının her gün arttığı bir ortamda, Büyük Loca Giderlerinde hatırı sayılı bir tasarruf sağlayacaktır. Basit bir hesaplama yapılacak olunursa, giderimiz; pul, davetiye için kağıt ve

fotokopi masrafları artı zarf parası toplam yaklaşık yıllık olarak 200 bin YTL'dir. Tabii bunun içinde bu işe mesaisini verenlerin saat ücretleri yok."

İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ, PR VE MASONLUK

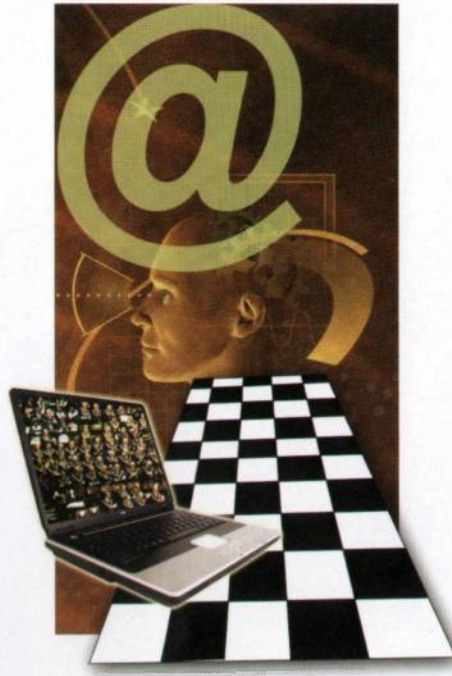
Özellikle internet teknolojilerinin bu gelişmişlik düzeyinde, propaganda (isterseniz PR diyelim) ya da imaj çalışması yapmaya herkesin ihtiyacı var. ABD Başkanı'ndan mahalle bakkalına kadar... Bundan kendimizi muaf tutamayız. Biliyoruz ki, tutarsak, sayıları hiç de azımsanmayacak miktarda "düşmanlarımız" bizim boş bıraktığımız alanı doldururlar. Hasar gören biz oluruz. (Haldeki durum da biraz bu...) Buna karşılık, iyi yapılmayan PR da, yapan tarafa zarar veren bir çalışma.

Acaba Masonlar "propaganda, imaj, PR" (her ne derseniz deyin) meselesinin önemini anlayabildiler mi? Bu soruyu ülkemiz ve öteki ülkelerdeki Kardeşlerimizle ilgili olarak **AHMET ÖRS**'e soruyorum:

"PR konusu Masonlar için çok yeni bir kavram. Bu bizim olduğu kadar diğer obediyanlar için de geçerli. Bence Masonlar bu konunun önemini anladılar. Ama henüz ne kadar ve nasıl gerçekleştirilmesi gerektiği konusunda tam bir görüş birliği yok. Bu alanda yapılan başarılı uygulamalar diğer obediyanlar tarafından da örnek alınıyor ve benzer biçimlerde uygulanıyor. Bizim 90. yıldönümü etkinliklerimizde yaptıklarımız bugün İsviçre, Hollanda gibi ülkelerde de benzer biçimde tekrarlanıyor. Onların daha farklı uygulamalarını da, bize uygunsa biz komitelerimizde gündeme getiriyoruz. 21. yüzyılın Masonluğuna uygun ama abartısız bir PR çizgisini bulacağımıza şüphem yok."

Aynı soruyu **CEVAD GÜRER** şöyle yanıtlıyor:

"Sizin deyiminizle "düşmanlarımız" ın, internetteki faaliyetleri sahanın boş

"Sizin deyiminizle "düşmanlarımız" ın, internetteki faaliyetleri sahanın boş bırakılıp, bırakılmamasıyla ilgili değil. Onlar her zaman kendi yararları doğrultusunda menfi propagandamızı yapıyorlar".

bırakılıp, bırakılmamasıyla ilgili değil. Onlar her zaman kendi yararları doğrultusunda menfi propagandamızı yapıyorlar. Bunların büyük bir bölümü dinsel çevrelere ait siteler ve çoğunlukla kendilerine inanmaya hazır bir hedef kitleye hitap ediyorlar. Burada, yani bu kitle karşısında, sizin PR'ınızın pek etkili olacağını düşünmüyorum.

Hürmasonların tanıtımı, propaganda veya PR demeye dilim varmıyor, kendilerini doğru olarak anlatmalarıdır. Akliselim sahibi kimselere hitap eder şekilde ve şeffaf olduğunuz izlenimini bırakacak bir tanıtma olmalıdır bu. Tanıtımın önemini bizim Büyük Locamız dahil birçok Büyük Loca takdir etmektedirler ve bu nedenle bir şekilde

Masonluğun ne olup ne olmadığını web sitelerinde ifade ediyorlar. Tabii her birinin etkinlik dereceleri farklı. Profesyonellerin yer aldığı tanıtım daha farklı oluyor.

Kuzey Amerikan Büyük Localarından bazılarının siteleri Mason olmayanlar için Masonlukla ilgili çok yararlı bilgiler içeriyor. Ama benim bu alandaki favorim İngiltere Birleşik Büyük Locasının sitesi.

Tanıtımın iyi yapılması çok önemli. Bizim hedef kitlemize, yani tarafsız, demokrat, laik ve entelektüel kesime, hitap etmek zordur. Seçici ve sorgulayan bir kesimdir. Onun için bu topluluk ile sanal ilişkiniz azami dikkat ve özen ister. Web sitenizin tasarımından, dilinden güncelliğine kadar her şeyi önemserler. Masonların nasıl bir topluluk olduğunu web sitelerine göre değerlendirenlerin sayısı hiç de az değildir.

İÇE DÖNÜK İLETİŞİM

İletişimin içe ve dışa dönük olmak üzere iki yönü var.

Dışa dönük olana örnek; mason.org adlı sitemiz.

Bu sitemizin içinde bulunan bilgiler Kardeşlerimiz'den daha çok "hariciler"i hedefliyor. Söz konusu sitenin statik bölümlerinde bir eksiklik yok. Ancak "aktüel" olarak hazırlanması gereken bölümlerde yeterince aktif olmadığımız gözleniyor. Bunun nedenini, bir Yayın Kurulu Üyesi olan **CELİL LAYİKTEZ**'e soruyoruz:

"Bir web sitesinin en önemli ögesi sürekli güncelleştirilmesidir. Bu satırların yazıldığı Ağustos 2006'da, halâ 2005 Cumhuriyet Bayramı haberi güncel haber olarak veriliyor. Büyük Üstadın mesajı da hâlâ İs'ad tarihindeki mesajdır. Büyük Üstadımızla yaptığımız görüşmelerde bürokrasiyi azaltarak bu duruma yakında bir çare bulacağımızı ümit ediyorum. Bir diğer sorun da, web sitesinin İngilizce bölümüdür. Yabancıların en fazla aradıkları bu bölümdür, ve ne yazık ki, o da

statik kalmıştır.”

Sözünü ettiğimiz teknolojileri içe dönük olarak uygularken, uygulanan enstrümanların yapısal karakterlerinden dolayı bir “disiplin” meselesiyle karşı karşıya kahyuruz. Her alanda alabildiğine “disiplinli” olan biz Masonlar, “sınırsız iletişim” ortamında sanki biraz (tabiri mazur görün) zincirlerimizden boşahyuruz. Mabeyt ya da Kardeş Sofrası’nın çatısı altında gerek birbirlerine hitapta ve gerekse konulara yaklaşımlarında alabildiğine nazik olan Kardeşler gök kubbenin koordinatları belli olmayan bir köşesinde yalnız kaldıklarında ve tatlı dillerinin yerine klavye üzerine yerleştirilmiş parmakları aldığı anda adeta boyut değiştiriyorlar ve başka bir dilden konuşmaya başlıyorlar. Bu acaba “rû be rû” olmayan iletişim durumunun doğal hali mi? Yoksa Masonlar bu sorunsalı da aşabilecek bir alt yapıya sahip mi? AHMET ÖRS cevaplıyor:

“İnternet’in sınırsız özgür ortamında benim ulaşabildiğim tüm e-gruplarda benzer olaylar görülüyor. Burada en önemli görev bu grupların moderatörlerine düşüyor. Moderatörler yazışmalara müdahale etmeye, hatta gerekirse bir üyeyi gruptan atmaya yetkili. Ama konu Masonluk olunca herkes her şeyi yazma hakkını kendinde görüyor. Oysa bizim Masonik site ve gruplarımızda da Localardaki disiplinin devam etmesi gerekir. Aksi takdirde anarşiye sürükleniriz, kırılganlıklar çoğalır. Bu amaçla çıkarılan yönetmelikler gereği gibi uygulanmış olsa, ortada bir sorun kalmaz.”

Peki bu konuda, Büyük Locamız’ın yönetmeliklerinin hazırlanmasında önemli ölçüde katkısı bulunan CEVAD GÜRER ne düşünüyor? Aynı soruyu ona da yöneltiyoruz:

“Farklı davranış biçimi yüz yüze olmayan iletişimde doğal mı?” sorunuza Mason olarak olumlu cevap vermem mümkün değil. Ama maalesef yerli ve yabancı birçok e-grupta benzeri, onaylanmayacak davranışlara şahit

oluyorum. Halbuki, her türlü ortamda, gerçek veya sanal, Masonlar Mason gibi davranmaları gerekir. Masonik olan veya olmayan her e-grubun düzgün faaliyet gösterebilmesi için bir takım yönetmelik gibi, e-grup kuralları gibi, düzenlemeler yapılıyor. Aslına bakarsanız masonik e-gruplarda, mesajın büyüklüğü ne kadar olması gerektiği, ne tür ek yapılacağı veya yapılamayacağı gibi teknik ve sanal yapıya ilişkin kurallar dışındaki kurallara pek gerek olmamalı diye düşünüyorum. Her Kardeşin nerede nasıl davranacağını bilmesi beklenir. Bununla beraber, masonik e-gruplarda da Kardeşlere yardımcı olmak üzere çeşitli uyarıların yer aldığı düzenlemeler bulunmaktadır. Bunun da ötesinde bazı listelerde gelişmiş “netiquette” yani-(inter)net etiketi, tavsiyeleri üyelerin dikkatine sunuluyor. Sözgelimi, büyük harf kullanmanın karşdakine bağırarak olduğunu, netiketten öğreniyoruz. Pratik bir kriteri de bir yabancı masonik listenin yöneticisinden öğrendim. Bu moderatör, listedeki kardeşlere bir keresinde “Kardeş

“Her türlü ortamda, gerçek veya sanal, Masonlar Mason gibi davranmaları gerekir”.

sofrasında gösterdiğiniz özeni burada da gösterin, orada söyleyemeyeceğiniz şeyi burada yazmayın ve yazdığınızı göndermeden önce tekrar, tekrar okuyun ve bu söylediğimi düşünün!” dedi. Bana göre pek güzel ve pratik bir ölçüt.

Bizim obediyanımızda, diğer obediyanlardan farklı olarak locaların ve vadilerin kurdukları masonik internet iletişim grupları, yani e-gruplar, Büyük Locanın gözetimi altında çalışmaktadır, söz konusu grupların kurulması ve çalışması ile ilgili Yönetmelik Büyük Kurulca yapılmış ve Büyük Locamızın onayından geçmiştir. Bu konuda bir araştırma yaptım, sordum soruşturduğum, “acaba diğer obediyanlarda da e-gruplar Büyük Loca gözetimi altında mı?” diye... Bizdeki uygulamanın pek olmadığını gördüm. Büyük Localar genelde masonik web siteleri konusunda düzenlemeler yapıyorlar ve kendilerinden izin alınmadan site kurulmasını pek istemiyorlar. Ama e-gruplar konusunda bir düzenleme yaptıklarına rastlamadım. Bunun yanında, e-posta kullanımı konusunda tavsiyede bulunanlar mevcut. Güney Avustralya Büyük Locası’ndan bir Kardeş bana, kendi Büyük Localarının masonik e-posta konusunda bir rehberi bulunduğunu söyledi ve bir elektronik kopyasını da bana gönderdi. Rehberden bir kaç önemli noktayı not etmiştim. Aklımda kalan bir kaç tanesini sizinle paylaşayım: Mesela, konuşmamızın başında bahsi geçen toplantı davetiyelerinin e-posta ile gönderilmesi konusu Rehberde yer alıyor ve alıcının mutabakatı sağlanmak koşulu ile toplantı davetiyeleri e-postayla gönderilebilir deniliyor. Ertesi gün gazetede görmek istemeyeceğiniz bir şeyi e-posta ile göndermeyin uyarısını çok yerinde bir uyarı olarak not etmiştim. Bunu diğer tavsiye ve uyarılar takip ediyor, mesela, sinirli iken e-posta göndermeyin, sakinleştikten sonra tekrar okuyun ve öyle gönderin, hakaretâmiz, tehditkâr e-posta göndermeyin, e-posta hesabınızı açık bırakmayın, siz yokken bilgisayarın başına oturan biri sizi sorumluluk altına sokacak mesajlar gönderebilir, gibi...

Bizim e-grup politikamız mı, yoksa diğerlerinininki mi tercihe şayandır bilemiyorum. Ama bu hususun düşünülmesi gerektiğinden eminim. Gözetimimizde bulunan e-grupların Yahoo gibi güvensiz bir ortamda barındırılmasının ne kadar yerinde olduğunu da düşünmek gerekir.”

TÜRKİYE’DE MASON OLMAK

Dijital fotoğraf makineleriyle birlikte “35 mm film” işi neredeyse bitti. Ev sineması dediğimiz teknoloji sinema salonlarının sonunu getireceğe benziyor. E-mail, paper mail’i sildi süpürdü... Bunlar önünde durulamayacak, durulmaması, teşvik edilmesi gereken gelişmeler.

Kuşkusuz gelişen teknolojilerden etkilenenler sadece bu tür meslekler değil. Bir de bizim gibi “özel durumu” olanlar var; özellikle de bizimki gibi “bazı konulara hassas” olan, “hassas bölgelerde” yaşayanlar...

Hepimiz ABD’de Mason olmak ile Türkiye’de Mason olmak arasındaki farkı biliyoruz. İletişim teknolojilerinde meydana gelen bu global gelişme ABD’deki bir Masonu kuşkusuz Türkiye’deki bir Masondan farklı etkileyecektir.

Bu karşılaştırmalı durumu göz önünde bulundurduğumuzda biz Türkiye’de yaşayan Masonların farklı olarak ne yapmaları gerekiyor?

Amerika’da Masonlar arabalarına “Mason” yazarak dolaşıyorlar. Bu bizim ülkemizde mümkün değil. Nedenlerini hepimiz biliyoruz... Dolayısıyla, acaba dijital teknolojilerdeki gelişmeyle beraber bozulmaya başlayan “ketumiyet, sırlar” vs gibi kavramlar biz Türkiye’de yaşayan Masonlar’ı daha mı çok etkiler?

Bu nedenle, acaba biz iki kere mi dikkatli olmalıyız?

Soruyu **AHMET ÖRS** cevaplıyor:

“Ben Amerika’daki bir Mason ile Türk

“Madem ki mesleğimiz kişisel gelişmemiz için ketumiyeti şart koşuyor biz de bu nedenle bu teknolojiyi kullanırken iki defa dikkatli olmalıyız”.

Masonu’nun iletişim teknolojilerinden yararlanma açısından bir farkı olduğunu sanmıyorum. Bu teknoloji yokken hangi farklar varsa, İnternetli yaşamda da aynı farklar sürecektir.”

CEVAD GÜRER aynı soruyu “sırlar” konusunu yeniden ele alarak cevap vermeyi tercih ediyor:

“Dijital teknolojilerden çok önce masonik bilgilerin, ritüellerin dış âleme yansıdığını biraz evvel ifade etmişim. Aslında bu durum bir bakıma yararlı da olmuştur denilebilir. Çünkü o günlerin koşullarına ve geleneğine göre, hatta bu geleneği bugün de uygulayan obediyanlar var; ritüeller yazılı formda bulunmazdı, “ağızdan kulağa” dediğimiz yöntem kullanılmaktaydı. Yani her şey ezberde saklı idi. Yazılı bir şey ne Locanın içine girebilirdi ne Loca dahilinde yazı yazılabilirdi ve tabii dışarıya çıkarılabilecek yazılı materyal

de bulunmazdı. İşte böyle bir dönemde Kardeş sofrasında nasıl kadeh kaldırıldığına kadar her türlü masonik bilgi ve ritüel dış âleme sızabilmiştir. Ama masonik tarihe, yazı yasağı nedeniyle, gerçek belgeler yerine, çoğu zaman bu ifşaatlar dediğimiz sızma bilgiler kaynaklık etmiştir. Onun için günümüzün internet teknolojisini çok suçlamamak gerekir.

Diğer yandan, Hürmasonlukta avadanlıkların birer sembol olduğu gibi ketumiyet ve sır kavramı da semboldür. Sır saklamak, ketum olmak masonik bir erdemdir. Hatta Mason olmayanlar için de bir erdemdir. Aksine davranış vicdanın sorgulamasına muhatap olur. Kendimize saklamamız gereken masonik bilgilere dışarıda rastlamak bizi üzmektedir. Sanırım bu üzüntümüz, söz konusu erdemin yeterince yerleşmediğini, edilen yemine sadık kalınmadığını görmekten kaynaklanmaktadır. Yoksa bizim kimseden saklayacak bir şeyimiz yoktur. Söyle bir şey söylenir: “Masonluğun en büyük sırrı, sırrı olmadığıdır.” Bununla beraber, madem ki mesleğimiz kişisel gelişmemiz için ketumiyeti şart koşuyor biz de söyledığınız gibi bu teknolojiyi kullanırken iki defa dikkatli olmalıyız. Zaten bu nedenle Büyük Localar web kullanımında düzenlemelere gitmişlerdir. Büyük Localar, internetin kamunun Masonluk konusunda daha iyi bilgilendirilmesi için önemli bir araç olduğunu kabul etmişler, ancak internete erişimin ve bilgi yüklenmesinin denetlenmesi gerektiğini vurgulayarak Web Sitesi İşletim Kurallarını belirlemişlerdir. Aynen bizim Büyük Locamızın yaptığı gibi. Üyelerin isimlerinin, kimlik ayrıntılarının web sitesinde yer almaması düzenlemelerde genel bir kuraldır. Bu düzenlemeler pek tabii biz Masonları bağlıyor. Antilerin, yani karşıtların kendi kuralları var. O nedenle ritüelinizi, muhâkkik kitabındaki bilgileri veya kendi resmimizi sitelerinde malûm sloganlar eşliğinde gördüğünüzde şaşırmmamak gerekir.

İnternetin bu tür yanlış kullanımı Türk Masonlarını daha çok etkilediği konusunda bir şey söyleyemem. Bu “çok”u ölçecek durumda değiliz. Çünkü her toplumun koşulları farklı... Benim Hint, Amerikan, İngiliz, Hong Kong, Fransız ve İspanyol obediyanlarına bağlı kardeşlerle oluşturduğum “Masonic Circle” adlı bir e-grubum var. Bu grubun bir de üyelerini tanıtan ve resimlerini içeren bir web sayfası var. Aramızdan bir Kardeşimiz ülkesindeki dinsel anlayış nedeni ile resminin ve kişisel bilgilerin sayfada yer almamasını rica etti. Diğer yandan, Kraft Masonluğunun beşiği İngiltere’de Masonluk konusunda görsel ve yazılı medyada o kadar çok ve geniş içerikli yayın yapılmış ki, Masonların bir kısmı dokunuşa bile cevap vermekten çekiniyor. Çünkü bütün bunlar televizyonda gösterilmiş. Her halde bazı toplumlarda Mason olmanın bir bedeli var. Bunu hepimizin mesleğe girerken göz ardı etmediğinden eminim.”

İÇE DÖNÜK VE DIŞA DÖNÜK YAYINLAR

Daha önce de üzerinde kısmen durduğumuz web gruplarının durumunu, internetin “güvenli olmayan bir ortam” olmasını da göz önünde bulundurarak, **CEVAD GÜNER** ile biraz daha irdeliyoruz: “İçe dönük yayınlar ve dışa dönük olanlar ayrımı “matbuat”ın egemen iletişim aracı olduğu dönemde biraz daha mânâlıydı. Oysa, “dijital” teknolojilerin pek “içe dönük” ya da “dışa açık” olanı olmuyor galiba... Örneğin, sadece Kardeşler’e açık bir mail grubu acaba problemsiz olarak sürdürülebilir mi? Sürdürülebilmesi için geliştirilmiş kısıtlamalar var. Ama bu ne kadar çözüm oluyor?”

AHMET ÖRS aynı konuya şöyle yaklaşıyor:

“Basılı bir yayının dışarıya sızması ne kadar mümkünse, elektronik ortamda üyelere ulaştırılan bir yayının sızması o denli olası. Dolayısıyla arada bir fark yok. Bu eğer bir sorun ise, sorun teknolojiden değil, aramıza almak üzere

seçtiğimiz ham taşların kalitesinden kaynaklanıyor demektir.”

INTERNASYONALİZM VE MASONLUK

Hepimiz biliyoruz, Mason Kardeşliği sınır tanımaz ve evrenselidir. İnternetin bunu daha elle tutulur hale getirmekte olduğunu görüyoruz. Bu güne kadar aklımıza hiç gelmeyen, hayal edemeyeceğimiz iletişimler internet sayesinde gerçekleşiyor. Bakınız CEVAD GÜNER bu konuyu nasıl örnekliyor:

“Mesela, Avustralya’da bir Üstadı Muhterem İs’ad töreni yapılacağını bir

“İçe dönük yayınlar ve dışa dönük olanlar ayrımı “matbuat”ın egemen iletişim aracı olduğu dönemde biraz daha mânâlıydı. Oysa, “dijital” teknolojilerin pek “içe dönük” ya da “dışa açık” olanı olmuyor...”

Kardeş mailing list’e haber veriyor, siz kendi adınıza veya Locanızın adına Türkiye’den İs’adı yapılacak Üstadı Muhteremi tebrik ediyorsunuz, Locasına selam gönderiyorsunuz. İs’ad günü gelen tebrik ve selam mesajlarının arasında sizin ve Locanızın iyi dilekleri okunuyor, hatta bazı hallerde tersimatlarına geçiyor. Bundan on sene önce, Locanız Kardeşlerinin isimlerinin Avustralya’daki bir Locanın tersimatında geçeceği söylene kim inanırdı? Başka ilginç bir olay anlatayım size... Birkaç sene önce Güney Afrika’dan bir elektronik posta aldım. Güney Afrikalı bir Önceki Üstadı Muhterem, İngiltere’den bir misafir Muhterem Kardeş gelerek Localarında “Türkiye’de Masonluk” konulu bir konferans vereceğinden bahisle, Türkiye’deki masonik etkinlikler, özellikle deprem sonrası Türk Masonlarının faaliyetleri konusunda benden bilgi istiyor, konferans akşamı Kardeş Sofrasında yapacağı konuşmada kullanmak üzere... Her halde bundan daha iyi evrensel kardeşliği gösterir bir örnek olamaz; Güney Afrika’da bir Locada bir İngiliz Muhterem Türkiye’de Masonluk konusunda konferans veriyor.

Deprem dedim de aklıma geldi, Türkiye’deki depremlerle ilgili birçok geçmiş olsun mesajı aldım. Bunun gibi tabii felaketlerde, Kardeşler acıları paylaşmak konusunda çok hassas.

İnternet, hasenat faaliyetinde de çok yoğun olarak kullanılıyor. Özellikle Anglo-Sakson Masonluğunda önemli bir yer tutuyor. Şüphesiz, Masonlukta hasenatın yeri tartışılmaz. Hatta, bir Kardeşimizden hasenatın da bir Landmark olduğunu söylediğini duymuştum. Landmark tarifine baktığımızda ona katılmamak mümkün değil. Ben Kanadalı bir Kardeşimizin yardım için internette masonik eşya sattığını, Elektronik Mezat Sitesi olduğunu biliyorum. Kaç kere zora düşmüş bir Kardeşin Siber yoldan derdine maddi olarak derman bulduklarına şahit oldum. O kadar çok anlatılacak internet faaliyeti var ki...”

Video konferans ile...

Tarihe tanıklık ettik

Ankara, İstanbul ve İzmir'den dört Loca, on-line bağlantıyla canlı yayında ortak bir çalışma yaptı.

Bu çalışmayla Türkiye'deki Masonluk bir ilki gerçekleştirerek, tarihe altın bir imza attı. Bu çalışma beni o kadar heyecanlandırdı ki, belki heyecanımı biraz olsun yatıştırır umuduyla duygu ve düşüncelerimi Kardeşlerimle paylaşmak istedim.

Hakkı BÜYÜKÇİVİTÇİOĞLU

Üçnur LOCASI

Locadaki slayt perdesinde üç Locadan gelen canlı görüntüler vardı. Aslında bu görüntüyü herkes televizyonlarındaki, özellikle haber bültenlerindeki canlı bağlantılardan bilirler. İşte o bağlantıların birebir benzeri yapıldı.

Anlamı, önemi ve tarihi değeri zamanla daha iyi anlaşılacak olan bu çalışma beni 1717 yılının o soğuk Şubat akşamında Elma Ağacı'nın altında operatif olarak bir araya gelip, spekülatif olarak oradan ayrılan kurucu atalarımız kadar heyecanlandırdı. Çünkü artık dün akşam atılan adımla birlikte, bundan sonra farklı şehirlerdeki Localarımız bulundukları yerden çalışma yapabilecekler. Bu somut sonucun ötesinde dün akşam,

1) Gönül bağı ve Kardeşlik sevgisiyle birbirine bağlı Localar ve Kardeşlerimiz bu kez teknolojinin aracılığıyla bir başka ortamda birbirlerine bağlandılar.

2) Bütün Kardeşlerimizin malumları olduğu üzere, Çırakların Çalışma Tablosu'nda duvar yoktur. İşte dün akşam canlı yayındaki o çalışmada, o Tablo'daki sembolizma bambaşka bir boyutta bir kez daha hayat buldu ve duvarlar kalktı.

GERÇEK ANLAMDA PROFESYONELLİK...

Böyle bir çalışmaya tanıklık ettiğim için kıvançlıyım. Bu kıvancımın bir sebebi de

öylesine profesyonellik isteyen bir çalışmanın, mükemmel denebilecek bir biçimde başlaması, sürdürülmesi ve tamamlanmasıdır. Bunu bir iltifat olarak değil harici alemden mesleği tv yayıncılığı olan ve zaman zaman canlı yayınlara katılan bir Kardeşiniz olarak söylüyorum. Ritüelik çalışmanın arkasında en ince ayrıntısına kadar hazırlanmış, emek verilmiş bir reji çalışması vardı...

Yayında emeği geçen herkesi kutlamayı çok isterdim ancak, Büyük Üstadımız kendilerine teşekkür etti, kutladı ki, Büyük Üstadımızdan sonra benim kutlamam haddimi aşmak olur.

Canlı yayınlar en ehil, en becerikli tecrübeli insanlar için bile risklidir, canlı yayın esnasında neler olabileceğini kestirmek zordur. Riski ancak çok iyi hazırlanarak minimize edebilirsiniz. Hiçbir şey olmasa bile yayın kesilebilir. Bu ve buna benzer aksilikleri, beklenmedik kazaları bizler de televizyonlarımızda zaman zaman izliyoruz. İşte Kardeşlerimiz dün akşam aynı zamanda böyle bir riski de göze aldılar. Ama her şey çok güzel gitti. Şu da var ki, güzel olan herhangi bir aksiliğin yaşanmamasından çok, böyle bir farklılığın, böyle bir çağdaş adımı atma cesaretinin gösterilmiş olmasıdır. Bir yayıncı olarak ne kadar etkilendiğim herhalde anlaşılmıştır.

FARKLI BİR RİTÜEL

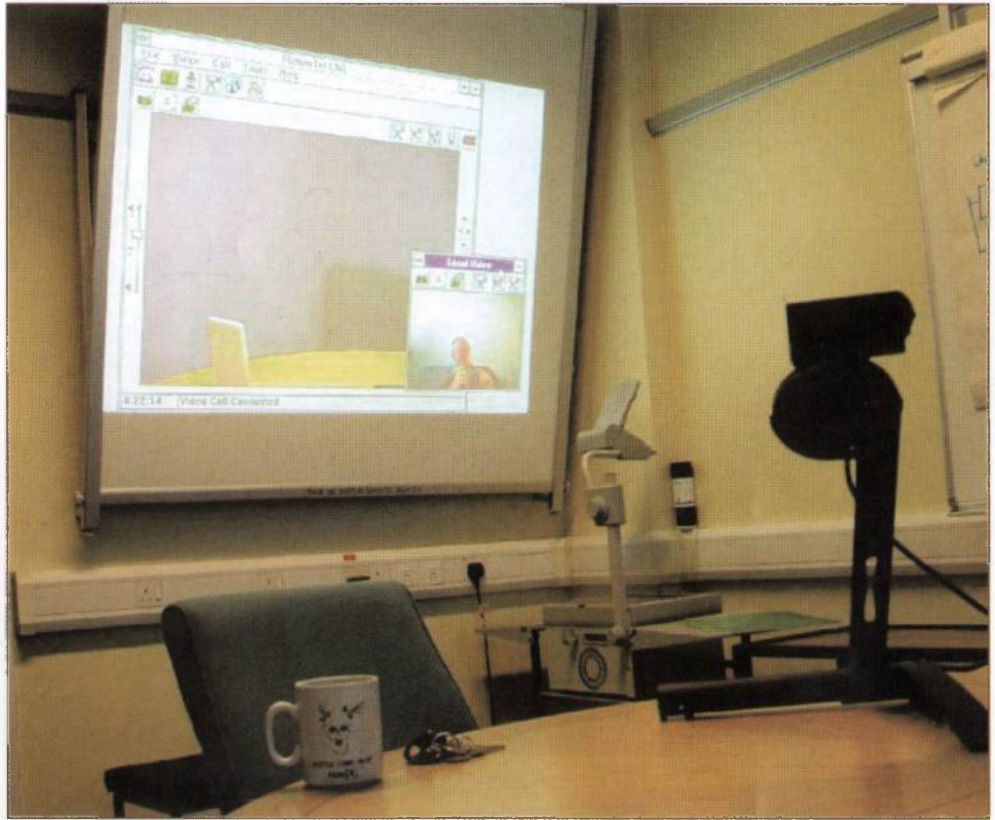
Dün akşama tanıklık edenler, farklı bir ritüel de yaşadılar. Çünkü üç farklı şehirden üç Loca çalışmalarını başlatacaklar ve sonra canlı yayında ortak çalışmaya geçeceklerdi. Bu yayını yapanlar açısından bir senaryoyu, masonik dille konuşacak olursak yeni bir ritüeli gerektiriyordu. Bunu da böylece ilk kez yaşamış olduk.

Bundan sonra eminim ki, bu çalışma yaygınlaşacak, giderek gelişecektir. Bu vesileyle —herne kadar bunca ayrıntılı, kapsamlı bir çalışmayı düşünen ve uygulayan Kardeşlerimizin onu da akıl ettiğini ve gerekli tedbirleri aldığına ve alacağına inanıyorsam da- çalışma sonrasında bazı Kardeşlerimizin haklı olarak dile getirdiği bir sorunu hoşgörünüze sığınarak dikkatlerinize getirmek isterim:

EMNİYET TEDBİRLERİ...

İnternet ne yazık ki henüz gerekli güvenlik tedbirlerinin emin biçimde uygulandığı bir ortam olmaktan çok uzaktır. Böylesine bir çalışmayı haber alan ya da internette gezinirken raslantıyla öğrenen bir hacker'in hedefi olmama adına bazı tedbirleri baştan düşünmek ve almak zorundayız. Çünkü böyle bir ritüelik çalışmamızı bir gün kanalların birinde ya da herkese açık bir internet sitesinde yayınlanırken bulabiliriz Çünkü bu sefer kapağı düzensiz vuran

olmayacak, hatta biri bizi gözetlerken ve kaydederken ruhumuz bile duymayacak. Eminim ki, bunlar düşünülmüş, konuşulmuştur. Üzerinde daha da çalışılacağına ve gerekli tedbirlerin alınacağına olan inancım tamdır. Bana bu inancı veren de dün akşam sergilenen göz kamaştırıcı performans, her türlü övgünün üzerindeki tarihi çalışmadır. Bundan fazla değil 20-30 sene sonra, dün akşam hakkında heyecanla ve gururla bahsedilecek.

İnternet ne yazık ki henüz gerekli güvenlik tedbirlerinin emin biçimde uygulandığı bir ortam olmaktan çok uzak.

Tedbirler geliştirilerek kullanılacak internet teknolojisi ile hem zamandan ve hem de paradan tasarruf edebiliriz.

Her zaman olduğu gibi Ankara Vadisi'ne giderek Kaynak Locası'nın yanı sıra hem İzmir'deki Locaları görmek onlara misafir olmak ve bunu ilk kez yaşamak aradaki duvarların kalktığını bir başka boyutta ve bu kadar somut biçimde görmek gerçekten kelimelere sığmayan

bir olaydı. Yaşayanlar tarihin her fırsatta dün akşamdan bahsettiğini göreceklerdir. Bu heyecanımı ve gururumu paylaşırken haddimi ve kastimi aşmadığımı umuyor, dün akşamın benzeri birçok çalışmada, ham taşımızı Kardeşlik coşkusuyla bir arada yontmayı diliyorum.

Fransız ve Türk Kardeşlerimi'in Dostluk Çalışması *Atlas ve La Rose Du Lemman*

Çalışmalarını Fransızca olarak yapan Atlas Locası'nın Üstad-ı Muhteremi Hüseyin Yarsuvat ile La Rose Du Lemman Locası'nın Üstad-ı Muhteremi Francis Laverriere Kardeşlerin yoğun mesleki uğraşları yanında gösterdikleri büyük fedakârlık sonucu ve Localardaki görevli Kardeşlerin de özverili işbirliği ve yardımları ile bu çalışma

karşılıklı sevgi içinde, içten dostlukların kurulmasıyla sonuçlandı. Ortak çalışma toplantısının ardından

hemşirelerimizin de iştirak ettiği yemekte yüz kişiye aşkın katılımcı bulundu. Fransız Kardeşlerimiz'in "Masonik hayatları boyunca hiç böyle boyutta bir ortak çalışmaya şahit olmadı" öğrenildi. Ayrıca Fransız Kardeşlerimiz "Tasavvuf Felsefesi ile Masonik Felsefe arasındaki ortak noktaları keşfetmiş olmaktan dolayı memnuniyetlerini" de dile getirdiler. 29 Nisan'da Annecy Gezisi ve akşamında Annecy Gölü üzerinde gemi yemeğinde bir araya gelen Türk ve Fransız Kardeşlerimiz, muhteşem bir doğanın içinde bir araya gelmiş olmaktan büyük bir mutluluk duyular.

Çalışmalarını 1948'den bu yana sürdüren Atlas Locası, Fransız Büyük Locası'na bağlı olarak çalışan La Rose Du Lemman isimli Loca'yla 28 Nisan 2006'da Cenevre'de ortak bir çalışma yaptı.

Toplantı için Loca haline getirilen salon ve La Rose du Lemman Locası Üstad-ı Muhteremi

Üstadı Muhterem Hüseyin Yarsuvat ve Louis Thorens

Derya Şensoy Kardeş Tasavvuf Felsefesi hakkında konuşmasını sunuyor

A. Mano Pardo Kardeş sema yapan dervişlerin yaşam tarzlarını sunuyor

M. Akif Akev Kardeş konuşmasını sunuyor (Solda) Yusuf Dülger Kardeş sema yapan dervişlerin ilk yurt dışı çıkışlarını anlatıyor

Başkent Muhterem Locası'nın Katıldığı *İsrail'de İs'ad töreni*

Üstadı-ı Muhterem Murat Yurdakök başkanlığında Başkent Muhterem Locası'ndan on iki Kardeş, İsrail Hür ve Kabul Edilmiş Masonları Büyük Locası'na bağlı 73 no.lu Nur Locası'nın Üstad-ı Muhteremliğine 2006-2007 yılları için seçilen Erol Mukatel'in "İs'ad Töreni"ne katıldı.

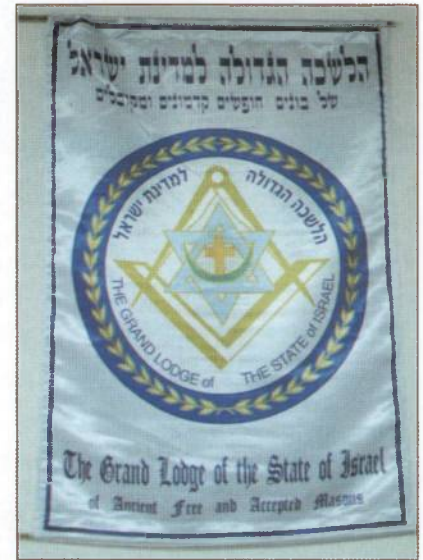

Toplantı 14 Şubat 2006 Salı günü Tel Aviv'deki Mason Mahfeli'nde yapıldı. İs'ad Töreni Muhterem Robert Hason tarafından ve İsrail Büyük Locası Büyük Üstadı Sami Rafaeli ve Büyük Loca Görevlileri Delegasyonu'nun katılımıyla gerçekleşti.

Nur Locası kurulduğu 1985 yılından beri Türkçe çalışıyor. Ancak Mabette bazı sembollerin ve görevlilerin yerleri değişik.

İsrailli Kardeşlerimizin Mabetlerinde de bizdeki gibi üç kutsal kitap açık bulunuyor. İki obediyanın derece işaretleri arasında bazı küçük farklar var; ancak herkes kendisine uygun işaret veriyor.

İs'ad Töreni tamamlandıktan sonra İsrail Büyük Locası Büyük Üstadı İbranice bir konuşma yaptı. Bunun ardından Üstad-ı Muhterem Murat Yurdakök Türkiye Büyük Locası Büyük Üstadı Asım Ak'ın ve Büyük Üstat Yardımcısı Yaşar Aysev'in mesajlarını okudu. Daha sonra Başkent ve Nur Muhterem Locaları Üstad-ı Muhteremleri

birbirlerine armağanlar takdim etti. "Sürpriz, toplantının sonuna doğru bir Türk Müziği çalınması idi.

Toplantıdan sonra Tel Aviv Sheraton City Tower'da "İs'ad Ziyafeti" verildi. İsrail Büyük Locası Büyük Üstadı'nın da katıldığı bu ziyafette Agap Töreni'ndeki gibi temennilerde bulunuldu. Toplantıdan sonra Başkent ve Nur Locaları Büyük Locaları'ndan aldıkları izinle "ikizlenme" işlemlerine başladılar.

Hollanda Masonluğu 250 yaşında

Rotterdam kentinin en büyük kilisesi St. Laurenskerk 24 Haziran Cumartesi günü ayinlere kapatılmıştı; bu kez dünyevi bir etkinliğe ev sahipliği yapıyordu. Kentin bu dev katedralinde, Hollanda Büyük Locasının, kendi geleneksel adlarıyla "Hollanda Büyük Doğusu"nun 250. yıldönümü dolayısıyla yılsonuna dek sürecek olan kutlama etkinliklerinin ilki olan Tören Konvanı burada toplanıyordu.

Ahmet ÖRS

Konvan için dünyanın dört bir yanından, 30 obediyanşa mensup heyetler, birbirlerinden farklı regalyaları içinde törenin başlamasını beklerlerken, bir yıldan beri Hollanda Masonluğu hakkında bir belgesel program hazırlayan Hollanda devlet televizyonunun ekipleri de bu tarihi törenin hazırlıklarını görüntülüyordu.

Konvanın açılışı sırasında Büyük Üstadın, "Gereği gibi korunuyor muyuz?" sorusuna Büyük Birinci Nazırın, "Hayır; çünkü aramızda televizyon görevlileri var" yanıtını vermesinden sonra kameraman ve yardımcıları çekim yapmayı durdurup dışarı alındılar ve ardından tarihi törene geçildi.

Hollanda Localarının Üstadı Muhterem ve delegeleri yerlerini aldı; ardından en yeni kurulan Büyük Locanın temsilcileri en önce olmak üzere, heyetler teker teker takdim edilerek, org müziği eşliğinde, törenle, salonda kendileri için ayrılmış yerlere oturtuldular. 2009 yılında 100. yıldönümünü kutlayacak olan Türk Masonluğunu, Hollanda'nın Büyük Locamız nezdinde Dostluk Kefili Ahmet Örs temsil etti ve "kıdemli" Büyük Locaların temsilcileri arasındaki yerini aldı. Nihayet Hollanda Büyük Görevlileri ve Büyük Üstadı da törenle makamlarına götürüldüler.

Konvanın açılışı sırasında Büyük Üstadın, "Gereği gibi korunuyor muyuz?" sorusuna Büyük Birinci Nazırın, "Hayır; çünkü aramızda televizyon görevlileri var" yanıtını vermesinden sonra kameraman ve yardımcıları çekim yapmayı durdurup dışarı alındılar ve ardından tarihi törene geçildi.

Dört saatten fazla süren tören yeni Büyük Görevlilerin yemin ederek göreve başlamalarından sonra, tüm konukların kutlama konuşmaları yapıp hediyelerini takdim etmelerinin ardından, özel olarak hazırlanmış ritüele uygun biçimde sona erdi. Tüm davetliler katedralin arka kısmına kurulan Kardeş Sofralarında ağırlandılar.

Hollanda Masonluğu, ilk Büyük Loca'nın 1717 yılında İngiltere'de kurulmasından sadece 39 yıl sonra bağımsızlığına kavuşmuştu. Aslında bu ülkede daha önceleri İskoçya, İngiltere ve Fransa'ya bağlı Localar vardı. İngiltere, Hollanda'da bir de Bölge Büyük Locası kurmuştu. Ama 25 ve 26 Aralık 1756'da Hollanda'da mevcut 10 Locanın temsilcileri bir araya geldiler ve kendi Büyük Üstatlarını seçerek ulusal bir Büyük Loca kurduklarını ilan ettiler.

Kuşkusuz bu yeni Büyük Loca'nın bağımsızlık ilanını, burayı arka bahçesi sayan İngiltere Büyük Locası'nın kabullenmesi kolay olmadı. Kendi nüfuz bölgesinden çekilmesi yıllar süren uzun toplantılar, pazarlıklar sonucu gerçekleşti. Hollandalılar Büyük Üstatlığa, ismi 14 kelimeden oluşan, ülkenin en üst düzey soylularından bir baronu seçmişlerdi. Bugün Hollandalı Masonlar, o dönemlerde ancak böylesine nüfuzlu bir kişinin İngiltere Büyük Locası'na meydan okuyabileceğini, nitekim İngiltere'nin de ona fazla direnemediğini söylüyorlar.

St. Laurenskerk Kilisesi 'nde yapılan tören dört saatten fazla sürdü

Sonuçta 1770 yılında İngiltere Büyük Locası'nın da tanınması ile Hollanda Masonluğu tarih içindeki görkemli yolculuğuna başlamış oldu. 250. yıldönümü kutlamalarına katılan İngiltere Büyük Locası temsilcisi Sir John Welch, Konvanda yaptığı kısa konuşmada, İngiltere'nin 250 yıl önce Hollanda Büyük Locası'nı tanımakla çok iyi bir iş yaptığını söyledi ve

İngiltere'nin o tarihten bu yana, bir daha hiçbir Büyük Loca'nın iç işlerine karışmadığını vurguladı.

Öte yandan, Fransızların işgali sırasında bile Hollanda Masonluğu bağımsızlığını korurken, 1940'a gelindiğinde durum değişti. Hitler ordularının işgali sırasında Hollanda Masonluğuna ait binalar ve arşivler yağmalandı. Ancak arşivler çok değerli olduğu gerekçesiyle Berlin'e taşındığı ve büyük ölçüde korunduğu için, değerli belge ve eserler 1946'den itibaren çeşitli partiler halinde geri alınabildi. Son grup eser ancak 2003 yılında Moskova'dan geri gelebildi. Hollandalı Masonların akıbeti ise ne yazık ki arşiv belgeleri kadar olumlu değildi. Sırf Mason oldukları için pek çok Hollandalı Kardeş bir daha geri dönemeyecekleri toplama kamplarına gönderildi. 1940 yılı Nisan ayında Almanlar tarafından tutuklanan dönemin Büyük Üstadı Van Tongeren'in de yaşamı bir toplama kampında sona erdi. Büyük Üstadın kardeşlerine son mesajı, "Bütün bu gördüklerimiz geçici; oysa ebedi olan değerler var. Bu değerleri koruyun ve çaresizliğe kapılmayın!"

olmuştu. Bugün bu çalkantılı ve acılı günler geride kalmış durumda. Hollanda artık Dünya Masonluğunun sağlam köşe taşlarından biri.

Konvan ile başlayan kutlama törenleri öncesi Büyük Üstat van Rossum konuk temsilciler ve eşlerine önce Den Haag kentinde tarihi bir malikânede yer alan görkemli Büyük Loca binasında akşam yemeği verdi. Türkiye Büyükelçiliği'nin hemen yanındaki bu binada masonik toplantılar yapılmıyor. Burada sadece idari kadro ve Büyük Görevliler bulunuyor. Malikânenin arkasında geniş bir bahçe, bahçenin sonunda ise Büyük Loca'nın müze ve arşivi var. İlk Mason Locasının 1721 yılında çalışmaya başladığı bu ülkede başlangıçtan itibaren müze çalışmalarına büyük önem verilmiş. Bugün kitaplık, bir bölümü dünyada tek nüsha kalmış olan 50 binden fazla kitap ve 2 bin elyazmasını içeriyor. Arşiv daha da ilginç. Zira ilk gününden itibaren Hollanda'daki tüm Masonlarla ilgili bilgiler bir kartlı indeks sistemi içinde

toplanmış. Bu kayıtlar ailesinin köklerini arayanlar açısından da büyük bir hazine niteliğinde. Müzede 25 binin üzerinde tarihi obje, masonik avadanlık, önlük ve regalyalar var.

Hollanda Büyük Doğu'sunun 250. yıldönümü kutlamaları sonbahar aylarından itibaren hız kazanıyor. Bu münasebetle Hollanda Posta İdaresi bir de özel pul serisi çıkarmış. Ülkenin tüm Localarında konferanslar, paneller düzenleniyor. "Hür Masonluğun Gizemini Keşfet" başlıklı bir sergi Maastricht Spaans Gouvernement müzesinde 2-24 Eylül tarihleri arasında ziyaretçilere kapılarını açtı. Bu slogan aynı zamanda bütün kutlama

etkinliklerine genel başlık olarak seçilmiş. Karayibler'de, Hollanda'ya bağlı Curacao adasında, Güney ve Orta Amerika Masonlarının da katılımıyla 7-9 Eylül tarihlerinde "Zamanın Kanatları Üzerinde" başlıklı bir sempozyum gerçekleşti. Yine Hollanda'nın eski sömürgelerinden Surinam'da, 1 Aralık günü, Hollanda'da, Leiden

Üniversitesi'nde birkaç yıl önce kurulan Masonluk Kürsüsünün öğretim üyelerinden Prof. Dr. Anton van de Sande bir konferans verecek.

Ayrıca ülkenin dört bir yanında çok sayıda büyük orkestra, koro ve oda orkestrası konserleri ile Masonluk hakkında halka açık toplantılar, ülkenin dört bir yanında ritüelik kutlama törenleri düzenleniyor. Kısacası yılsonuna kadar Hollanda'da tam bir Masonluk şöleni yaşanıyor. Hollandalılar da 250 yıllık bu ulusal kurumlarına sahip çıkıyorlar, onlarla gururlanıyorlar.

Darısı başımıza...

Hollanda'da Türk Mosanluğu'nu, Hollanda'nın Büyük Locamız nezdinde Dostluk Kefili olan Ahmet Örs temsil etti ve "kıdemli" Büyük Localar'ın temsilcileri arasındaki yerini aldı.

İtalyan Kardeşlerimizin Ziyareti...

Gelişim ve Milano Locaları Buluştu

3 Haziran 2006'da, Gelişim Locası, İtalya Büyük Locası'na bağlı olarak çalışan Milano Locası'yla ortak bir çalışma yaptı. Çalışmada bir Kardeşimiz Tekris İntibaları'nı Türkçe ve İtalyanca okudu. Daha sonra H. Ali Tanak Kardeşimiz, Beethoven'in Op. 111 Piyano Sonatı'nı icra etti. Eserle ilgili açıklamalar İtalyan Kardeşlerimize İtalyanca olarak aktarıldı. İtalyan ve Gelişim Locası'ndan Kardeşlerimiz ile Hemşirelerimiz daha sonra Çatı'da düzenlenen yemekte hoş vakit geçirdiler.

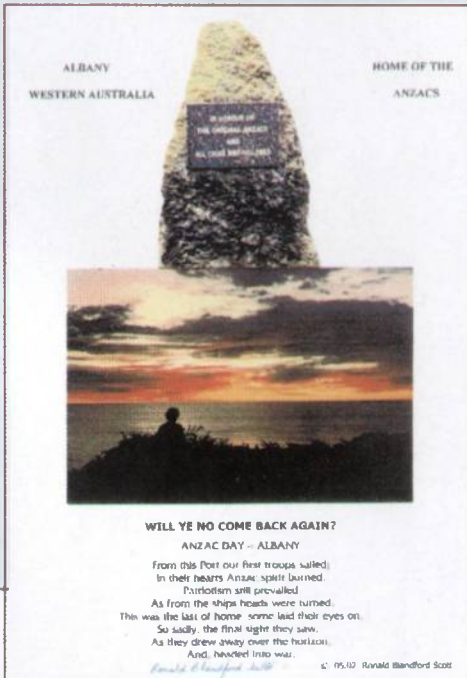
Avustralya'dan Bir Mektup Var...

Türkiye Mason Büyük Locası Büyük Sekreterliği'ne

Değerli Bayım ve Kardeşim,
Bu mektubun sizin için bir sürpriz olacağını sanmıyorum.
Kısa bir süre önce emekli oldum.
Bazı fotoğrafları ve şiirlerimi biraraya getiriyorum. Avustralya Televizyonu'nda Anzak Koyu'yla ilgili gerçekleşen katılımların giderek önem kazandığını farkediyorum. Yine televizyondan pekçok Avustralyalı turistin Türkiye'yi ziyaret ettiğini öğreniyorum.
Benim bu konudaki çalışmalarımı ilgilenebilecek, tanıdığınız bir basımevi ya da dağıtım kanalı var mı? Çalışmalarımın

büyük bir kısmı çizgilerle de canlandırılabilir şekilde ve Anzak Günü üzerine. Size çalışmalarımın bir de örnek gönderiyorum. Bu çalışmalarımın "Albany, Anzakların Evi" başlığı altında yayın haklarını aldım. Çıkartmanın yüzüncü yılı hızla yaklaşıyor; ne tür bir anlaşma yapılmalı ve nasıl bir başlık kullanılmalı? İlgilenenler benimle aşağıdaki adresten haberleşebilirler. İlginiz için teşekkür ederim. Kardeşlik dileklerimizle

R.B.Scott. 13 Silverglen Ave; Busselton.
West Avustralia. 6280

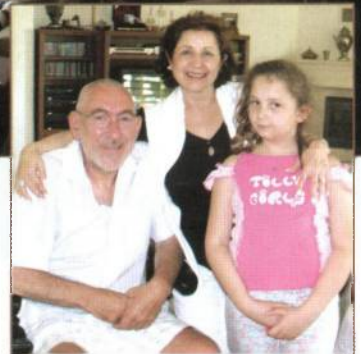

Tanju Koray Üstad'ı Ziyaret...

Büyük Locamız'a mensup Kardeşlerimiz ve Sekreteramız 25 Haziran'da Kardeşimiz Tanju Koray'ı Mudanya'da ziyaret ettiler. Kemal Gönenç, Rüştü Bozkuş, Şinasi Afacan, Timur Güçlüer Kardeşlerimiz'in ve Sekreteramızdan Selma Özkorkmaz, Firuzan Çevik, Harika Ay (eşi ve kızıyla birlikte), Feride Özoğul (eşi ve oğluyla birlikte) Ayfer Kümet ve Fehime İnce'nin ziyaretleri Tanju Koray Kardeşimizi ziyadesiyle memnun etti. Ziyarette bulunan Kardeşlerimiz ve Sekreteramız da Tanju Koray Kardeşimizi görmekten büyük mutluluk duydu.

Kardeşleri'nin ziyareti Tanju Koray Üstad'ı ziyadesiyle memnun etti. Selma Özkorkmaz Tanju Koray ile (Sağda)

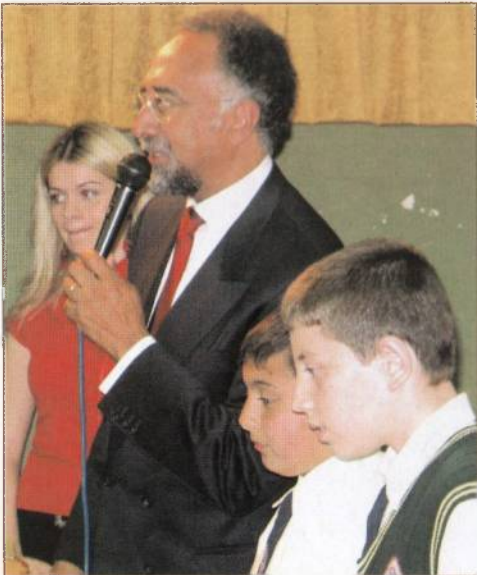

Derince'deki okulumuzla Gurur Duyduk

Büyük Deprem'in ardından Kardeşlerimiz tarafından Derince'de yaptırılan Derince Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nun yıl sonu etkinlikleri, göz kamaştırdı.

Büyük Locamız'dan Harun Kuzgun, Nezih Onat ve Turgut Tiftik Kardeşlerimiz ile, Sekreteryamızdan Harika Ay ve Gülçin Başaransoy 8 Haziran 2006 günü yıl sonu etkinliklerine katıldılar.

Yılsonu etkinliklerinde Kaymakam Sn. Uğur Bulut, İlçe Emniyet Müdürü Sn. Bilal Bugaz ve İlçe Milli Eğitim Müdürü Sn. Remzi Turan da hazır bulundular. Etkinliklerde öğrenciler, veliler ve yöre halkı güzel bir zaman geçirdiler ve Derince Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nun başarılarının devamını dilediler.

İstanbul Vadi Başkanı Harun Kuzgun, öğrencilerle (solda). Harun Kuzgun Nezih Onat'la konuklarla birlikte öğrencilerin başarılarını alkışlarken (üstte).

En Büyük Katılımla, En Büyük Etkinlik

1. Bahar Şenliği

Eylem Locası'ndan Bir İlk...

Bodrum'da düzenlenen 1. Bahar Şenliği'ne Büyük Üstat Asım Akin'in yanısıra 13 Büyük Loca Görevlisi katıldı.

Bodrum Mabedi'nde ellinin üzerinde Loca'yı temsilen gelen ikiyüz yirmi beş Kardeş birlikte çalıştı.

İzmir Vadisi'nde çalışan Eylem Locası'nın 19 -20 -21 Mayıs günlerinde Bodrum'da düzenlediği 1. Bahar Şenliği başarıyla gerçekleşti.

Haluk NİŞLİ /Eylem LOCASI

Etkinliğe İstanbul, Ankara, İzmir Vadileri'nden Kardeşler'in yanı sıra Rodos'ta çalışan Kalovulos Locası'ndan Kardeşlerimiz de katıldılar. Etkinlikte, Kardeşlerimizin yanı sıra, çok sayıda hemşire ve yeğenimiz de bulundu.

Büyük Üstat Asım Ak'ın Kardeşimiz ve Ümran Hemşiremizle birlikte on üç Büyük Loca Görevlisi'nin de katıldığı 1. Bahar Şenliği'nde, toplam mevcut beş yüz yirmi oldu.

Eylem Locası yıllardır, diğer bazı Localar gibi, hemşirelerini, yeğenlerini daha yakından tanımak ve kaynaşma ortamı yaratmak için aynı tarihlerde Eylem Pikniği düzenliyordu.

Etkinlik esnasında, Türkiye'deki en büyük Mabed'in bulunduğu Bodrum'da Remzi Sanver, Cihangir Gener ve Korkut Keskiner Vadilerini temsilen **"Masonluk, Bahar ve Yeniden Doğuş"** konusunda sunum yaptılar ve çalışmalarını rekor sayıda Kardeş izledi.

Bu sunumlardan oluşacak kitap kütüphanemize armağan edilecektir.

Bodrum Mabedi'nde ellinin üzerinde Loca'yı temsilen gelen iki yüz yirmi bir Kardeşin katılımıyla yapılan çalışmaya Rodos'a bağlı Kalovulos Locası Üstad-ı Muhteremi Michail Vrouhos ile on üç kardeşimiz daha katıldılar. Bu Kardeşlerimiz için konuşmalar Rumca ve İngilizceye çevrildi ve sunumları takip edebilmeleri için toplantı öncesi kendilerine verildi.

Mustafa Rumelili Mabet'deki çalışma sırasında ve üç gün boyunca Yunanlı Kardeşlerimize Rumca, Semih Adıyaman ve Şule Keskiner Hemşiremiz İngilizce olarak yardım ettiler. Üstad-ı Muhterem Michail Vrouhos etkinlik esnasında **"bizlerle birlikte olmaktan duyduğu memnuniyeti"** belirtti ve Büyük Üstadımız Asım Akin ile Eylem Locası Üstad-ı Muhteremi olarak bana hatıra seramik pano verdi. .

2. Bahar Şenliği'ni gelecek yıl bir başka yerde yapma hazırlığı içindeyken, yine Bodrum'da ve Sea Garden'da yapılması için ciddi istekler oluştu.

MASONLUK, BAHAR ve YENİDEN DOĞUŞ

"İnsanlar sevinç ve neşelerini göstermek için hayırlı vesilelerle daima tören ve şenlikler yaparlar. Bu tören ve şenlikler insanları bir araya getirmeye, birbirleriyle tanıştırmaya, karşılıklı sevgi ve saygı göstermeye yarar."

Doğa, Tarih ve Kültür İçin 5 gün yetmedi...

Sadık Dostlar Muhterem Locası kardeşleri 17-21 Mayıs tarihleri arasında Kardeş, hemşire ve küçük yeğenlerin katılımı ile toplam 43 kişilik bir grup halinde GAP bölgesine bir gezi gerçekleştirdiler. Bu gezide bölgenin tarihi ve kültürel önem taşıyan yerleri gezildi, görüldü, farklı lezzetler tadıldı ve unutulmayacak anılarla dönüldü.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR / Çetin YALÇIN / SADIK DOSTLAR

1 GAZİANTEP ve ADIYAMAN

Sabah erken saatte İstanbul'dan uçakla gezinin ilk durağı olan Gaziantep'e geldik. Burada kısa bir şehir turundan sonra antik Zeugma kentinden çıkarılan mozaiklerin sergilendiği Antep müzesini ziyaret ettik. Devasa boyutlu mozaik panolar ve yer döşemeleri hepimizin ilgisini çekti ve yılların solduramadığı bu renkli küçük taş parçacıklarının bir araya gelmesinden oluşan tabloları hayranlıkla izledik. Ama sanırım herkes en çok bir çingene kızının portresi olduğu söylenen ve birçok afişte Zeugma'nın sembolü olarak yer alan küçük panonun önünde vaktini geçirdi. Kısmen tahrip olmasına rağmen portreye hangi noktadan bakarsanız bakın resimdeki kızın gözlerinin size yönelik olduğu hissine kapılıyorsunuz.

Öğle yemeğini Gaziantep'in ünlü bir kebab ve baklava salonunda yedikten sonra vakit kaybetmeden otobüsümüzle Adıyaman'a hareket ettik. Otelimize eşyalarımızı bırakıp minibüslerle Kahta'ya doğru yola çıktık. Programımızda gün batımını Nemrut dağıının zirvesinden izlemek vardı ve zaman sınırlı idi. Önce Kommagene kraliyet kadınlarının

mezarlığı için yapılan Karakuş Tümülüsünü, sonra Cendere çayı üzerinde MS ikinci yüzyılda Roma İmparatoru Septimus Severus tarafından yaptırılmış olan tek kemerli tümüyle taş bloklardan oluşan ve bugün dahi rahatlıkla kullanılabilecek olan köprüyü gezdik. Nemrut'un zirvesinden beş yüz metre kadar önce minibüs yolculuğu bitti, dik ve kayalık bir yoldan yorucu bir yürüyüşle zirveye ulaştık. Milattan önce 1. yüzyılda Kommagene kralı 1. Antiochus tarafından anıt mezar olarak yaptırılan Tümülüs Güneydoğu Torosların en yüksek noktasında 2.150 m. yükseklikte bulunuyor. Tümülüs'ün zeminden yüksekliği 50 m. Zemin çapı ise 150 m. Tümüyle el kadar büyüklükte kaya parçacıklarının tepeye kadar kapladığı Tümülüs'ün bu kadar yüksek bir tepede insan emeği ile yapıldığını düşününce

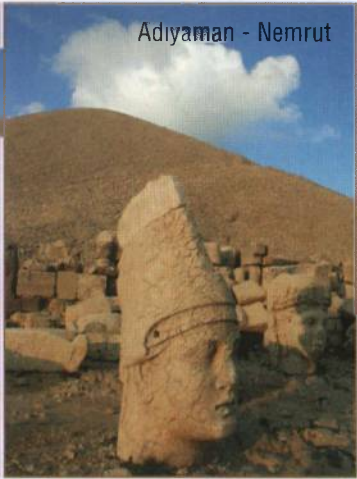
Kardeş ve Hemşirelerimiz Mor Gabriyel Manastırı'nda Metropolit ile birlikte

Gaziantep - Zeugma - Çingene Kızı

şaşkınlık ve hayranlık duymamak mümkün değil. Tümülüsün eteklerinde doğu ve batıya bakan teraslardaki dev tanrı heykelleri de ayrı bir sanat harikası... Halen gövdelerinden kopmuş olan tanrı heykellerinin yalnız başları yerden iki metre yükseklikte. Kral Antiochus doğu ve batı teraslarına yerleştirmiş olduğu diğer tanrı heykelleri ile birlikte kendi heykeli ile güneşin doğuşundan gün batımına kadar bölgenin en yüksek noktasından adeta sonsuzluğa bakmaktadır. Dünyanın hiçbir yerinde bu yükseklikte böyle bir anıt mezar bulunmamaktadır ve Unesco tarafından Dünya mirası listesine dahil edilmiştir.

Gün batımını batı terasında izledikten sonra günün yorgunluğunu çıkarmak üzere otelimize döndük.

Adıyaman - Nemrut

2 URFA VE HARRAN

İkinci günümüzün sabahı Adıyaman'daki otelimizden ayrılarak Urfa'ya hareket ettik. Yolumuzun üzerinde Atatürk Barajı vardı. İnşaatı yıllarca süren ve Güneydoğu Anadolu'nun bitki yapısını, iklimini, ekonomik yaşamını değiştiren bu dev yatırımı ve yapıyı da görme fırsatımız oldu. Fırat nehrinin suları zeminden tepeye 174 metre yüksekliğindeki istinat duvarı ile kontrol altına alınmış ve bu duvarın arkasında biriken suların oluşturduğu baraj gölü Türkiye'nin üçüncü büyük gölünü ortaya çıkarmış. Tünellerle burada biriken su Harran Ovasına sulama kanalları ile ulaştırılıyor ve artık bölgede sululu tarım yapılıyor. Bunun yanında baraj suyu ile çalışan hidroelektrik santral da ülkemizin elektrik enerjisi ihtiyacına katkıda bulunuyor.

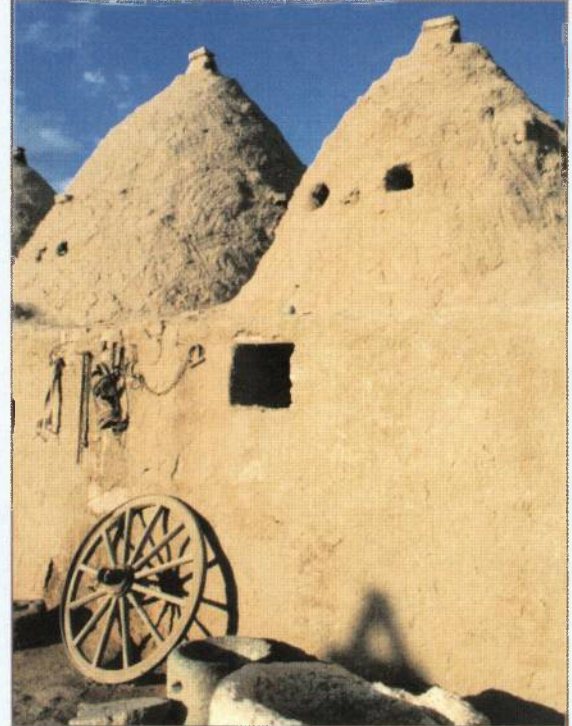
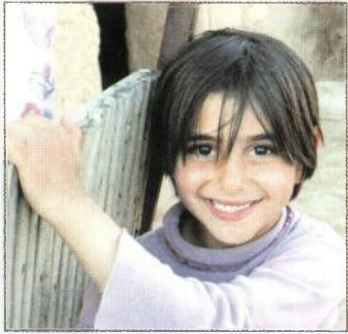
Urfa'da turumuza otelimize çok yakın olan Balıklı Göl'den başladık. Balıklı Göl Rıdvaniye Camiinin yanında 30x150 m. ölçülerinde uzunca bir havuz. Havuzun içinde sürüler halinde aynalı sazan balıkları yaşıyor ve balıklar kutsal sayıldığı için kimse tarafından avlanmıyor, sürekli beslenerek büyüyüp çoğalıyorlar. Efsaneye göre Nemrut Kralı tarafından cezalandırılan Hazreti İbrahim'in yakılmak üzere mancınıkla fırlatıldığı ateşin göle; odunların da bu göldeki balıklara dönüştüğü ve bu nedenle göl ve balıkların kutsal sayıldığı anlatılıyor. Gölün biraz ilerisinde Halilürrahman Camii ve Hazreti İbrahim'in içinde saklandığı Mağarayı gördükten sonra tarihi Urfa çarşısına girdik. Urfa çarşısı bir takım kapalı ve açık çarşılar ve hanlardan oluşuyor. Burada dolaşırken zamanın çok öncelerde bir yerde durduğu duygusuna kapıldık. Giyim, kuşam, yaşam tarzı sanki yıllar öncesinde donmuş farklı bir coğrafyada dolaşıyormuş gibi hissettik. Dört bir yanı işyerleri ile çevrili, ortasında bulunan avluda alçak taburelerde oturmuş poturlu, kefiyeli erkeklerin sohbet edip mırna dedikleri çok acı kahve içtikleri gümrük hanının avlusunda, bir köşede bizler de dinlenip mırna tattık. İçtik diyemiyorum, çünkü her tadan fincanı iade etti... İsoet biberi satan dükkânlar arasından geçip, Kazancılar Çarşısında ellerinde

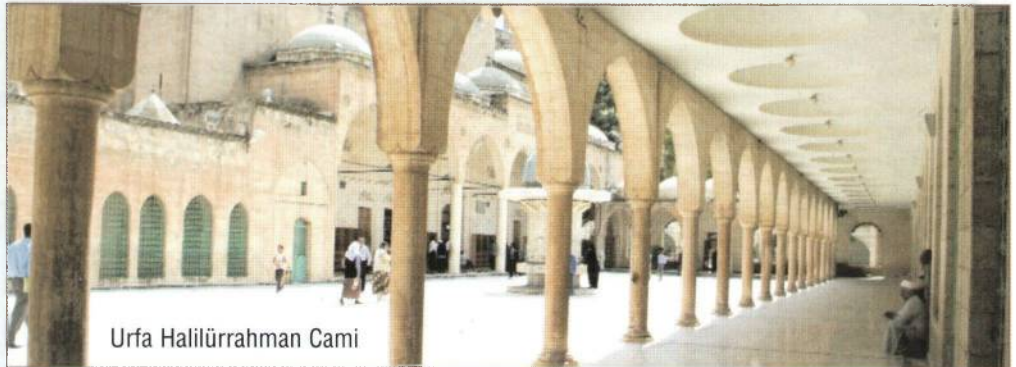
Urfa - Balıklı Göl

Urfa - Bakırcılar

Konik çatılı toprak sıvalı Tipik Harari konutları

Urfa Halilürrahman Camii

çekiçleri ile bakır kapları döven ustaları izleyip çarşı turumuzu tamamladık.

Akşamüstü 40km.lik kısa bir otobüs yolculuğu ile yemyeşil Harran ovasından geçerek Harran Köyüne geldik. Geçmiş 5.000 yıl önceye kadar uzanan bu tarihi yerleşim yeri Mezopotamya'dan gelen ticaret yollarının kesişme noktası olduğu için ticari yönden önem kazanmış, ilk İslam medresesinin burada oluşu ile birçok din ve

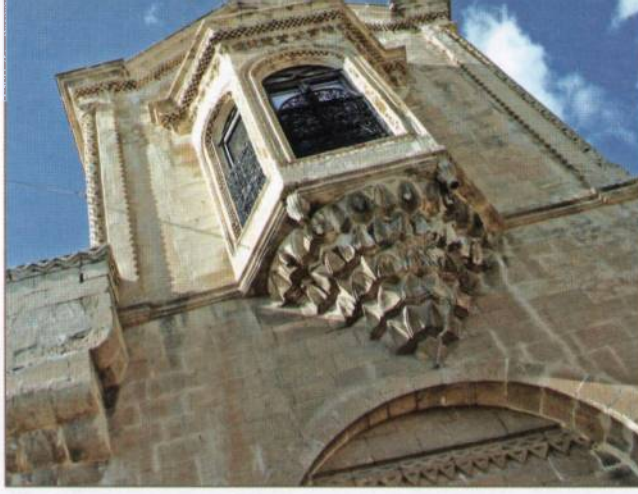
astronomi bilgini burada yaşamışlar. Medresenin kalıntılarından bir bölümü ayakta duruyor ve arkeolojik araştırmalar halen devam ediyor. Harran'ın karakteristik mimarisi olan konik çatılı, toprak sıvalı evlerini ziyaret ettik. Bu evlerin yazın serin, kışın da sıcak olduğunu söylediler.

Akşam otelimizin avlusuna kurulan yer sofrasında yöresel yemekleri tadıp "Sıra Gecesi" denilen müzikli eğlenceye katıldık.

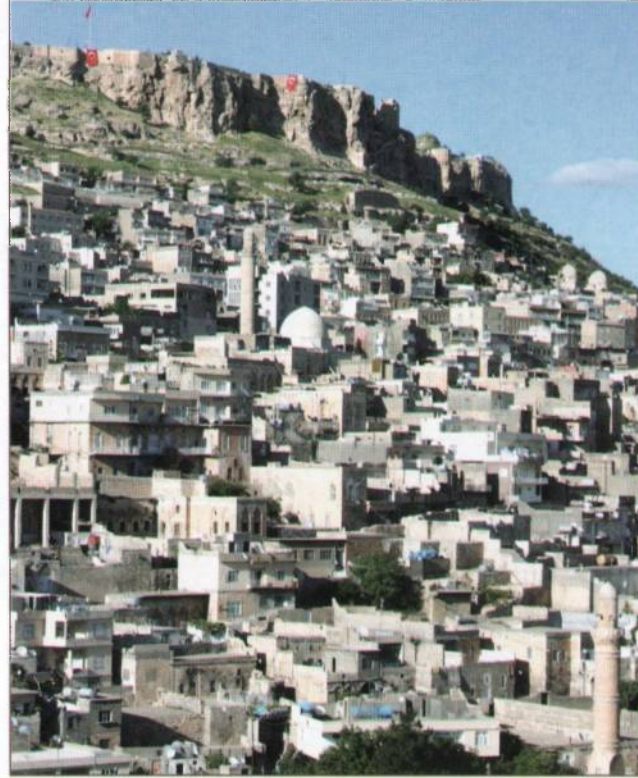
3 MARDİN

Gezimizin üçüncü gününün sabahı Urfa'dan ayrılıp Mardin'e doğru hareket ettik. Mardin ovasından geçip şehre yaklaştıkça ovanın bitiminde yükselen dağın zirvesinde bir kale ve eteklerine sıralanmış taş evlerden oluşan yüzünü tümüyle Mezopotamya ovasına çevirmiş şehri gördük. 12. Yüzyıl başlarında kurulan şehir Artuklular ve Akkoyunlular dönemlerinde gelişerek kendine özgü taş yapılardan oluşan ve bunların dantel gibi işlenmesi ile benzersiz bir mimariye kavuşmuş.

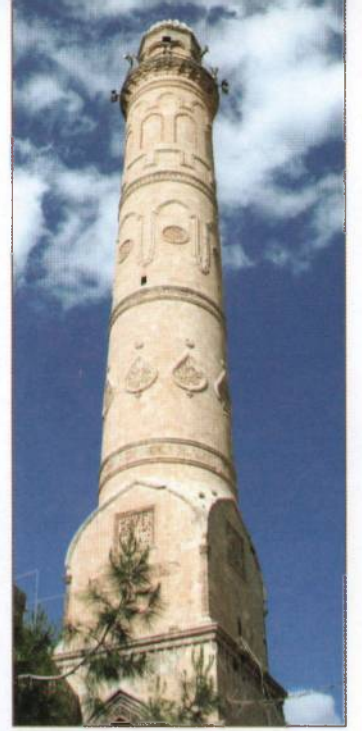
Şehrin içine girip daracık sokaklarında, "Abbara" denilen küçük tünel tarzı geçitlerinde dolaştıkça baktığımız her yapıda inanılmaz bir taş işçiliği bezemeleri gördük ve hayran kaldık. Şehir 1960 yılında sit alanı ilan edilmiş ve artık yeni yapılaşmaya izin verilmiyor. İhtiyaç duyulan mesken ve işyerleri şehrin batısında ovaya doğru yeni bir şehir olarak inşa ediliyor. Şehir içindeki gezimizde 569 yılında yapılan Süryani kilisesi olan "Kırklar Kilisesini"; 12. Yüzyılda Artuklular tarafından yapılan "Ulu Cami"yi; yine Artuklular tarafından yapılan "Zinciriyе Medresesini" ziyaret ettik. Akkoyunlu Sultanı Kasım tarafından tamamlanan Kasımiye Medresesi ilginç taş kubbeleri ve Mezopotamya ovasına bakan konumu ile görülmeye değer olacak yapılardan biri.

Taş işçiliğinin en güzel örneği

Mardin Kalesi

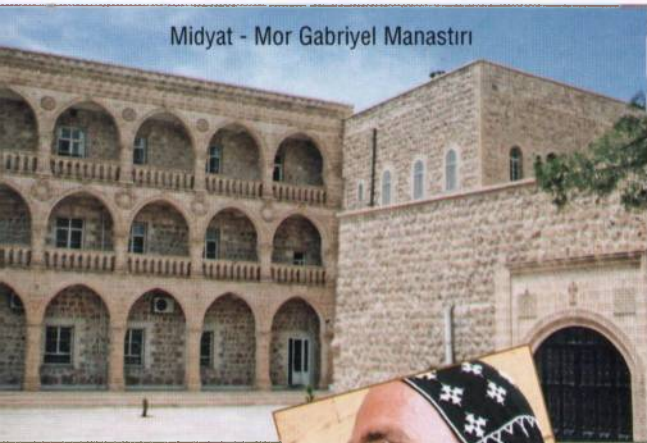
Ulu Cami

Midyat Devlet Konuk Evi

Kasımiye Medresesi

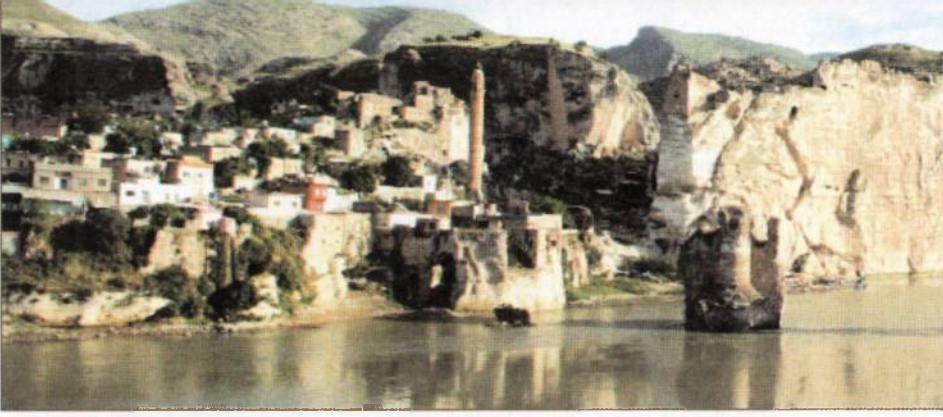
Midyat - Mor Gabriyel Manastırı

4 DAYRÜLZAFARAN VE HASAN KEYF

Gezimizin dördüncü gününe Mardin'e 5 km. uzaklıktaki Dayrülzafaran Manastırı ile başladık. Manastır 493 yılında Süryani mimar kardeşler Teheodori ve Tehodari tarafından yaptırılmış, 1937 yılına kadar da Dünya Süryanilerinin merkezi olmuştur. Bu tarihte Süryani Patrikliğinin Suriye'ye taşınmasına rağmen, manastır hala Süryaniler tarafından hac merkezi olarak kabul edilip sıkça ziyaret edilmektedir. Manastırın içinde güneşe tapanların da tapınağı bulunmaktadır. Midyat'tan Hasankeyf'e geliyoruz.

Hasankeyf; geçtiğimiz haftalarda temeli atılan Dicle nehri üzerinde kurulacak "İlisu" barajının toplanacak sularının altında kalacak olması nedeniyle bir süredir medyada çokça tartışılan bir antik yerleşim yeri. Hasankeyf'in ne zaman ve kimler tarafından kurulduğu bilinmiyor. Şehrin çevresindeki çok sayıda mağara insanların buraya çağlar öncesinden yerleşip yaşadığını gösteriyor. Mardin'den sonra ilk yüzyıllarda kent Bizanslılar ve Sasaniler'in egemenliğinde kalmış. Hasankeyf fotoğraflarında ilk göze çarpan antik köprü kalıntılarının da Bizans eseri olduğu tahmin ediliyor. 7. Yüzyılda kent Müslümanların

Antik köprüden Hasanköy görüntüsü büyüleyiciydi...

yönetimine geçiyor ve Emeviler, Abbasiler, Hamdaniler, Mervaniler, Artuklular, Eyyubiler ve Osmanlılar buraya hâkim oluyorlar. Hasanköy en parlak dönemini 12. yüzyılda Artuklular döneminde yaşamış.

O dönemde yapılan birçok yapı halen ayakta duruyor. Dicle nehrinin kıyısında dik bir kayanın üzerine oyularak yapılan kaleye çıktığımızda kentin ve bölgenin tamamını izlemek ve fotoğraflamak imkanımız oldu.

5 DİYARBAKIR VE İSTANBUL'A DÖNÜŞ

Gezimizin beşinci günü İstanbul'a dönmek üzere sabah Diyarbakır'a geçtik. Çevresi surlarla kaplı bu kentte ilk ziyareti merkezde bulunan Ulu Cami'ye yaptık. Kilise olarak inşa edilen yapı Milattan Sonra 7. Yüzyılda Müslümanların kenti ele geçirmesi ile camiye dönüştürülmüş. Bölgeye özgü volkanik bazalt taşından inşa edilen yapı siyah beyaz doğal taş görünümü ile oldukça etkileyici. Hemen caminin yakınında bulunan Cahit Sıtkı Tarancı'nın müze evi de aynı bazalt taşından yapılmış ilginç bir yapı. Burası bir iç

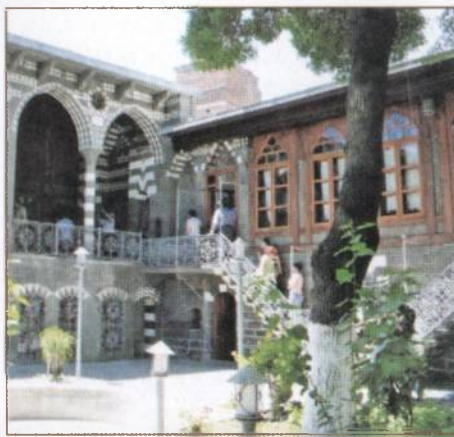
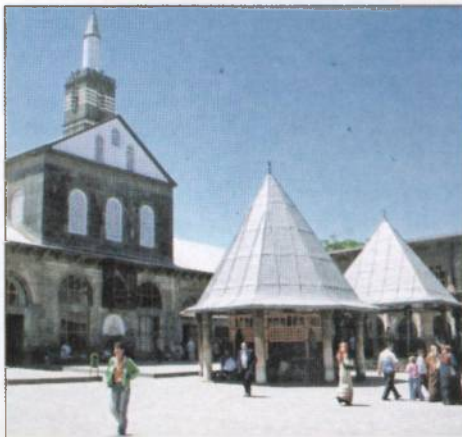
avlunun dört yanına yerleştirilmiş ayrı ayrı evlerden oluşuyor ve yılın her mevsiminde farklı bir evde yaşandığı anlatılıyor. Kenti çepeçevre kuşatan surların arasındaki kulelerden birinin üstüne çıkarak kenti ve dışındaki Dicle nehrinin suladığı verimli Diyarbakır ovasını izledik.

Kentin biraz dışındaki "Gazi Köşk"ünü ziyaret ettikten ve Diyarbakır'ın ünlü kaburga dolmasını yedikten sonra beş günün yorgunluğu ve unutulmaz anıları ile uçakla İstanbul'a hareket ettik.

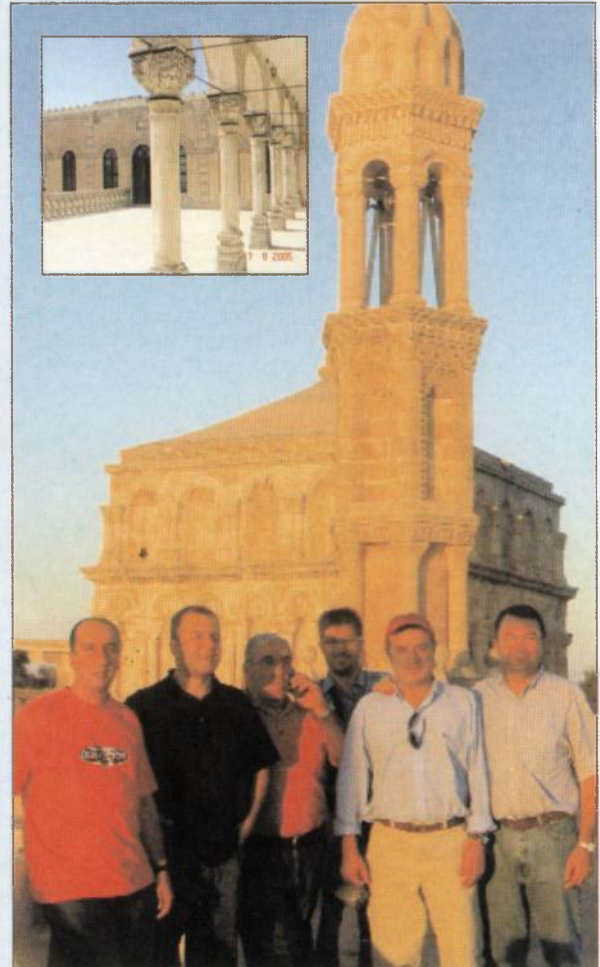
Diyarbakir Ulu Cami

Diyarbakir C. Sıtkı Tarancı Evi

Söz Locası Kardeşleri de Güney Doğu'daydı

Söz Locası tatili Güney Doğu Anadolu'da değerlendirdi. Loca mensubu Kardeş ve Hemşirelerimiz Hasanköy, Midyat, Mardin ve Diyarbakır'da tarihi ve turistik yerleri gezip yöreyle ilgili bilgilerini pekiştirdiler.

New York Anatolia Locası

Doğu, Öz ve Saf Sevgi

2006-2007 dönemi için
gerçekleşen İs'ad töreninden
sonra Üstadı Muhterem Ali
Onur Sözer Kardeşin
konuşmasından, Anatolia
Locası'nın adı ve "Çıraklara
tavsiyeler" bölümü.

... Locamızın adı "Anatolia" ya da Türkçe söylenişi ile "Anadolu" Eski Yunanca'da "Güneşin Doğduğu Yer" anlamına geliyor. Yani Yunanlılara göre "Doğu". Bizler için Locadaki en önemli yer. Açılış ve kapanışlarda dediğimiz gibi "Güneş Doğudan doğup gün'ü başlattığı ve yönettiği gibi ..."

Türkçe'de ise Ana ve Dolu kelimelerinin birleşimi. Ana kelimesi halk söyleyişinde Anne ile eş anlamlıdır. Türkçe'de ağırlığı olan kelimelerdendir. Bir şeyin çıkış noktasını, özünü ifade eder. Asıl bir elemandır. Ana-Vatan, Ana-Dil, Devlet-Ana gibi. Doğurganlığı ifade eder, sevgiyi ifade eder. Daha hiç bir şey bilmeden ve hiç bir şeyin farkına varmamışken tek sevdiğimiz varlığı ifade eder. Düşünebiliyor musunuz, öyle bir ismi var ki Locamızın, hem Doğu'yu hem Öz'ü hem de saf sevgiyi ifade ediyor kelime anlamı olarak.

Ayrıca tarihsel olarak da çok büyük bir önemi var Anadolu'nun. Klişeleşmiş söylemi ile "Medeniyetlerin Beşiği" Yüzlerce farklı medeniyete ve kültüre ev sahipliği yapmış Anadolu. Farklı dinlere, farklı ırklara, farklı medeniyetlere sunmuş imkânlarını ve hepsinden bir parça barındırmış içerisinde. Çoğu zaman bu farklı medeniyetler barış içerisinde yaşamış Anadolu topraklarında, paylaşarak kültürlerini. Kimi zaman da kavga etmişler Anadolu'nun daha fazlasına sahip olabilmek için. Batı medeniyetlerinin Doğu'ya, Doğu medeniyetlerinin de Batı'ya geçiş kapısı, köprüsü olmuş Anadolu. Hem fiziksel olarak hem de kültürel olarak. Meryem Ana'da gelmiş yaşamış, Anadolu'da Mevlâna'da, Noel baba olarak bilinen

St.Nikola zaten orada doğmuş ve yaşamış. Herkese kucak açmış Anadolu insanlık tarihince. Sunmuş tüm nimetlerini kim kullanmak istiyorsa ve kucaklamış tüm insanlığı topraklarında....

1183 No. lu ANATOLIA LOCASI'NDA SEÇİM

2006/2007 çalışma dönemi

Üstadı Muhterem: Ali Onur SÖZER
Birinci Nazır: Onur ŞAŞMAZ, 2. Nazır:
Turgay PEKTAŞ, Hazine Emni: İhsan
TOKSU, Sekreter: Emrah BİNATLI
Senior Deacon: Burak TANSUĞ, Junior
Deacon: Ahmet ALTILAR, Merasim Üs.
Oktay ARIFKAN, Merasim Üs. Yar. Atilla
KALKANDELEN, Steward: Atilla MACUN,
Koray ILLEZ, Marshall: Kamu KILINÇ
Koruyucu: Ekmel ANDA, Önceki Üstadı
Muhterem: Teoman TURUT

ANATOLIA'DA 29 EKİM HAZIRLIĞI

Anatolia Locası bu yıl gerçekleştireceği programına 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda bir balo yapmayı da aldı. Baloyu gece kıyafetli düzenlemek isteyen Anatolia Locası Türk yemeklerinden oluşan bir menü, canlı müzik ve bir dans gösterisi planlıyor. Anatolia Locası'nın amacı 29 Ekim Cumhuriyet Balosu'nu anlamına yakışan bir şekilde düzenlemek. Anatolia Locası bu baloya Türk ve yabancı konukları davet etmeyi planlıyor.

Ben sizlerle Zohar'a göre dünyanın oluşumundaki dört elementi paylaşmak istiyorum. Zohar'a göre insanoğlu topraktan ve dört yönden esen rüzgârdan yaratılmıştır. Bu dört yandan esen rüzgârlar 4 elementi temsil eder: Ateş, Hava, Su ve Toprak. Karşı güçler birbirini dengelemekte ve birbirini yok edebilecek olan güçler gerekli ve akıllı şekilde kullanılınca birbirini yok etmeyi bırakıp, yaratıcı olabilmektedir. Birbirinin düşmanı olan Ateş ve Su diğer elementler olan Toprak ve Hava'nın katkısıyla insanoğlunu yaratabilmiştir.

Bizim de yakın geçmişimizde Anatolia Locası'nı yaratmamız, mecazi olarak buna benzetilebilir. İlk başlarda kendi başına çok güçlü elementleri, yani bizleri nasıl bir araya getirip de doğru bir harmanı çıkartabileceğimizi çok kestiremedik.

Çok uğraştık, çok çabaladık ve farklılıklarımızla birbirimizi tamamlamayı, birbirimizi güçlendirmeyi öğrendik. Sevgi ve saygı çerçevesinde hala tartışmıyor muyuz? Ama Ateş Su'yu kurutmamayı, Su da Ateş'i söndürmemeyi öğrendi. Beraber daha güçlü olabildiklerini gördüler.

Biraz da yarınlarımızdan bahsedelim isterseniz. Gerçi yarınlarımız burada ve şu anda Kuzey'de oturuyorlar. 3 kalfa ve 7 çırak Kardeşimiz. Hepimizin gurur duyduğu, Locamızı yakın gelecekte emanet edeceğimiz Kardeşlerimiz. Sizlerle Kabalist Solomon Gabriol'un bir motto'sunu paylaşmak istiyorum:

"Bilgeliliğin arayışında ilk aşama sessizliktir, ikincisi dinlemek, üçüncüsü hatırlamak, dördüncüsü uygulamak, beşincisi öğretmektir."

Türkey Locası'nın İş'ad Töreni Davetiyesi

INSTALLATION OF LODGE OFFICERS
FOR THE YEAR 2006 - 2007

INVITATION

Installing Officer
R.W. Bro. JOHN LONCZYNSKI
Grand Master – A.C.G.L.

Installing Marshal
VWB Bro. Orcan Yüksel PM

Installing Chaplain
VWB Bro. Eduard Kunze Concewitz PM

Saturday, September 09th. 16.00 Hours
Dinner 18.30 Hours

Adres: Masonic Hall
Kruppstr. 134, 60388 Frankfurt/ Main
Tel: 069-41 02 52 Fax: 069-42 77 33

Hayatta en hakiki mürşit ilimdir.

Der wahrste Wegweiser im Leben ist das Wissen.

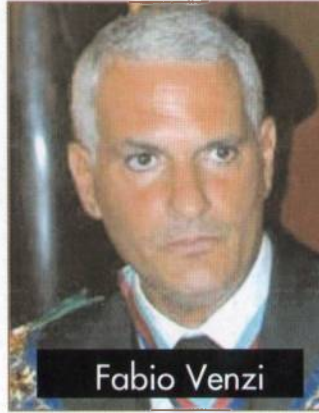
The truest guide in life is knowledge.

Mustafa Kemal ATATÜRK

Officers (Envar) 2006-2007

Master (Üstadı Muhterem)	Peter Kunze-Concewitz
Senior Warden (I. Nazır)	Mustafa Çekiç
Junior Warden (II. Nazır)	Ayhan Azak
Treasurer (Hazine Emni)	Selçuk Sözen
Secretary (Sekreter)	Kutay User
Lecturer (Hatip)	Mehmet İlkserim
Chaplain (Kutsal Kit. Emni)	Michael Kunze-Concewitz
Senior Deacon	Fahir Merdman
Junior Deacon	Faik Naci Özdel
Marshal	Orcan Yüksel
Sr.Master of Ceremonies (1.Tören Üstadı.)	Ercan Açikel
Jr.Master of Ceremonies (2.Tören Üstadı)	M. Sabit Bilimer
Almoner (Hasenat Emni)	Turhan Baykara
Standard Bearer (Sancaktar)	Eduard Kunze- Concewitz
Tiler (Korucu)	Hayri Ergun
Lodge Music Director	Serdar Köksal

İtalya'da Masonik Rönesans

Fabio Venzi

Grand Orient'in ilkeleri tüm İtalyan Masonlarca takdir edilmiyordu ve 1993 yılında, politikaya karışmama ilkesine sadık kalarak, İtalya Muntazam Büyük Locası (Grande Loggia Regolare d'Italia) kuruldu.

2003 yılında Profesör Fabio Venzi Büyük Üstat seçildi. Aynı yıl, Fabio Venzi Sheffield Üniversitesinde ve 2004 yılında Londra'da, "Cornerstone" Masonik Araştırma Cemiyeti'nde, Rönesans'ın Hürmasonlukla etkileşmesi üzerine takdir edilen tebliğler sundu, Sheffield Üniversitesi Masonik Araştırma Kürsüsü'ne de bir doktora bursunu sağladı.

*(Freemasonry Today,
Bahar 2006, sayı 36)*

1861 yılında, Mason Garibaldi İtalya birliğini sağladığından bu yana İtalyan Hürmasonluğu politikaya karışmıştı ve İtalya Grand Orient'ı bu geleneği sürdürmüştü. Ancak, yakın tarihte, P2 Locası skandalından sonra, gizlilik ve dalavere Grand Orient'ın şöhretine gölge düşürmüştü.

Garibaldi

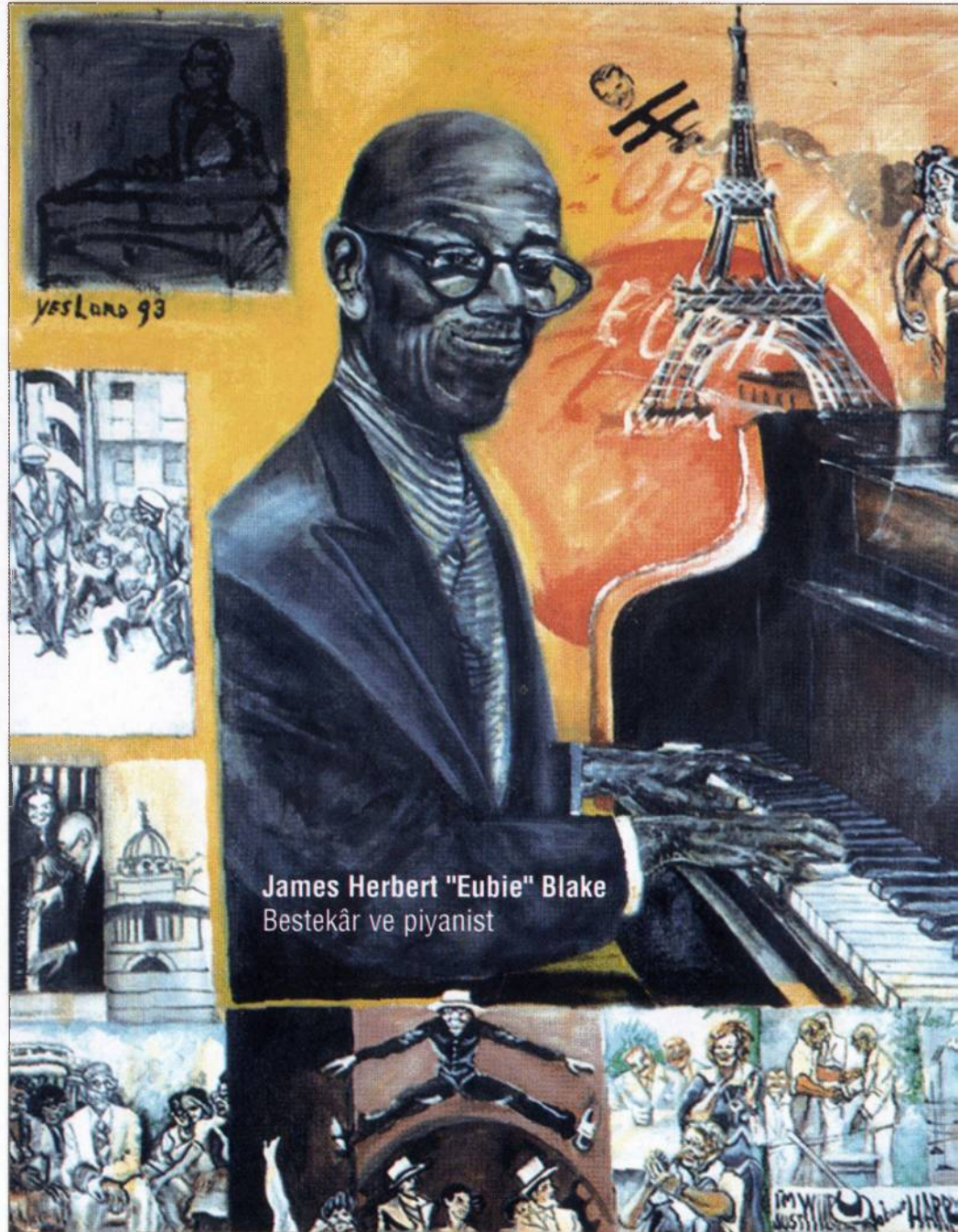
Caz müziğinde, ana melodiye “phrase” denir. Bir caz müzisyeni belirli bir melodiyi kendi kişiliğine uygun halde çalarsa, “paraphrase” eder.

“Phrasing” ilkesi
Hürmasonluk’ta
mevcut alegori kültürüne
benzer. Caz müziği,
Hürmasonluk’ta olduğu gibi,
mesajını sembolik
yöntemlerle iletir.
Orkestranın değişik
elemanları, müziğin seyrine
göre, yönetimi ele alır. Hem
lider hem de takipçi olmayı
tevazu ile kabul etmek caz
müziğinin şartıdır.

Hürmasonluk ilericiliği
özendiren Batı kültürünün
ürünüdür. Özgürlük,
Eşitlik, ve Kardeşlik
çerçevesinde sevgi ve
yardımlaşmayı yüceltir,
insanlığın sosyal ve kültürel
olgunlaşmasına katkıda
bulunur, karşılıklı saygı ve
tolerans ilkelerini topluma
yaymaya çalışır.

Üyeleri kendilerini geliştirmeye, ham taşlarını yontmaya çaba gösterirler. Bu ilkeler Caz müziği için de geçerlidir. Kişiliğe saygı, çalışarak gelişmek ve tolerans caz müziğinin de mihenk taşlarıdır.

...ve Hürmasonluk

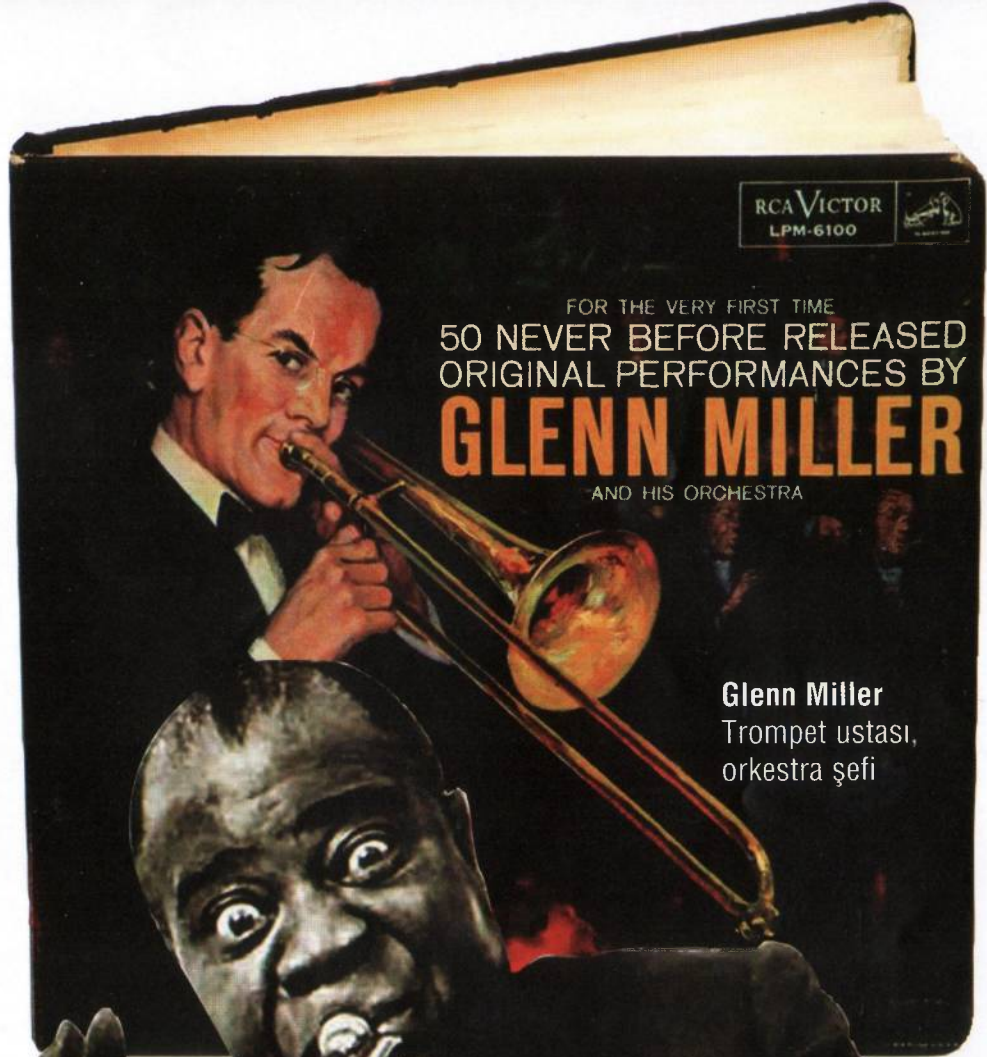
Hazırlayan: Tuncel GÜLSOY
Derleyen: Celil LAYİKTEZ

Caz yazarı, caz uzmanı Tuncel Gülsoy Kardeş, konuşmasına ilginç bir şekilde, soru sorarak başladı. Soru, aşağıda isimleri yazılı caz sanatçılarının, cazın dışında ortak paydalarının ne olduğu idi:

- Louis Armstrong-Caz müzisyeni
- Count Basie-Bestekâr, Orkestra şefi
- Irving Berlin-Bestekâr, Showman.
- James Herbert "Eubie" Blake- Bestekâr ve piyanist
- Nat "King" Cole- Balad şarkıcısı ve piyanist
- Edward Kennedy "Duke" Ellington-Bestekâr, aranjman ustası, piyanist ve orkestra şefi.
- Lionel Hampton-Bestekâr ve orkestra şefi
- William C. Handy-Bestekâr " blues tarzının babası"
- Al Jolson- İlk sözlü film, "Jazz Singer" in aktörü.
- Glenn Miller- Trompet ustası, orkestra şefi
- Adolphe Joseph Sax-Saksafonun mucidi
- Paul Whiteman-Orkestra şefi "Cazın Kralı".

Louis Armstrong ve Count Basie ünlü caz müzisyenleridir. Irving Berlin'in şarkıları, caz standartları diye bilinen klasik caz edebiyatına aittir. Nat King Cole ve Duke Ellington müzik dünyasının ünlü kişileridir.

Duke Ellington'un orkestrası döneminin başta gelen caz grubuydu. Duke, orkestrasındaki müzisyenlerin kabiliyetlerini en iyi sergileyebilecek parçaları bestelerdi. Zaman içinde orkestra elemanları değişti, onlara göre yeniden aranjmanlar yapıldı. Böylece, ömrü boyunca sayısızca müzisyene nirengi taşı ve

Glenn Miller
Trompet ustası,
orkestra şefi

Louis Armstrong
Caz müzisyeni

ilham kaynağı olmuştur. Nat King Cole, bıraktığı müzik mirası ile, ölümünden yıllar sonra, hâlâ

popülaritesini kaybetmemiştir.

Al Jolson sesli sinemanın ilk filmi "Jazz Singer" in yıldızı olmuştur. Glenn Miller büyük orkestralı caz müziğinin yolunu açmıştır. Cazla özleştirilen en önemli sazlardan saksofon Antoine Sax tarafından icat edilmiştir.

Tüncel Gülsoy sorusunun cevabını şöyle veriyor: "....caz tablonun yalnızca bir parçasıdır. Uzun zamandır aramızdan ayrılan tüm bu müzisyenler, unutulmaz miraslarını bizlere bırakan Kardeşlerimizdir. Hürmason

müzisyenler bu isimlerle sınırlı değildir. Aslında liste çok daha uzatılabilir."

CAZLA HÜRMASONLUK ARASINDA BİR İLİŞKİ VAR MIDIR?

Tüncel Gülsoy, yaşam tarzını, hayat anlayışını etkileyen iki unsurun Hürmasonluk ve caz olduğunu söylüyor. Hürmasonluğun yaşamı üzerindeki etkilerini anlattıktan sonra, caza dönüyor, ve şöyle diyor: "Yaşam tarzımı caz felsefesinin öğretilerine göre de ayarlamaktayım. Yaşam problemlerinin karşısında ürettiğim tüm yaklaşımlar, tüm uygulamalar ve

olayların karşısında göstermeye çalıştığım esneklik büyük caz müziği dünyasından öğrendiklerime dayanır."

Count Basie
Bestekâr, Orkestra şefi

Afrikanlı göçmenlerin Yeni Dünya'ya gelmeleri ile başlayan akım, 20. yüzyılın en ilginç müziğini yarattı.

ABD'NİN KURULUŞUNDA MASONLARIN ETKİSİ:

ABD'nin kuruluşunda, ordu ve siyaset alanlarında, anayasanın kaleme alınmasında, İnsan Hakları Beyannamesi'nde Masonların rolü yeterince biliniyor. Amerikan Masonları, din ve devlet anlayışına yeni bir anlayış getirdiler. Eşitlik, kardeşlik ve özgürlük kavramları toplum tarafından özümsemişti, günlük yaşamın gerçekleri oldu. Bu anlayış müziğe de yansdı.

CAZ'A GELİNCE:

Caz da kendi içinde gelişti, çeşitlendi, değişik stiller doğdu, yeni akımlara kapılar hiç bir zaman kapanmadı.

Özet olarak, Afrikanlı göçmenlerin Yeni Dünya'ya gelmeleri ile başlayan akım 20. yüzyılın en ilginç müziğine dönüştü ve Hürmasonluk gibi, sınır tanımadan, her yöne yayıldı.

CAZ NEDİR?

Caz, yaklaşık yüz yıl önce New Orleans'da başlayan, sonra da Mississippi nehri boyunca Amerika'ya, oradan da tüm dünyaya yayılan bir müzik türüdür. New Orleans Batı Afrika'dan gelen zenci kölelerin, Fransa ve Karaib adalarındaki müstemlekelerinden sığınan beyaz ve "Kreol" muhacirlerin serbestçe karıştıkları ve etkileştikleri bölgeydi. Amerikan İç Savaşı sona ermiş, köleler özgürlüklerine kavuşmuş, askeri bando mensubu terhis olan erler New Orleans'a gelmişti. Polka, gavot, marş gibi Batı Avrupa müzik türleri Kreol ve Zenci müzik ve ritimleri ile tanıştı, karıştı.

1890'da sona eren İspanya-Amerika savaşından sonra Küba'dan ucuz askeri bando sazları New Orleans'a ulaştı.

Önemli bir etken daha vardı:

Çoğunlukla animist olan Afrika kökenli zenciler Hristiyanlığı kabul ederek kilise müziğini de özümsemişler, ritimlerini dinsel müziğe taşımışlardı.

Yeni müziğe Caz dendi.

Doğaçlama anlayışı Caz müziğinin en önemli geleneğidir. Müzik arzu ve duygulara göre şekil alabilir, mutlak kalıplardan uzaktır ve icracının özgür yorumuna açıktır. Tabiidir ki, doğaçlama yapan müzisyenin müzik bilgisinin yeterli ve çaldığı saza hakim olması gerekir. Batı klasik müziğinde de temalar üzerine varyasyonlar bestelenmiş, zaman zaman müzik yeni kalıplara sokulmuştur. Ancak New Orleans'da bu olayın eriştiği boyut bambaşkadır.

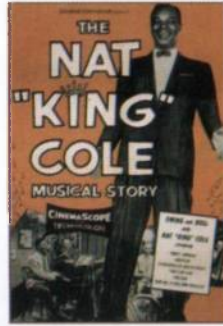
Caz müziğinde, ana melodiye "phrase" denir. Bir caz müzisyeni belirli bir melodiyi kendi kişiliğine uygun halde çalarsa, "paraphrase" eder. "Phrasing" ilkesi Hürmasonluk'ta mevcut alegori kültürüne benzer. Caz müziği, Hürmasonluk'ta olduğu gibi, mesajını sembolik yöntemlerle iletir. Orkestranın değişik elemanları, müziğin seyrine göre, yönetimi ele alır. Hem lider hem de takipçi olmayı tevazu ile kabul etmek caz müziğinin şartıdır.

Hürmasonluk ilericiliği özendiren Batı kültürünün ürünüdür. Özgürlük, Eşitlik ve Kardeşlik çerçevesinde sevgi ve yardımlaşmayı yüceltir, insanlığın sosyal ve kültürel olgunlaşmasına katkıda bulunur, karşılıklı saygı ve tolerans ilkelerini topluma yaymaya çalışır. Üyeleri kendilerini geliştirmeye, ham taşlarını yontmaya çaba gösterirler.

Yukarıda ifade edilen tüm ilkeler Caz Müziği için de geçerlidir. Kişiliğe saygı, çalışarak gelişmek ve tolerans caz müziğinin de mihenk taşlarıdır.

Bazı ilkeleri tekrarlayalım: Hürmasonlar arasında ırk, din ve dil farklılığı gözetilmez. Çalışma ve düşünce eş değerde önemlidir. Eylem düşünceyi tamamlar. Bu ifadeler, caz için de aynen geçerlidir: Orkestra mensupları, birbirlerini dinleyerek ve destekleyerek müziklerini icra ederler. Ana gaye, daima kendini aşmaya, sürekli daha iyi olmaya çalışırken, diğer orkestra elemanları ile ahengi kaçırmadan ve kişiliğinden ödün vermeden tümünün bir parçası olmaktır.

**Edward Kennedy
"Duke" Ellington**
Bestekâr, aranjman
ustası, piyanist ve
orkestra şefi.

**Nat
"King" Cole,**
balad şarkıcısı
ve piyanist

**Irving
Berlin,**
bestekâr ve
showman

Caz müzisyenleri Hürmasonlar gibi Localarda çalışmazlar. Gene de, kardeşlik, dayanışma ve özgürlük ilkeleri ve duyuları cazcılarda fevkalâde gelişmiştir.

Masonlukta, uyulması gereken ritüeller, kalıplar vardır. Locanın açılışı, kapanışı, derece merasimleri harfiyen yerine getirilmelidir. Diğer taraftan, resmî anların arasında Locanın işleyişi, cazda olduğu gibi bir nevi doğaçlama ile yürütülür. Konferansları, değişik konularda konuşmaları ve diğer Loca faaliyetlerini düşünün.

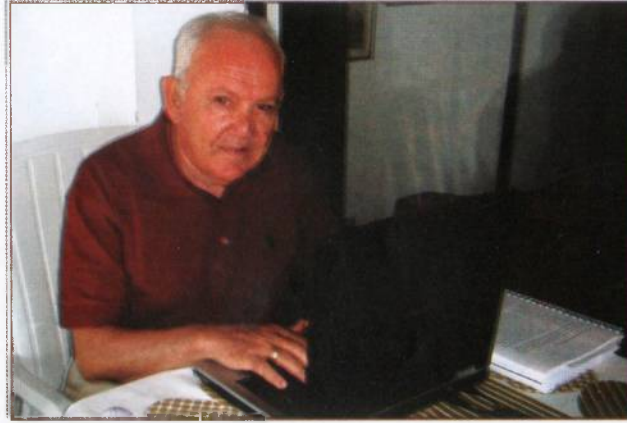
En özgür karakterli cazda dahi bağlayıcı gelenekler ve stiller vardır. Doğaçlamanın da kuralları vardır. Önceden ayarlanmış intervallerde kendi müziğinizi doğaçlayarak yapabilirsiniz, burada da uyulması gereken teknik kurallar vardır. Mabet dışındaki hayatımızda da Locada öğrendiklerimizin ışığında, bir Masona yakışır şekilde davranmaya kararlıyız. Hürmasonluk, yaşamın dolambaçlı ve uzun yollarında bir ahlâk teması üzerine sürekli bir doğaçlamadır. Masonik temalar, caz akortları ve melodileri gibi bir Masona yol gösterir, ancak, o, kişisel yorumunu ortaya koyar; zaman zaman, cazcı gibi, aranjmanı gözden geçirme ihtiyacını da duyabilir, burada da Mason, cazcı gibi yalnız değildir, Kardeşlerinin onu destekleyeceklerini bilir. Hürmasonluk akıl ve mantık gerektirir; caz ise algılama ve duyu. Birincisi materyalist dünyamıza, diğeri ise ulvi dünyamıza daha yakındır. Hakikati arayışımız hiç bir zaman bitmeyecektir. Tuncel Gülsoy Kardeş, bu arayışta cazın kendisine sürekli gönül rahatlığı verdiğini ve ilham kaynağı olduğunu söyleyerek konuşmasını sonlandırdı.

(1) Tuncel Gülsoy Kardeşin 4 Ocak 2001 tarihinde Freedom Locasında, müzik eşliğinde İngilizce verdiği konferanstan derlenmiştir.

Hesap Uzmanı... Müzik Eleştirmeni ve Mason

Üner Birkan

Tamınmış bir müzik eleştirmeni olan Üner Birkan Kardeşimiz 1934 yılında Elazığ'da doğdu. Orta öğrenimini İzmir Atatürk Lisesi'nde tamamladıktan sonra, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden 1957 yılında mezun oldu. Aynı yıl Maliye Bakanlığı Hesap Uzman Muavinliği sınavını kazandı, 1960 yılında Hesap Uzmanı oldu.

1969 yılında devlet memurluğundan ayrıldı, özel sektöre geçti; İzmir'de Ege Plastik grubunda ve Yaşar Holding'de görev yaptı. 1990 yılında emekli olduktan sonra, serbest çalışmaya başladı; halen yeminli mali müşavirlik yapmaktadır. Üner Birkan Kardeş evlidir; iki çocuğu, on bir ve sekiz yaşlarında iki torunu vardır.

Üner Birkan Kardeş masonik yaşamına 1966 yılında Nür Muhterem Locasında başladı. 1970 yılında Eylem Muhterem Locası kurucuları arasında yer aldı. 1975-1976 yıllarında Eylem Muhterem Locasının birinci çekicisini elinde tuttu. Daha sonra sırasıyla, Başarı, Karsıyaka, Şakul ve Zuhul Muhterem Localarının kurucuları arasına girdi. Masonik yaşamını Zuhul Muhterem Locasında devam ettiren Birkan Kardeş masonik konusuna ve yazılarının bazılarını "Sanat, Müzik ve Masonluk" adlı kitabında topladı. EKSR Aktif Üyesi olan Birkan Kardeş Akdeniz Aeropajında 2 yıl başkanlık görevini yürüttü. Halen Kozmos Aeropajı başkanıdır.

Üner Birkan Kardeş küçük yaşta müziğe başladı. Gençlik döneminde ayrıca şam dersleri aldı ve müzikle asıl mesleğini birlikte götürdü. Müzik yazılarına öğrencilik yıllarında haftalık Pazar Postası gazetesinde başladı. Kırk yılı aşkın bir süre içinde binlerce yazı kaleme aldı. 1963-1964 yıllarında, Faruk Güvenc'in çıkardığı Opus dergisinde yazıları yayımlandı. Mesleki çalışmalar ve bir süre yurtdışında bulunması nedeniyle, 1975 yılında İzmir Devlet Senfoni Orkestrası'nın kuruluşuna kadar, müzik yazılarına ara verdi. O yıl başladığı Milliyet Sanat Dergisi yazarlığı 2003 yılına kadar sürdü. 1985-1995 yılları arasında Cumhuriyet gazetesinde yazdı, günlük basınıla ilişkisini Yeni Yüzyıl gazetesindeki yazılarıyla sürdürdü. Bu arada, müzik sempozyumlarına, kongrelere katıldı, radyo ve televizyon konuşmaları yaptı. Türkiye'ye gelen Y. Temirkanov, Cansuğ

"Bir konsere giderken o konserde çalınacak eserler hakkında bilgi sahibi olmak bir zorunluluktur."

Kahidze, Tadeusz Strugala gibi orkestra şefleri ve L. Bernman, A. Rudin, İ. Oistrakh, K. Kulka gibi solistler üzerine yazılar yazdı. Müzik eleştirisinin başta gelen işlevlerinden biri olan "ilk seslendirmeye ilişkin" yazılar, Üner Birkan Kardeşim yetkinlikle el attığı bir alandır. Birkan Kardeşim ilk eseri Vercors'un

"Denizin Sessizliği" kitabının çevirisidir (1978). Daha sonra ünlü orkestra şefi Charles Münch'ün "Ben Bir Orkestra Şefiyim" adlı kitabını dilimize kazandırdı (1990). İdil Biret ile ilgili olarak hazırladığı "Pianodaki Harika" başlıklı kitap, Sevdâ-Cenap And Müzik Vakfı yayınları arasında yayımlandı (1997). Son olarak, Borusan Yayınları arasında, 600 sayfalık, "Dinleyicinin Rehberi" kitabı, okurların, dinleyicilerin yararlanması için sunuldu (2000). Kitabın geçtiğimiz aylarda Yakın Kitabevi tarafından ikinci baskısı yapıldı. Kastamonu ve Elazığ'da başlayan aile tarihinin Cumhuriyet'in ilk yıllarından günümüze izlerini sürdüğü "Makbule" adlı kitap Tepekule Kitablığı tarafından yayımlandı (2004). Son olarak H.C. Robbins Landon'un "Mozart ve Masonlar" adlı kitabını tercüme etti. Kitap E.K.E.S.R. Akdeniz Aeropajı tarafından yayımlandı. Halen Radikal Gazetesi'ne ve Amdante Dergisi'ne yazılar yazmaktadır.

Masonluk demokratik bir kuruluştur. Burada herkes eşittir. Çalışan - çalıştırın, aristokrat veya halktan kişi ayrımı yoktur.

Röportaj: Bülent ŞENOCAK

Bülent Şenocak: Müzik merakınız ne zaman ve nasıl başladı?

Üner Birkan: Müzik merakım kulağımın iyi, sesimin güzel olması nedeniyle daha ilkokul sıralarında başladı. Müziğe meraklı olmamda, aynı zamanda Kardeşimiz olan babam Türkçe ve Edebiyat Öğretmeni Abdullah Birkan'ın önemli rolü vardır. Bana küçük yaşında mandolin ve ağız mızıkası öğretti. Daha ortaokul sıralarında beni şan öğrenimi için teşvik etti. Tabi bunlar çocuk yaştaki amatör çalışmalar. Daha sonraki yıllarda İzmir'de şimdiki Devlet Tiyatrosu binasında faaliyet göstermekte olan İzmir Halk Evi salonunda Naci Gündem'in mandolin orkestrası eşliğinde şan yaparak devam etti. Hatta o zaman, babanız Sabahattin Şenocak bu konserleri o güne göre çok ileri bir teknik ile plağa aldı. Bu plak bende çok değerli bir anı olarak halen durmaktadır. Aynı mandolin orkestrasında Yüksel Kazırcı Kardeşimin de birinci mandolinler arasında çaldığını burada eklemek istiyorum. Lise yıllarında bu çalışmalar amatör düzeyde devam etti. Özellikle lise 3. ve 4. sınıflarında kendilerini rahmetle andığım Müzik Öğretmenim Aclan Akrek ve kurduğu oda orkestrası ile Atatürk Lisesi salonlarını şenlendiren Macar kemancı Marta Amati'nin kurduğu küçük oda orkestrasının eşliğinde popüler şarkılar söyledim. Asıl müzikle ilişkim Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin birinci sınıfında, 1953-1954 yıllarında başladı. O yıllarda, "Makbule" adlı kitabımda da açıkladığım gibi Ankara'da verilen hiçbir konseri, hiçbir opera temsilini kaçırmazdım. Aynı opera temsiline 3-4 kez gittiğimi hatırlıyorum. Hatta

"Paris'te iken müzik etkinliklerini takip ettim. Rubinstein, D. Oistrakh, Richter, Michelangeli gibi o günlerin sayılı virtüözlerini dinleme fırsatını buldum."

Mülkiye mezuniyeti sırasında yayımlanan Kazgan adlı dergide benim için şöyle bir espri yapılmıştı: *"En iyi dostları opera kapıcılarıdır"*.

Bülent Şenocak: Bunlar sizin de belirttiğiniz gibi amatör uğraşlar profesyonel anlamdaki faaliyetlerinizden de söz edermisiniz?

Üner Birkan: 1954-1955 yıllarında Cemil Sait Barlas'ın sahibi bulunduğu Pazar Postası haftalık gazetesinde yazı

yazmaya başladım. Şunu da ilave etmek isterim ki, bugün "İkinci Yeni" adıyla bilinen şiir akımı da o günlerde bu gazetenin öncülüğünde başlamıştır. Gazetenin Genel Yayın Yönetmeni Muzaffer Erdost idi. Bu gazetede Ankara konserlerini bilmem hangi nedenle, kendi adımı kullanmadan Rıza Kaner adıyla yayımladım. 1957 yılında mezuniyetimden sonra mesleki çalışmalara başladım. Bu çalışmalar beni uzun süre müzikle uğraştırmaktan

alıyordu. 1957'de Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları Kurulu Hesap Uzman muavinliği mesleğim sıkı bir çalışma istiyordu. 1957-1960 yılları arasında çıktığım mesleki geziler sırasında müzikle ilişkimi dinleyici olarak sürdürdüm. O sıralarda Salim Şengil'in yayımladığı Dost Dergisine de birkaç yazı yazdım. 1960'da yeterlilik sınavı vererek hesap uzmanı oldum. 1962-1963 yıllarında Rahmetli Faruk Güvenç'in çıkardığı Opus Dergisine yazılar yazdım. Ayrıca çeviriler yaptım. 1965-1966 yıllarında Paris'te iken müzik etkinliklerini takip ettim. Rubinstein, D. Oistrakh, Richter, Michelangeli gibi o günlerin sayılı virtüözlerini dinleme fırsatını buldum. Türkiye'ye döndükten sonra çalışmalarına bir süre ara verdim. 1966-1967 yıllarında Atatürk İl Halk Kütüphanesi'nde İzmir dinleyicilerine plak tanıtım konserleri yapmaya başladım. 1975 yılına kadar böyle bir çalışma içinde oldum. 1975 yılında İzmir Senfoni Orkestrası kurulduğunda Milliyet Sanat Dergisi'ne bu orkestranın haftalık konserleriyle ilgili yazılar yazmaya başladım. 1975 yılının ekim ayında Milliyet Sanat Dergisi'yle başlayan ilişkim 2003 yılına kadar sürdü. İzmir Opera ve Balesi kurulduktan sonra, bu kurumun da çalışmalarını yazdım. Milliyet Sanat Dergisi'nde Faruk Yener, Danyal Heriç ve ben vardık. Üçümüz üç büyük kentten müzik etkinliklerini yazıyorduk. 2003 yılında Milliyet Sanat Dergisi'nin kadro değişikliği dolayısıyla ben de dergiden ayrıldım. Bu arada Cumhuriyet Gazetesi'nde de yazılar yazmıştım. Cumhuriyet'ten ayrıldıktan sonra Yeni Yüzyıl Gazetesi'nde ve daha sonra da Radikal Gazetesi'nde yazdım. Serhan Bali'nin yayımlamakta olduğu Türkiye'nin tek müzik magazin dergisi olan Andante Dergisi'nde yazmaya başladım ve halen yazmaktayım.

Bülent Şenocak: Geçen aylarda ikinci baskısı yayımlanan "Dinleyicinin Kitabı"nı yazarken neyi amaçladınız? Bu kitabın okuyucu kitlesi kimlerden oluşuyor?

"Liselerde müzik dersi kaldırılmıştır. Bunu gençlerimizin yetişmesi açısından çok büyük bir eksiklik olarak görüyorum. Gençlerimiz derken de geleceğin dinleyicileri demek istiyorum."

Üner Birkan: Bu kitabı yazarken, Türk dinleyicisinin konserlerde veya radyo, televizyon veya CD dinlerken çalınan eser hakkında bir bilgi edinmesini sağlamasını amaçladım. Çok uzun yıllardan beri Türk konser dinleyicisinin bazı gereksinimleri olduğu izlenimini edinmiştim. Bir konsere giderken o konserte çalınacak eserler hakkında bilgi sahibi olmak bir zorunluluktur. Ülkemizde bu zorunluluğu giderecek başvuru kitaplarının sayısı çok azdır ve yetersizdir. Onun için "Dinleyicinin Kitabı"nda batı müziği bestecilerinden 135 kadarının eserlerini ele aldım ve açıkladım. Bizim bestecilerimizden de 40 kadarının eserlerini açıklama imkânını buldum. İlk baskısı Borusan tarafından 2000 yılında yayımlanmış olan "Dinleyicinin Kitabı"nın piyasada mevcudunun tükenmesi nedeniyle çok arandığını gördüm. Kitabın 2. baskısını İzmir'deki Yakın Kitapevi yaptı. Kitap 600 sayfa civarındadır.

Bülent Şenocak: Sizce radyo ve

televizyon klasik müziğe yeteri kadar yer veriyor mu?

Üner Birkan: Bu sorunuza olumlu yanıt veremeyeceğim için üzgünüm. Klasik müzik yayını yapan radyo istasyonu olarak sadece TRT3'ü ve NTV'yi söyleyebilirim. Bunların dışındaki radyoların çok yakın ilgileri olduğunu maalesef söyleyemeyeceğim. Bu istasyonların sayısının artması gerekir. Bunun için de marifet iltifata tabi olmalıdır. Yani dinleyicinin ilgisinin artması gerekir. Dinleyicinin ilgisinin artması için eğitimin buna göre yönlendirilmesi gerekir. Ne yazık ki, Türkiye'de müzik eğitimi alanında bizim okuduğumuz yıllara göre büyük bir gerileme var.

Bülent Şenocak: Türk dinleyicisinin "müzik kültürü" hakkında neler söylemek istersiniz?

Üner Birkan: Orta öğrenimde müzik dersleri hemen hemen yok denecek kadar az. Çocuklar lisede okurken harıl harıl üniversite giriş sınavlarına hazırlanıyorlar. Resme, müziğe, sanata yönelik hiçbir çalışma yapmıyorlar. Maalesef Milli Eğitim Bakanlığımız da bu konuya gerekli ağırlığı, önemi vermemektedir. Hatta bir ara ortaokullarda müziğin zorunlu ders olmaktan çıkarılıp, seçmeli ders olmasına çalışıldı. Neyse ki bu olmadı. Fakat liselerde müzik dersi kaldırılmıştır. Bunu gençlerimizin yetişmesi açısından çok büyük bir eksiklik olarak görüyorum. Gençlerimiz derken de geleceğin dinleyicileri demek istiyorum.

Bülent Şenocak: Ülkemizdeki konser salonları sizce yeterli mi? Değilse bu konuda özel sektöre ve devlete ne gibi bir görevler düşmekte?

Üner Birkan: Bu sorunuza da olumsuz yanıt vermek zorundayım. Türkiye'deki konser salonlarının özellikle akustik açısından yeterli olmadıklarını hepimiz görüyoruz. Örneğin İstanbul Festivali'ne ev sahipliği yapan Aya İrini Müzesi'nin akustik açıdan yeterli olmadığını bütün müzik otoriteleri söylüyorlar. Yine de İstanbul'un bazı

başka olanakları da var. Örneğin Lütü Kırda gibi büyük bir salonu var. Bunları geliştirmek gerekiyor. Buna karşı Ankara, İzmir ve diğer şehirlerimizde olumlu bir gelişme yok. Özellikle yaşadığım kent olan İzmir'in konser salonlarının yetersiz olduğu bir gerçek. Yıllarca önce Rahmetli Ahmet Piriştina'nın girişimi ile başlatılan Adnan Saygun Konser Salonu inşaatı çalışmaları ne yazık ki bazı ihale zorlukları, bürokratik engeller nedeniyle başlatılamamıştır. Ankara'da konser salonu inşası için atılmış olan temel bir çukur olarak durmakta. Burada ilginç bir paradoks var. Anadolu'da ve bilhassa üniversitelerimizin olduğu başta Eskişehir, Muğla, Samsun kentlerimizde çok güzel gelişmeler var. Oralarda çok kaliteli, çok güzel konser salonları yapıldı. Fakat bunun yanında çoğunda opera yok, orkestra yok. Devlet Senfoni Orkestrası olarak İstanbul, Ankara, İzmir dışında Antalya, Adana, Bursa ve Eskişehir'de orkestralar var. Bunun dışında çok önemli bir gelişme olarak özel girişimler var. Bunların başında Bilkent Üniversite'si Senfoni Orkestrası geliyor. Bu orkestra dünya çapındadır. Salonu gayet güzeldir. Yine, İstanbul'da Borusan Orkestrası, Akbank Oda Orkestrası var. Bunlar, devletten beklediğimiz çalışmaların özel sektör eliyle, üniversiteler eliyle yürütüldüğü örnekler. İzmir 'de de Dokuz Eylül Üniversitesi Senfoni Orkestrası var.

Bülent Şenocak: Dinleyiciye önerileriniz nelerdir?

Üner Birkan: Meraklı olmak, okumak, bilinçli olmak, az da olsa müzik bilgisine sahip olmak, nota bilmek. Bu konuda yararlanılabilecek az da olsa bazı kaynaklar var. Batıda dinleyici ellerinde partiyonlarla konserlere gitmekte. Bu kadarını beklemiyorum ama en azından konserlerde ne dinlediğini bilmesi için konser sırasında dağıtılan broşürden neleri dinlediğini öğrenmesi iyi olur.

Bülent Şenocak: Bu yıl kutlanmakta olan Mozart Yılı nedeniyle neler söylemek istersiniz?

Üner Birkan: Mozart Yılı nedeniyle Türkiye'de Mozart Kardeşimiz ile ilgili birçok kitap yayımlandı. Ben de Mason olan H.C.Robbins Landon Kardeşin "Mozart ve Masonlar" adlı kitabını çevirdim ve yayımlanmasını sağladım. Eksik olmasın Hüseyin Dilek Akarlı Kardeşimiz Akdeniz Aeropajı yayını olarak bu kitabı yayımladı ve Kardeşlerin yararına sundu. Bu kitapta bir Viyana Locasının bir çalışması sırasında Viyana Kenti Tarih Müzesi'nde sergilenen ressamı belirsiz

"Mozart Yılı nedeniyle Türkiye'de Mozart Kardeşimiz ile ilgili birçok kitap yayımlandı. Ben de Mason olan H.C.Robbins Landon Kardeşin "Mozart ve Masonlar" adlı kitabını çevirdim ve yayımlanmasını sağladım."

bir yağlı boya tablo üzerinde Mozart Kardeşin üyesi olduğu locanın çalışmaları resmedilmiş. Bu tabloda ayrıca o dönemde Mozart ile birlikte çalışmalara katılan Viyanalı ve Avusturya'nın diğer şehirlerinden gelen Kardeşlerin çalışmaları yer alıyor. İlginç olan şu Mozart, Haydn gibi, Mozart'ın babası Leopold Mozart gibi orta halli ve soylulukla ilgisi olmayan, fakat soyluların yanında bir nevi ücretli olarak çalışan kişilerin Mason Locası içinde o dönemin aristokratlarıyla birlikte nasıl bir demokratik bir ortamda çalıştıklarını göstermesi açısından bu kitap oldukça ilginçtir. Örneğin Kont Esterhazy o Locanın merasim üstadıdır. Mozart da Locada sütunlarda oturmaktadır. Kitapta resimde bu açık açık görülmektedir. Şunu ifade etmek istiyorum: Masonluk demokratik bir kuruluştur. Burada herkes eşittir. Burada çalışan-çalıştıran, aristokrat veya halktan kişi ayrımı yoktur. Gerekğinde halktan bir kişi Üstadı Muhteremliğe geçebilir. Bir aristokrat da sütunlarda çalışmalara iştirak edebilir. Bunları vurgulaması açısından bu kitap bana çok ilginç geldi. Bir önemli konu da, Mozart Kardeş dara düşünce varlıklı Kardeşler elini uzatıp kendisine yardımcı oluyorlar ve kendisini bu güçlükten kurtarmaya çalışıyorlar. Demek ki, o dönemde yardımlaşma çok güçlü imiş.

Bülent Şenocak: Gördüğüm kadarıyla yeni bir çalışma yapıyorsunuz. Bu çalışmanızdan söz eder misiniz?

Fransa'da bir kitap yayımlanacak. Bu kitap "ırmak söyleşi" veya uzun söyleşi şeklinde bir kitaptır. Bu gördüğünüz de kitabın bilgisayar çıktısıdır. Kitabın yazarı Dominique Xardel adında bir profesör. Kendisi İdil Biret ile uzun aylar görüşmüş ve sonunda bu kitabı yazmış. Kitabın adı "Une pianiste Turque en France". Şu anda bu kitabı tercüme etmekle meşgulüm. Kitap Fransa'da Buchet-Chastel Yayınevi tarafından Eylül-Ekim aylarında piyasaya çıkarılacak. Kasım-Aralık aylarında da Türkiye'de de benim tercüme ettiğim kitap satışa sunulacak.

Türk Resim Sanatın'da Eserleri
ile İz Bırakan Bir Kardeşimiz

Namık İsmail

1935 Ağustos'unda Kadıköy'den vapur ile karşıya geçerken kalp krizinden vefat eden Kardeşimizin 1948 yılında Akademi'de çıkan yangında eserlerinin büyük bir kısmı yandı.

Namık İsmail İstanbullu olup babası Tophane veznedarı Kafkasyalı Hattat İsmail Zühtü Bey, annesi Amasyalı Yeğenzade Hüsnü Beyin kızı Bakiye Hanım'dır. Galatasaray Lisesi'ndeki tahsilinde okul müdürü olan Tevfik Fikret'in kurduğu atölyede çalışmış, 1909 yılında burayı bitirmiştir. 1911 yılında Paris Güzel Sanatlar Akademisi'ne devam etmiş ve Paris'te Ecole Nationale des Arts Decoratifs ve Cormon atölyelerinde bir süre çalıştıktan sonra yurda dönüşünde, 1. Dünya Savaşı'na Kafkas Cephesi'nde süvari yedek subayı olarak katılmıştır.

Meşrutiyet ressamı veya 1914 kuşağı diye de adlandırılan ve "Halife Abdülmecid Efendi" (1868-1944) başkanlığında kurulan Şişli Atölyesi'ne de devam etmiştir. Namık İsmail; Sami Yetik, İbrahim Çallı, Feyhaman Duran, Hikmet Onat, Ruhi Arel, Nazmi Ziya, Mehmet Ali Laga, Ali Sami Boyar, Seyfettin Soysalan, Şevket Dağ, Hüseyin Avni Lifij gibi ressamların arasındaki genç olanıdır.

Melankolik şekilde resimler yapmıştır. Bizlere çok güzel eserler bırakan Namık İsmail, Güzel Sanatlar Müdürlüğü'ne (1927-1935) geldikten sonra sanatını ihmal etmeye başlayarak kendini sadece idare adamlığına bırakmıştır. Resim

Onur SOYSALAN

yaptığı dönemlerde paletindeki zengin renk uyumu ile çok kısa bir zamanda önemli bir şöhrete sahip olmuştur. Fırçası kıvrak ve renk armonisini gayet iyi kullanabilen ressamımız çok önemli nü resimlere de imza atmıştır. Bir dönem sanat yazarlığı da yapmış olan sanatçımızın resim sanatı üzerine önemli eserleri bulunmaktadır.

1917 yılında Almanya'ya gitmiş, Leipzig'de Max Libermann (1847-1935)'in ve Lovis Corinth (1853-1925)'in özel akademilerinde iki yıl çalışmıştır. 1917-18 yıllarında Viyana'da ve Berlin'de yapılan resim sergisine Celal Esat Arseven ile katılmış ve sergilerde 6 eseri sergilenmiştir.

Namık İsmail 1919 yılından itibaren "Galatasaray Sergileri"ne katılmış ve kendine özgü çok önemli eserler sergilemiştir.

Şu anda Resim Heykel Müzesi'nde sergilenen "Harman" (165 x 200) cm konulu tablosu,

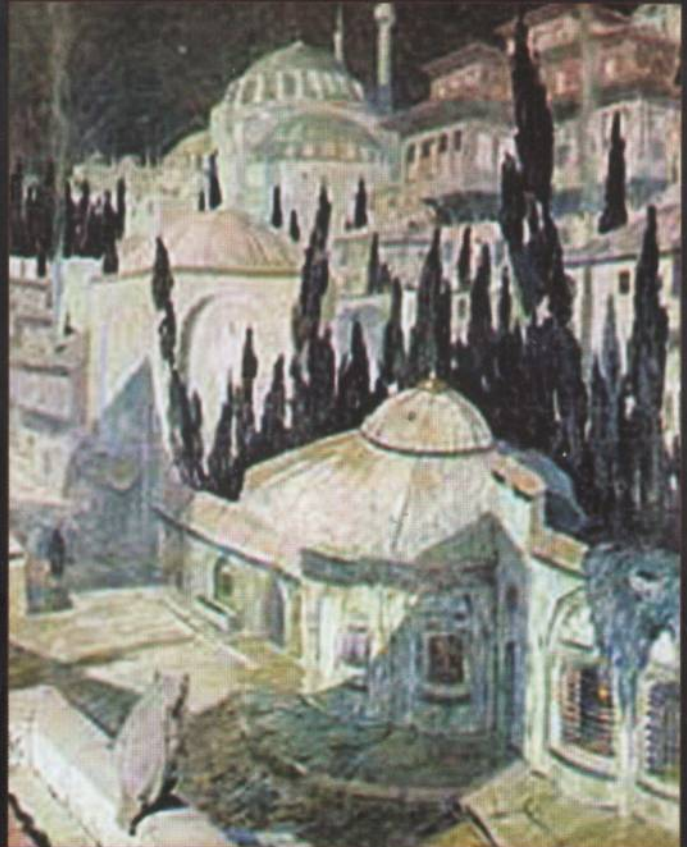
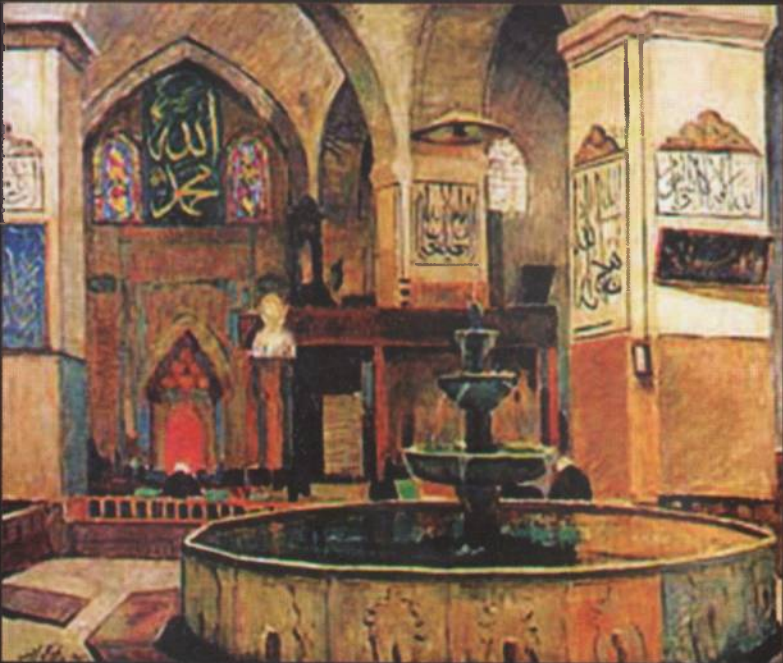
eserlerindeki renk, boya, konu ve boyut oranında ne kadar başarılı olduğunun bir ifadesidir.

Sanatçının 250 yapıtı olduğu bilinmektedir, ama elde bulunan 130 eserinden 83 tanesi ailesinde, 25 tanesi çeşitli müze ve galerilerde, diğerleri de çeşitli özel koleksiyonlarda bulunmaktadır.

1948 yılında Akademi'de çıkan bir yangında eserlerinin büyük bir kısmı yanmıştır.

Namık İsmail'in büyük boy çalışmaları (bir kenarı 100 cm ve daha büyük olanlar) 18 taneyi geçmemektedir. Bunlardan bir tanesi Ankara Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü duvarında 475x500 cm boyutundaki "Atatürk ve Köylüler Traktör Başında" adlı duvar panosudur. Orta boy (50 x 70)cm ve küçük boy (18 x 25) denebilecek yapıtları çoğunluktadır.

1935 Ağustos'unda Kadıköy'den vapur ile karşıya geçerken vapurda kalp krizinden vefat eden Kardeşimizin mezarı Beşiktaş'ta bulunmaktadır. Kendisinin Mason olduğu bilinmesine karşın, yapmış olduğum araştırmalarda nerede, nasıl ve ne zaman tekrar olduğuna dair kayıtlara ulaşamadım.

Akl-u Hikmet

Hareketlerimizin Rehberi Olsun(*)

Ziya UMUR

... Ritüellerimizde «akl-u hikmet» tâbirleriyle ifade etmek istediğimiz mefhum, yabancı dillerdeki «sagesse» kelimesinin karşılığı olarak alınmış; hakikatte ne akıl ne de hikmet «sagesse»i tam olarak karşılayamadığı için, iki kelimenin her ikisi birden kullanılmış...

Akıl ve hikmet kelimelerine gelince:

Arapça'dan gelen «akıl» kelimesinin eski ve asıl manası, «men'etmek»tir. İkal, devenin ayağını ve dizini bağlayan ipe denir; akil ise bacakları eğri ve çarpık devedir. Şimdi, hayvanın ayağına vurulan köstekle, men'etmek manasına geldiği halde, bizim bugün anladığımız «akılın» arasında ne münasebet olacak? Lâtince'den gelen kelimelerin de evvelâ maddî bir kavramdan hareket ederek mecazî manalarla fikirleri ifade ettiğini görmüştük, fakat burada mesafe biraz daha uzun görünmektedir. Münasebet şudur ki: köstek deveyi eğri büğrü yürümekten men'ettiği gibi, akıl da insanları eğri yola gitmekten men'eder ve onlara sığınabilecekleri bir melce olur! Lâtince'de ve Arapça'da birbirinin aynı olarak kullanılan iki kelimenin birbirinden ne kadar uzak yerlerden gelerek aynı şeyleri ifade edebileceklerine bundan güzel misal bulmak zordur. Birisi tamamen müspet düşünen ve kendisi için bir şeyler toplamayı kasteden bir zihniyetin yarattığı kelime; diğeri ise tamamen menfî düşünen ve kendisi için yapmaması lâzım gelen şeylerden kurtarmayı kasteden bir zihniyetin yarattığı kelime !

Ziya Umur Üstadımızın "Akıl ve Hikmet" sözcüklerinin neden birlikte kullanıldıklarını, her bir sözcüğün etimolojisi ve Fransızca karşılıkları ile ilgili yorumlarını ilgiyle okuyacaksınız. Orijinal metin kısaltılırken Lâtince köklerin analiz bölümü atlanmıştır.

Lâtin âlemi insanı, adetâ, müktesebatını¹ bir araya toplamasında fayda olan «iyi» bir varlık olarak gördüğü halde, Arap âlemi sanki insanı, yaptıklarından

veya yapacaklarından kurtarılması lâzım gelen «kötü» bir mahlûk gibi görmektedir. Birincisi onu istikametinde teşvik ettiği halde, ikincisi istikâmetine yasaklar koyarak onu kösteklemek ve bu suretle iyiye sevk etmek temayülündedir.

Dahası da var; çünkü «hikmet» kelimesine gelince:

«Hüküm» ilk manası ile «emir ve men'etmek» demektir. Hükümrân olmak, hüküm sürmek, tahakküm etmek ve sairede iyice görülebileceği gibi. «Hakem» ise «atın ağzına gem vurmak» demektir. Tıpkı akıl gibi... Şu halde burada da, bizim «hikmet» dediğimiz, eninde sonunda kendi kendine gem vurmak, «kendine yasaklar koymak» ve bu suretle yanlış yollara düşmekten kurtulmak, şeklinde, mecazî olarak kullanılmış bir kelimedenden başka bir şey değildir. Dikkat edilirse, anlamak, öğrenmek, eğriyi doğrudan ayırmak melekesi olan akıl, ne Arapça'da, ne de Lâtince'de, en yakınları olan «bilmek» kelimelerinden gelmemektedir. Lâtince'deki **scire** böyle bir substantif vermemişti. Arapça'da «bilmek» manasına gelen kelime **şîir** kelimesi idi. Şair «bilici» yani «kâhin» manasına kullanılıyordu...

Müsavât Muh., L. 14 Şubat 1964
Mimar Sinan Sayı 24, S. 23 – 1977

(*) Masonluk Hakkında Konuşmalar,
1951 – 1989 – Ziya Umur, Mimar Sinan
Yayınları, Sayı 14; s.26-34

(1) Müktesebat: edinilen bilgiler

Modern anlamlarında **raison** ile **sagesse**'in tarifleri birbirlerine son derecede sıkı bir şekilde bağlı görünmektedir. Bizi **sagesse**'e ulaştıran **raison**'dur. **Sagesse**, **raison** sayesinde elde edilen hakikî ve doğru bilgidir. **Sage** olan kimse **raison**'u ile hareket ettiği için her şeyi doğru olarak kıymetlendirebilmekte, hırs ve temayüllerine hâkim olmaktadır. Yani **sage** olan kimse, **raison**'unu kullanıp onun sayesinde bir takım meziyetler ve faziletler iktisap etmiş kimseden başkası değildir. Hattâ, üçüncü ve dar manasındaki masonik **sagesse** ile **raison**, tamamen müteradif² iki kelime haline gelmektedir. Zira bir nevi hayat felsefesi şeklindeki o **sagesse** de insanlarda tabîî olarak bulunmakta, bir gayret ve çalışma neticesi iktisabına lüzum kalmamaktadır: tıpkı **raison** gibi. Burada aralarında kalan tek fark, **raison** kelimesinin fazla kullanılmış olması neticesi, aslî manasının hafızalardan çok defa uzak kalması, buna mukabil **sagesse**'in ağır başlı ve vakur bir tâbir vasfını kaybetmemiş bulunmasıdır. Bugün bizde akıl, tıpkı **raison** gibi tarif edilmemektedir: İyiyi kötünden, doğruyu yanlıştan, güzeli çirkinden ayırabilmemizi temin eden tabîî meleke. Buna biz, biraz şark kokan bir ifade ile «hayır ile şerri temyiz etme melekesi» diyoruz.

Çünkü bizim dünyamızda, iyi-kötü, yanlış-doğru, güzel-çirkin yok, sadece «hayır» ve «şer» vardır!

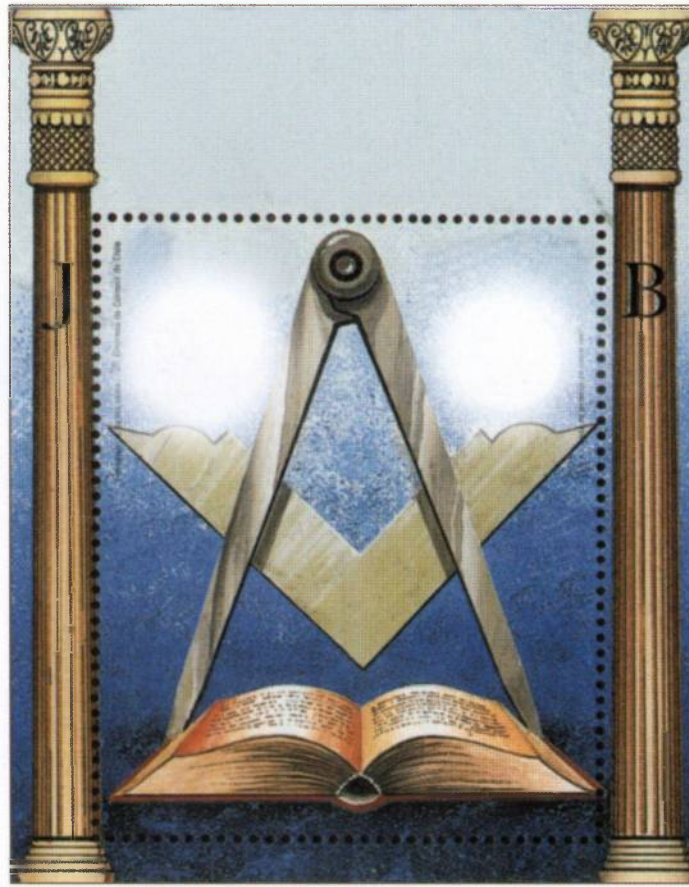
(Lûgatçı Hüseyin Kâzım Kadri, bu mevzuda, galiba biraz bedbince bir şey söylüyor: «Zamanımızda, diyor, şerden başka şey görülmediğinden bu tarifi değiştirerek: Akıl, iki şerden hangisinin ehven olduğunu bildiren melekedir ».

Fransızca **raison**'da olduğu gibi dilimizde de akıl, pek çok yerlerde ve değişik şekillerde kullanılmaktadır:

«**Zekâ**» yerine: Onun böyle şeylere akli ermez, akli kesmez;

«**Düşünme**, tefekkür, mülâhaza

(2) Müteradif: eş anlamda

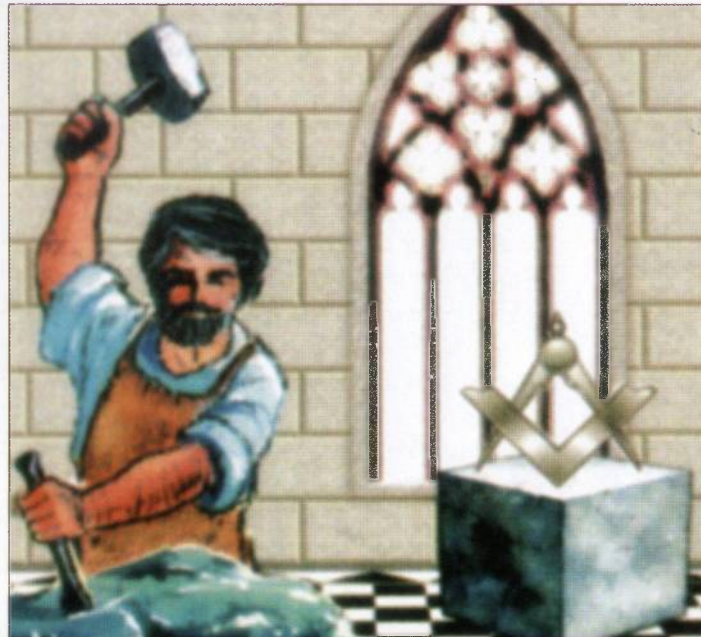
Akıl, daima, elde edilmiş faziletlerden ziyade, o faziletleri elde etmeğe yarayan meleke manasına kullanılmaktadır.

yerine: Bunu akıl edemedim;

«**Hafıza**» yerine: Aklımda kalmadı, aklımdan çıkmıyor, şimdi aklıma geldi;

«**Tedbir**» yerine: Şu iş için bana bir akıl öğretene olsa; veya

«**Yol göstermek**» yerine: Bana bir akıl ver;

«**Uslanmak**» yerine: Artık aklılandı (Gerçi «us» da akıl demek ve hatta sage kelimesinin bir manası da «uslu» ise de, manalar birbirine benzemiyor!) «**Zihin rahatlığı**» yerine: Aklım başımda değildi.

Ve saire gibi, hayatın en değişik ruh haletlerinin izahında akıl kelimesi kullanılır. Yanına «selim» sıfatı eklenirse, daha amiyane bir hayat anlayışını da ifade eder: **bon sens**.

Birbirinden çok farklı olmakla beraber, bütün bu manaları ile akıl, daima, elde edilmiş faziletlerden ziyade, o faziletleri elde etmeğe yarayan meleke manasına kullanılmaktadır. Ritüelimizde de bu manası ile, yani **sagesse**'in **raison**'a en çok yaklaştığı, adeta ona intibak ettiği üçüncü manası ile yer almaktadır.

«**Hüküm**» kelimesinin bugünkü tarifi de şöyle

yapılmaktadır:

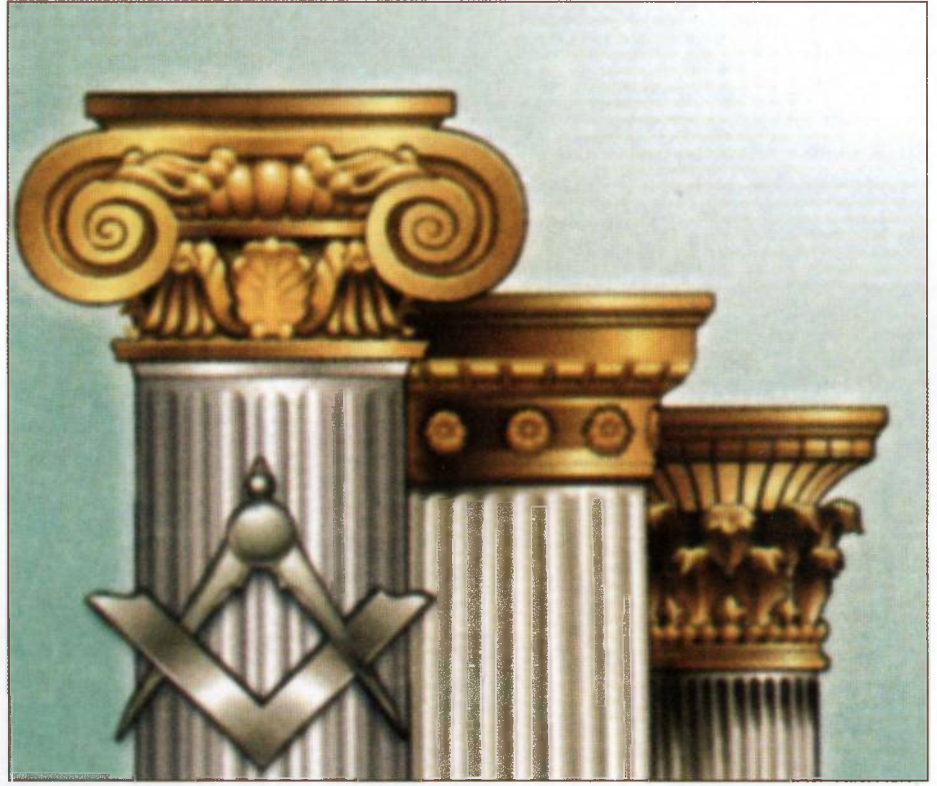
Aklın, iki fikir ve reyden birisinin muvafakat veya ademi muvafakatini tasdike götüren faaliyetidir; iki şeyi mukayese ettikten sonra bir tanesinin doğru olduğu tarzında rey verilmesine

hizmet eden meleke.

Demek ki aslında bu da, akıl gibi, hayır ve şerri ayırma melekesi olmuş oluyor. Hikmet ise «aklın felsefesi» demektir.

Ancak, Fransızca'daki **sagesse**'in tam aksine, hüküm ve hikmet kelimeleri Türkçe'mizde ilk anda tahmin edilebileceğinden çok daha fazla kullanılmıştır.

Fazla kullanılan kelimeler ise yıpranır ve eskir. Bilhassa hikmet kelimesi hakikaten yıpranmış, özünü ve manasını kaybetmiştir. Halbuki mantıken böyle olmaması lâzımdı, çünkü hikmet, anlaşılması zor bir kelimedir, Türkçe’de yaşayan müştakatının³ fazla olması: Bin bir mânaya gelen «hüküm» den ve bam başka bir mefhum haline gelmiş olan onun çoğulu «ahkâm» dan başlayarak: hakem, hâkim, hâkimiyet, mahkeme, hükümet, tahakküm, muhkem, müstahkem, mütehakkim, muhakeme, hükmî ve saire ve saireden sonra hikmet ve hakîm kelimeleri, nerede ise Türkçe’nin en çok kullanılan kelime ailelerinden birisi halindedir. Meselâ «hüküm» kelimesinin kullanılışı, bizim aradığımız manadan, çok defa, uzaklaşmaktadır: «Emir ve kumanda etmek» manası: Hükmetmek, hükmü câri olmak; «Kuvvet ve nüfuz» manasına: Kışın hükmü geçti, onun hükmü yoktur: «îcabı» manasına: Kanun hükmünce, âdet hükmüne göre; «Yerine kaim» manasına: Vekil asıl hükmündedir; «Emir» manasına: hükm-ü ilâhî; «Manalar çıkarmak» manasına : Ahkâm kurmak, ahkâm çıkarmak, ve saire... «Hikmet» kelimesi de bir taraftan akıllı kâmil manasına geldiği hal- de diğer taraftan bütün felsefeyi ve onun şubelerini ifade ediyor. Şunlara bakınız: Hikmet-i tabiiyye, hikmet-i diniyye, hikmet-i sofiiyye, hikmet-i eşrakiiyye, hikmet-i ilâhiyye, hikmet-i ameliyye, hikmet-i nazariyye, hikmet-i riyažiyye, hikmet-i halekiyye, hikmet-i menziliyye, hikmet-i siyasiyye, hikmet-i medeniyye, hikmet-i meskûte, hikmet-i camia... ve daha pek çok benzerleri... Benim çocukluğumda fizik ilmine, «hikmet-i tabiiyye» bile demezlerdi de sadece «hikmet» derlerdi! İnsana öyle geliyor ki, söylediğini başkasının anlamasını istemeyen herkes, lâflarının yahut yazılarının başına bir «hikmet» lâfı ilâve etmekle büyük ilim yaptığını herkesi inandırdığı kanaatinde idi. Fakat halkın, lisan hususunda hiç bir zaman yanılmayan dehası bu gibilere verilecek en muhteşem cevabı vermiş, kimsenin

Anlamak, öğrenmek, eğriyi doğrudan ayırmak melekesi olan akıl, ne Arapça’da, ne de Lâtince’de, en yakınları olan «bilmek» kelimesinden gelmemektedir.

anlamadığı fakat herkesin kullandığı bu kelimeyi, anlaşılmayan şeylerin sembolü yapmıştır. Kelimelerin hayatında böyle garip tecelliler de vardır: Anlaşılmayan şeylerin sembolü olan bu kelime, aslında, doğru yolun bulunmasını temin eden meleke’yi ifade etmekte idi. Fakat bakınız: «Hikmetinden sual olunmaz!»; «ne hikmettir ne keramet!»; «bunda bir hikmet var!»; «hikmet-i hükümet!». Abdülhak Hâmit bile «karanlık hikmet» (İbni Musa); Tefik Fikret: «En celî hikmet: ezilmeyen ezilir» (Tarihi kadim) diyor.

Bu aileden yalnız hakîm sözü, aranılan manayı bir dereceye kadar muhafaza etmektedir: Akıllı ve iyi ahlâklı insan, yani **sage**. Ancak burada da bu hakimi, tabip manasına gelen «hekim»le karıştırmamak lâzım. Zira doktor manasına gelen «hekim» ile, **sage** manasına gelen hakîm aynı kelimedir. Arap harfleri ile tabibin

«gözlü H» kullanılarak yazılması bir galat idi; hakikî imlâlarında bir fark yoktur. Netice olarak, bana öyle geliyor ki, me hazımız olan ritüellerde «**sagesse et raison**» beraberce kullanılmış olsalardı, bizim de akıl ve hikmet dememiz bir dereceye kadar uygun düşecekti. Fakat her ikisi aynı şeyleri belirttikleri için, ecnebi metinlerde ikisi birden kullanılmamıştır. **Raison** yerine **sagesse** denmişse, her halde, bu iki kelimenin daha az kullanılan, daha saf, daha az iltibasa yer veren bir tâbir olmasındandır. Türkçe’de de, pek çok yerlerde ve çok çeşitli manalar kullanılmış olmakla beraber, «akıl» tâbiri maksadı daha iyi belirtmekte, hikmet ise, aslında zor bir tâbir olduğu halde, halkın ağızına fazlaca düşmüş olduğundan safiyetini kaybetmiş bulunmaktadır. Onun için ritüellerden çıkarılmasına taraftarım.

(3) Müştakat: türevler

Bir Mâbedin Duvarları

Hoca Ali Rıza / Tefekkür odası

Dr. RAHMİ DUMAN • MURAT MAHFELİ (LOCASI) • 19 KANUNUNİSANI (OCAK) 1935

Vaktiyle baş sevdalı, gönül de hayli gençti
Aylarım dertle geçti, yıllar mihnetle geçti,
Bir gizli sıkıntıyla, dağ, tepe dolaşırdım,
Ecel takip ederdi, peşimi adım, adım.

Derde ortak gözüken gözlerde yaş görmedim,
Yolumda yalnızdım, candan yoldaş görmedim.

Duydum ki; inananlar, gariplikten yananlar,
Birbirine yürekten ve candan bağlananlar,
Bir mâbette toplanır, dertleşir, sevişirmiş,
Bu “mâbet” göremeyen bin göze ışık vermiş.
Hasretiyle gezerdim belki yıllardan beri,
Günlerim karanlıktı, gecelerim serseri.
Talih bulutla kaplı, kara bahtım pusuda,
Nasıl saman çöpleri sürüklenirse suda,
Bir zavallı kitleye karışmış gidiyordum,
Nur arayan gözümü ufukta boşa yordum.
Yine öyle bir gündü..Gam günü.. Elem günü,
Seyrederken günümün ufukta olduğunu.
Bir derviş omzumdan eğildi bana baktı,
İrademi eritti... Beni peşine taktı.
O önde..Ben arkada... Yorulduk gide gide,
Sular kararıyorken ulaştık bir mâbede.
Karanlık dehlizlerde bekledim bir an için,
Soktular bir odaya “tecdidi iman” için.

İçimde binbir korku; Betim, benzim sapsarı,
Ateşten yazılarla dolmuştu duvarları.

“Ey yolcu, fanilere sende yakınlık varsa,
Senin de damarlarında kin, ihtiras akarsa,
Ulaşamazsın bize beyhude emekleme,
Git karış sen onlara bir dakika bekleme.

Yolcu; yanındakiler sana senden de yakın,
Başka kazanç arama menfaat gütmeye sakın.
Gizli emel besleme, gayret etme boş yere,
Mil çekilir mâbette “mütecessis gözlelere.”

Bu acı hakikati içerek yudum, yudum,
Yaşaran gözlerimle yazıları okudum.

Yine dar merdivenler, yine mihnetli yollar,
Yollarda yolcuları durduran karakollar.
Soruyor geçenlere: Kimsiniz? Necisiniz?
Diyor ki: Kardeşlere açık mıdır içiniz?
Ben anlamak isterken yolumu, yoldaşımı,
Arkadan gelen sese çevirdiler başımı.
- Bu yollardan bir daha dönemezsin iyi bil,
Eğil yabancı eğil, bu yollar belli değil.
Bu yollarda yıpranır ölürsen, dirilirsin,
Eğil ki yükselirsin, sabreyle ki bilirsin.”
Biraz daha yürütüp, sonra birden durdular,
Daha sonra hiddetle bir kapıya vurdular.
Kapıya vuranlar kim? İçerde duranlar kim?
Yerde mi, gökte miyim? Ben kendimden geçmişim.
Saatleri duymamış ruhum dalmış da vecde,
Mabedi tavaf etmiş, etmiş mihraba secde.
Gelmeseydi imdada bir (ney)in yanık sesi,
Duyduğum heyecanla verirdim son nefesi.

Yer sustu, sema sustu, kandiller söndü yer, yer,
Bir (ney) ki gelenlere geçmişten verir haber.
Diyor: Nerde Süleyman? Hani Belkıs'ın tahtı?
“Sultan”la “Dilenci”nin aynı topraktır bahtı.

Hani Babil? Ne oldu nerede Firavunlar?
Nerede Laat, Menat, Uzza (*), haniya eski dinler?
En hazin hakikati o gün bir (ney) söyledi,
İçin için inledi, bize çok şey söyledi.
Dedi. son söz olarak:

Dinleyin beni yine,
Acıyın gözü bağlı yabancıнын haline.
Şarktan bütün dünyaya “Nur” ve “Ziya” saçınız,
Açınız gözlerini, Gözlerini açınız.

Bir el bağları çözdü. Sonra birden savuştu,
İşte benim gözlerim “Nur”a böyle kavuştu.
Ey çıraklar. Ustalar içelim gelin... yine
Kâinatın en Ulu Mimarı şerefine.

(*) Laat, Menat, Uzza Kureyşî'lerin üç büyük tanrısıdır.

Müzemizde Buluşalım

Nur-u Ziya Sokak'taki eski binamızın ahşap merdivenlerini tırmanırken, ikinci katta geldiğinizde epeydir kendi kendinize "Büyük Üstad'ın odası" diye düşünmüyordunuz. Bundan böyle tam bu noktada "işte Müzemizin önündeyim" diyeceksiniz.

Röportaj: Osman BALCIGİL

Büyük Locamız, eskiden Büyük Üstat odası olarak kullanılan bölümü Müze olarak kullanmaya karar verdi. Ve bu önemli çalışmanın organizasyonunu Cem Mahruki Üstat üstlendi. Gerçekleştirdi. Çalışmalarını halen sürdürüyor...

Cem Mahruki Üstadı Tesviye okurları tanıyorlar... Birkaç sayı önce yayınladığımız bir yazıda, "Tarihimiz O'nda saklı" (Tesviye, 64. Sayı) demiş ve Üstad'ın eşi benzeri olmayan Masonik Koleksiyonu'nu ve bu koleksiyonun serüvenini sizlere aktarmıştık.

MÜZE OLUŞTURMA FİKRI

Cem Mahruki Üstat ile Orhan Okay, Nejat Eral ve Oktay Gündoğdu Kardeşlerimiz, "bir Müze oluşturulması" işini üstlendikten sonra hummalı bir faaliyete giriştiler.

Bakınız konuyla ilgili Mahruki Üstat neler söylüyor:

"Bir müze oluşturma fikri yeni değil. Epeydir üzerinde düşünülen, projeler geliştirilen bir konuydu. Koşullar olgunlaştı, bu oda açığa çıktı ve bizde kolları sıvayıp giriştik. Biliyorsunuz, Nejat Eral Üstat Askeri Müze'nin ve Resim Heykel Müzesi'nin Müdürlüklerini yapmıştı. Benim de koleksiyonculuğumun yanı sıra

Resne Locası'na ait mühür Mason Müzesi'nin en önemli parçası (solda).

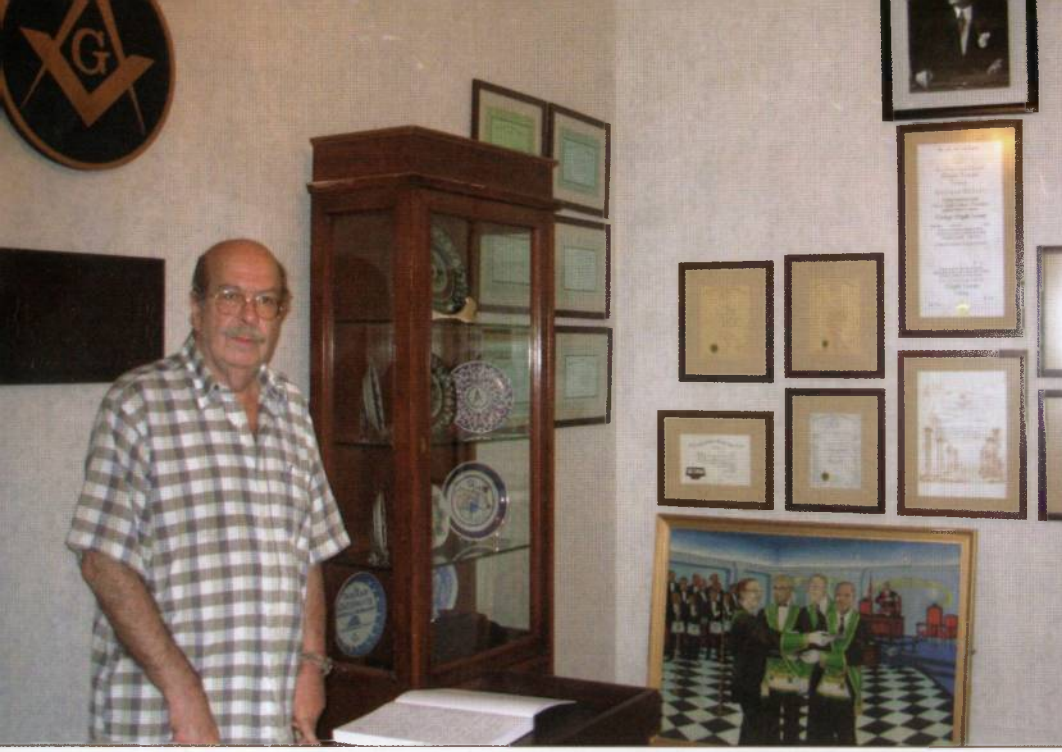
Darphane Müzesi deneyimim var. Orhan ve Oktay Kardeşlerim'in de büyük çabalarıyla, sanıyorum epey yol aldık. 7 Mayıs'ta da çalışmalarımızı Büyük Kurul ile paylaştık.

Cem Mahruki ortaya çıkan üründen belli ki memnun. Kuşkusuz henüz emekleme aşamasında olan Müzemiz'in O'na göre de daha kat edecek çok yolu var ama, anladığımız kadarıyla temeller sağlam atıldı. Bakınız Cem Mahruki bu konuda neler söylüyor:

"Bu müzenin en önemli tarafı, her objenin tek tek fotoğraflanmış ve kayıt edilmiş olmasıdır. Bu tür bir çalışma olmadan ciddi anlamda bir müzeden ya da müzecilikten söz edilemez. Ama gelin görün ki, bugün Türkiye'nin en önemli pek çok müzesi bile bundan mahrumdur. Bu nedenle de, bu müzelerde her yıl inanılmaz miktarlarda eski eser buhar olur uçar..."

FİZİKİ KOŞULLAR

Müzemizde şu anda duvarları süsleyen en önemli objeler kuşkusuz Loca bijuları. Bu bijuları toplu halde yan yana görmek bile, bizlere mensubu olduğumuz kurumun çok özel durumuyla ilgili bir fikir vermeye yetiyor. Galiba bir müzemizin olması en azından bu nedenle bile büyük bir önem taşıyor. Cem Mahruki, müzemizin fiziki koşullarını şöyle değerlendiriyor: "Işıklıdırma sistemimiz bir müze için uygun değil. Soğuk ışık kullanmamız lazım. Rutubeti önlemenin koşullarını yaratmamız gerekiyor. Ve tabii ahşap bir binada bulunuyoruz..."

Cem Mahruki Müze'nin en önemli yanının "objelerin tek tek fotoğraflanmış ve kayıt edilmiş olması" olduğunu düşünüyor.

Binamızın ahşap olması, özellikle müzemizin de bu binada bulunduğu düşünüldüğünde tabii ki bir olumsuzluk söz konusu.

Acaba, yeni yapılmakta olan binada, taş olma avantajından yararlanmak için müzeye özel bir bölüm ayrılabilir mi? Cem Mahruki bu sorumuzun cevabını doğal olarak bilmiyor. "Bunu zaman gösterir" demekle yetiniyor.

Şu andaki haliyle Büyük Locamız'ın zengin bir müzeye sahip olduğunu söylememiz mümkün değil. Hatta, Cem Mahruki'nin özel koleksiyonuyla karşılaştırıldığında dahi, "daha çok yol alması gerektiği"ni düşünmek mümkün. Peki bunun için ne yapılması gerekiyor?

NASIL GELİŞİR?

"Biz şimdilik buraya Büyük Loca'nın elindeki objeleri koymakla yetindik. Sağ olsun Gülçin Hanım'ın sahip çıkıp gözü gibi sakladığı, binamızda kalmış objeler bunlar. Tabii ki zaman içinde Büyük Locamız'a, Büyük Üstatlarımız'a öteki ülke Mason kuruluşlarından çok sayıda hatıra gelmiştir. Bu objeler maalesef şu anda burada değil. Bir kere bu konunun bir açıklığa kavuşması gerekiyor. Gelen hediyeler kimin 'malı' sayılmalı? Büyük

Üstatlar'ın mı yoksa Büyük Loca'nın mı? Eğer Büyük Loca'nınsa, bu objeler buraya gelmelidir. Belki de eski Büyük Üstatlar'ımız da zaten burada böyle bir müze olmadığı için gelen hediyeleri

Eski Çalışma Tabloları Müze'nin duvarlarını süslüyor

kendi özel koleksiyonlarına ya da arşivlerine kaldırdılar." Bir de tabii Kardeşlerimiz'in ellerinde olan ve müzelik değeri olan parçalar var. Acaba onlar da bu müzeye kazanılabilir mi?

"Kuşkusuz kazanılabilir. Ama önce, Kardeşlerimizin burada bu parçaların güven altında olduğuna, iyi bir şekilde teşhir edildiğine ikna edilmeleri gerekiyor. Kendi adlarını da objelerin altına koymamız kaydıyla Kardeşlerimizin ellerindeki parçaları bize aktarabileceklerini tahmin ediyorum. Hatta onlar için ayrı bölümler oluşturup '.... Koleksiyonu' bile denilebilir. Ama her şeyden önce, bu müzenin yaşayan bir müze olmasını sağlamamız gerekiyor. Ziyaret edilen bir müze olabilmesi için uğraşmamız gerekiyor. Bu da zaman alacak bir çalışma olacak."

Bu arada Cem Mahruki bir önemli noktaya temas ediyor:

"Müzeler ellerindeki her objeyi teşhir etmezler. Müzelerde görünen kısım, buzdağının görünen kısmı gibidir. Büyük kısmı görünmez. Zaman zaman sergiler açılır. Bazı koleksiyonlar dışardan getirilerek teşhir edilir. Müze, yaşayan bir varlık olmalıdır. Biz de bu müzenin böyle bir varlık olmasını istiyoruz. Bu da, Kardeşlerimiz'in katkılarıyla, ilgileriyle olabilecek bir şey. Öncelikle burayı ziyaret etmeleri, diğer Kardeşlerinin, Hemşirelerinin ve yakınlarının ziyaret etmelerini sağlamaları gerekiyor. Bizim üstümüze düşen de, bu müzeye yeni parçalar kazandırarak, sürekli ilgiyi sağlamak."

EN ESKİ, EN NADİR, ÖNEMLİ

Müzelerin önemi, bulundurdıkları parçaların eski, nadir ve önemli olup olmadığıyla ölçülür. Acaba bizim "çiçeği burnunda" müzemizde bu evsafaiki parçalar hangileri? Cem Mahruki bu sorumuzu şöyle cevaplıyor:

"Elimizdeki en eski obje 1909 tarihli Vefa Muhterem Locası'nın önlüğü, en önemli parçası da, Resne Locası'na ait mühür."

Sembolizmayı Anlamak

"...Sembolizma ile gerçekten neyi kastettiğimizi anlayabilmek için Ortaçağlara dönmek gerekir. Ortaçağ ve Rönesans düşünürleri ağaç, güneş, ay, sayılar, rüyalar gibi doğal anlamı olan bir sembolle, kişisel ya da kolektif bir düşünceyi, bir gücü algılamaya veya anlatmaya çalışırlardı... Tüm dünya bir kitaba dönüşmüştü, sembollerin anlamını bilen, tekris (inisiye) olan seçkin kişiler Doğa'nın kitabını okuyabilirlerdi..."

The Cornerstone Society'nin "Hürmasonluk Psikolojisi" konulu konferansından... (Karl Hughes K.) ()*

Celil LAYİKTEZ

TDK'na göre, **sembol**,
"duyularla ifade edilemeyen bir şeyi
belirten somut nesne veya işaret, remiz,
rumuz, timsal, simge"dir.

Ahmet Haşim sembolü şöyle
tarif ediyor: "Baykuş ve karga
uğursuzluğun, merkep bölüğü,
domuz pisliğin, kaz alıklığın,
aslan cesaretin, at zekâ ve
adaletin, köpek sadakatın,
bülbul aşkın, kelebek
gençliğin işaret ve sembolü
olmuştur."

Yalnız her amblem, alegori,
işaret, metafor, parabol,
septom ve yüklem bir sembol
değildir. Bu değişik kavramları
tanımlamaya gayret edelim:

TANIMLAMALAR:

AMBLEM:

Belirtke, simgeli resim, marka.

ALEGORİ:

Bir görüntü, bir yaşantı veya davranışın
daha iyi kavranmasını sağlamak için göz
önüne canlandırıp dile getirme, genelde
insan, bazen de hayvan veya bitki
şeklinde, bir başarının, bir olgunun, bir

erdem

simgesi: bir elinde
kılıç, diğerinde terazi tutan,
gözü bağlı kadın adaletin; kanatlı
kadın, zaferin; içinden tahılların aktığı
boynuz, bolluğun alegorisidir.

İŞARET:

Her işaret bir sembol değildir.
Meteoroloji haritası üzerinde gözüken
güneş havanın açık olacağının işaretidir.

Sembol olarak
güneş ise, bilgiyi,
aydın düşünceyi,
nur'u, ilâhi gücü,
ölümsüzlüğü, ve
saireyi ifade eder.

METAFOR:

İstiare, bir şeyi
anlatmak için ona
benzetilen başka bir
şeyin adını eğreti olarak
kullanma, eğretilme:
"Bu adam hayatının
sonbaharında" cümlesinde,
sonbahar kelimesi yaşlılığı
anlatan bir metafordur.

PARABOL:

Mesel, "Hz. Süleyman'ın
meselleri". Ulvî, ahlâkî bir
kavramın, bir erdem, öğüt verici
veya ders alınacak örnek bir öykü ile
anlatımı: "İyi tohumun değişik
topraklara düşmesi" gibi.

SEPTOM:

Belirti. Tıpta, ateş, ağrı gibi, hastalığın
teşhisine yarayan belirtiler.

(*) www.cornerstonesociety.com

YÜKLEM

(attribut): Oluş, iş ve hareket bildiren kelime. "Asa, kraliyetin yüklemidir".

Sembolizmanın tarihi her somut (ağaç, çiçek, pınar, hayvan, taş, v.s.) ya da soyut (geometrik şekil, rakam, ritm, düşünce) objenin sembol değeri kazanabileceğini gösteriyor.

Freudien teoride, semboller dolaylı olarak, en gizli arzuları, ego ile süper egonun çelişkilerini ifade eder. Jung'a göre, semboller işaret ve alegorinin ötesinde, ruhun (esprit) en gizli veçhelerini belirtir. Psikanalistin lügatçesinde esprit şuur ile şuur altını kapsayarak, dinsel ve etik davranışları, yaratıcılığı, estetik anlayışı ve

dolayısıyla her çeşit entelektüel, hayalli, duygusal faaliyeti yönetir.

Esprit böylece, somut biyolojik varlığı psişik bazda tamamlar.

Sembol sonsuza dek kesinlik taşımaz,

yalnızca telkin edicidir ve

her kişi sembolde bilgi ve kabiliyetine göre aradığını görür. Bir Mali efsanesinde, dilenci mürşit Kaydara, haca çıkarak gerçeği aramak isteyen müridine "her sembolün bir, iki ve daha çok sayıda anlamı olduğunu unutma. Bu anlamlar gece ve gündüz değişir. Gündüz, aydınlık olanlar uğurludur, karanlık olanlar ise uğursuzdur" demişti.

Yukarıdaki kavramları masonik tekrise uyguladığımız zaman, sembolü vurgulamakta ritüelin önemini anlarız. Adayın Mâbede alınmadan önceki hazırlığı ve onu izleyen ritüelikle merasimde, gözü bağlı, yönünü şaşırması, tedirgin hali, tecrübe ettikleri ile kendisine söylenenleri, karşılaştığı sembollerini önceden edinmiş olduğu eğitim ve kültür seviyesine de bağlı olarak, farklı bir psişik durumda algılamasını sağlar.

Bu Farklılık Neden?

Kelime, Vuruş ve Mâbet Tezyinatı

Prichard'ın "Massonry Dissected" adlı ifşaatı 1730 yılında yayımlandıktan sonra, Masonluk sırları açıklandı diye kelime ve vuruşları Büyük Loca'nın değiştirmesine tepki gösteren bir grup Kardeş olayı Hürmasonluğun orijinal ilkelerinden kopma olarak nitelendirdiler. Ve tepki olarak "Antients" (Eskiler) adında, eski usullere sadık yeni bir Büyük Loca kurdular. Karşılık olarak, değişiklik uygulayan ilk Büyük Loca'ya da "Moderns" adı verildi. İki Büyük Loca'nın, 1813 yılında "Birleşik Büyük Loca" adı ile birleşmelerinde, "Antients"lerin kelimeleri kabul edildi ve "Moderns"lere bağlı Localar,

kelimelerini yeniden değiştirmek zorunda kaldılar.

1730 ile 1813 yılları arasında Kıt'a Avrupası,'nda "Moderns"ler tarafından kurulan Büyük Localar bu değişikliğe uymadılar, böylece, İsviçre, Hollanda gibi ülkelerin Büyük Locaları ile bazı eski İngiliz müstemlekelerinde değişik uygulamalar kaldı.

Sonuçta, J ve B sütunlarının yerinin değişik olması, yemin kürsüsünün Mabet içindeki yeri, bazı kelime ve vuruşların farklılığı Masonluğun özü ile ve Masonik intizamla ilgili değildir.

GLENN MİLLER

Ünlü trompet ustası, orkestra şefi **Glenn Miller Kardeş**, Manş Denizi'nin üzerinde, 15 Aralık 1944 günü, düşman ateşi ile uçağının düşürülmesi sonucunda öldü. Moonlight Serenade gibi plaklarıyla ünlü olan Binbaşı **Glenn Miller** ABD Ordu ve Hava Kuvvetleri bandolarının başkanıydı.

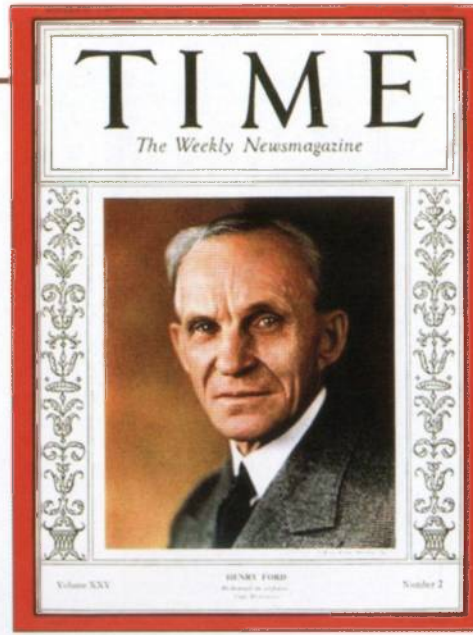
2.10 m boyunda ve 209 kg ağırlığında J. G. Tarver Kardeş, Ringling Bros. Sirkinde dev adam rolünde sahneye çıkıyordu. Tarver K. 633 numaralı Alba Locası'nın üyesiydi.

St. John Locası üyesi Phillip Syng Kardeş'in, 7 Kasım 1734 tarihinde yapmış olduğu gümüş hokka A.B.D. Özgürlük Beyannamesi'nin imzalanması esnasında kullanıldı.

CHARLES LİNDBERGH

Atlantik Okyanusu'nu ilk defa uçakla aşan pilotur. Spirit of St. Louis adındaki uçağıyla 20 - 21 Mayıs 1927'de Amerika'dan Fransa'ya direk uçmuştur. Lindbergh'in pilot montunun üzerinde gönye - pergel işlemesi bulunurdu, bunu da uğur diye kabul ederdi.

HENRY FORD

Henry Ford Kardeş, Model T Ford otomobil modelini 1 Ekim 1908'de satışa sundu. 1908 - 1927 arası bu model 15 milyon adetten fazla sattı.

FRANKLİN DELANO ROOSEVELT

ABD Başkanı; her üç oğlunun Üstatlığa Yükseliş merasiminde Locada hazır bulundu. Elliot

Kardeş'in Yükseliş

Merasimi 17 Şubat

1933, James ve

Franklin Junior

Kardeşler'in

merasimi de 8 Kasım

1935 tarihinde, New

York'ta 519

numaralı Architect

Locası'nda icra edildi.

Roosevelt, 1929 iktisadi

krizinden sonra, 8 Kasım 1932'de ABD

Başkanı seçildi ve ölüm tarihi olan 12

Nisan 1945'e kadar Başkanlık görevini

Sonradan İsveç Kralı 3. Gustav olan Prens Gustav'ın eğitmeni Kont Carl Frederik Scheffer Kardeş 1760 yılında İsveç Büyük Locası'nın Büyük Üstadı oldu.

GAZETECİ EDOUARD LGNACE ENGEL

Basında müstear adı "Pantagenet" ile tanınıyordu. İkinci Dünya Savaşı'nda Paris düştüğünde birçok Masonun Fransa'dan kaçmasını sağladı. Ekim 1943'de Naziler tarafından tutuklandı ve 25 Aralık 1943'de Buchenwald Toplama Kampı'nda idam edildi. Engel Kardeş 1926 yılında 279 numaralı "Goethe" Locasını kurmuştu.

İlber Ortaylı, MUSTAFA
NECATİ İle İlgili Olarak
Nilgün Uysal'a Ne dedi ?⁽¹⁾

"Zaman Kaybolmaz"

"Şefika Hanım Atatürk'ün maarif vekili Mustafa Necati Ordusu'ndandı...
Mustafa Necati, her öğretmenle ayrıca yazıştı. Yani hepsiyle dosttu..."

629 sayfalık bu kitapta (nehir söyleşi), tarihçi, yazar, Topkapı Müzesi küratörü İlber Ortaylı, kendi yaşamını, eğitimi, formasyonunu etkileyen faktörleri Türkiye'nin sosyal tarihi çerçevesinde anlatıyor. Bir fihrist (ad dizini) bu esere değer katıyor.

Kitabın 22. sayfasında, Nilgün Uysal, İlber Ortaylı'ya ilkökul öğretmeni Şefika Hanımı soruyor, yazar cevabında Mustafa Necati Kardeşimizi anlatıyor:

"Şefika öğretmen, hayatınızda belirleyici olmuş biri mi?

"Eğer bir ilkökul öğretmeni, insanın hayatında belirgin bir unsur değilse, oradaki sistem "çürük" demektir. Oturup düşünmeniz lazım. İlkokul öğretmeni çok önemlidir. Şuurunuzda yer eder. İlk doktorunuz da objektif olarak önemlidir (sen onun bilincinde değilsindir). Ama ilkökul Öğretmeni, eğer senin hayatında, bilgi, alışkanlık ve yönlendirme olarak önemli değilse, bir yer etmemişse, "sistem sakat" demektir. Demek ki, ben iyi bir sistemde yetiştim. Çocuklarımız için aynı şeyi söylemem çok zor.

"Şefika Hanım Atatürk'ün maarif

vekili Mustafa Necati Ordusu'ndandı... Mustafa Necati, her öğretmenle ayrıca yazıştı. Yani hepsiyle dosttu. Böyle bir Maarif Vekili Sovyet Rusya'da bile yok. Sovyet Rusya'da Maarif İşleri Halk Komiseri'nin, bürokrasinin tepesinde soyut bir adam olduğu açık. Ama Türkiye Cumhuriyeti'nde böyle değildi.

Mustafa Necati, köye her giden öğretmenle tanışır ve yazıştı. (Okulu bitirip, öğretim ordusuna katılan her genç muallime ile tanışmıştır mutlaka.) Erken öldü. "Cumhuriyet'in "en sevimli maarif vekili" odur. Bir sistem kurmuştur. Onun öğretmenleri tıpkı bir cemiyetin azaları gibidir. En önemli görevleri "ziyaret"tir. Misyonerler, nasıl cemaat üzerinde "ziyaret"le nüfuz kurar, bilgi edinirse, Mustafa Necati Ordusu'nun öğretmenleri de böyle insanlardı.

"Her öğrenciyi tanırlar. Bunların görevi budur. Mesela, bizim Şefika Hanım da otuz kişilik sınıfta her çocuğu tanırdı. Kim nedir, ne değildir? Anası babası kimdir? Ne bilir, ne bilmezler? Ziyaret ederdi çocukların evlerini.

"Sizin de evinize geldi mi?

"Geldi tabii. Amaç, cemaatini tanıma... Mustafa Necati Ordusu öğretmenlerinin temel görevi de buydu. İkincisi, bu öğretmenler, bugünküyle mukayese edilemeyecek kadar "az maaşlı ve mütevazı şartlarda" yaşayan insanlardı..."

(1) İş Bankası Kültür Yayınları, ISBN 975-458-695-0,

GENS UNA SUMUS

Masonluk, Satranç ve Dergimizde Satranç Köşesi

Kuvay SANLI

Masonluk ve Müzik,
Masonluk ve Matematik,
Fizik, Tıp, Masonluk ve
niceleri... Bu yazının
içerisindekiler, satranç ile
örneklemeler taşıyor da
olsa, yukarıda belirtilen tüm
alanlarla, yazının başlığını
oluşturabilecek ölçüde
benzerlikler içermektedir.

Masonluk evrenseldir
ifadesi, sıklıkla
"uluslararası" nitelemesine
cevaben kullanılır.

Mesleğimizin evrensellik
niteliği; bu disiplinlerle olan
temel benzerlikleri ve
bilimsel olana yakınlığı ile
değer bulmaktadır
düşüncesindeyim.

Masonluk ve Satranç. İlk bakışta
birbirinden uzak gözükebilecek bu iki
konunun aralarındaki benzerlikler ileri
seviyededir. Hatta büyük ölçüde benzer
disiplinler olarak karşımıza
çıkılmaktadırlar denilebilir. Bu yazı,
satranç üzerinden örneklemelerle,
mesleğimizin taşıdığı evrensel nitelik
üzerine değerlendirmeleri
de içerecektir.

Masonluğun ve satrancın, ne kadar iç
içe olduklarına dair bir örnek için uzağa
gitmemize gerek kalmıyor. Bu
sayımızla başlayan satranç köşesinin,
dergimizde yer almasına ilişkin karar

mekanizmasının işleyişine bakalım: Bu
düşünce aklıma geldiğinde, dergimiz
editörü Celil Layiktez Üstadımız'a
e-posta gönderdim. Yanıtı, "*bir örnek
çalışma hazırlarsan iyi olur*"
şeklindeydi. Hazırladım ve bana ikinci
e-postalarında 69. sayıdan itibaren
satranç köşesinin yer alacağını ilettiler.

Bu kadar çabuk karar verdirebilen
mekanizmanın dayanağı sizce nedir?
Celil Layiktez Üstadın kaynak
yaratmanın zor olduğu 80'li 90'lı
yıllarda satranca verdiği destek mi?
Türkiye Satranç Federasyonu
başkanlığını yapmış olması mı?

Dergimiz editörlerinin satranca olan yakınlıkları mı?

Yanıt bunlarda değil. Çabuk karar verilerek bu köşenin onaylanması kanımca, bir masonik reflektir. Bilimsel olana yönelik tavidir. Kardeşlerimizin, yukarıda belirttiğim nice konularda yıllar içerisinde yapmış oldukları tüm vakfane çalışmalar bu refleksin bir yansımasıdır.

Localarımızda düaliteyi simgeleyen siyah ve beyaz kareler, bilindiği gibi satranç tahtasının da zeminini oluşturur. Düalite satranç oyununun her anında vardır. Güçlü hamle / zayıf hamle, iyi konum / kötü konum, kazanç oyun / kayıp oyun, siyah taş / beyaz taş. Biri diğerinin nedeni olarak vardır. Satranç ustası, "oyunun gereği", iyiyi ve kötüyü eş kabullenir. Satranç, mağlup olmanın galip gelmek kadar doğal olduğunu her defasında hatırlatır oyuncuya. Bir oyuncu; yenilgiyi bilmez, tanımaz ise, asla usta olamaz. Yenilir, kazanır, ama hep kazanmaz ve hep kaybetmez. Satranç oyuncusu, "aslanan bu mücadelenin içinde olmaktır" düşüncesi ile durur satranç taşlarının arkasında. Bu bilinç düzeyinde, yenilgiyi kazanç kadar doğal karşılayan oyuncu, ustadır artık. Satranç, en uslanmaza bile bunu öğretebilecek güçtedir.

Localarımızda derecelerine uygun oturan Kadeşlerimiz, satranç taşlarının oyun başlamadan önceki dizilişleri gibidir. Kardeşlerimizin dingin üslubu; iki satranç ustasının en fazla enerji harcadıkları anlarda, en kıyasıya düşünsel mücadeleyi, sadece önlerindeki tahtaya bakarak verdikleri bir centilmenlik sahasını andırır. Modern insan, düşünselin en üst aşamalarında gezinir ve üretirken, dingin haldedir ve asla karşındaki ile mücadele eder bir görüntü vermez. Çünkü; onun mücadelesi önündeki pozisyon, buradaki geometrik ilişkiler, matematiksel denklemler ve içinde bulunduğu sorunsallardır. Usta, satranç

tahtası üzerinde gerçek manayı, doğru hamleyi bulmaya çalışır.

Çalışmalarımızdaki disiplin, satranç tahtasındakine benzer. Localarımız'da Kardeşlerimizin ve görevli Üstatlarımızın, ritüellerimizle belirli hareketleri, satranç taşlarının kuralına uygun hareket edebilmeleri ile aynı katı disiplini içerir. Her Kardeşimiz derecesine, görevine uygun katılım sağlayabilirken, satranç taşları da ancak derecelerine, hareket kabiliyetlerine uygun ilerleyebilirler.

Bir satranç tarihçisi olan H. J. R. Murray'ın 1900'lü yılların başlarında ilk olarak ortaya koyduğu benzetmesi Masonluk'a bir göndermedir; *"oyun tahtasında, şah, vezir ve diğer taşlar, birbirinden farklı derecelerine göre yer alırlar, oyun bittiğinde ise, belki piyonlar şahın üzerinde ve filler kalelerin üzerinde, bir kutuda toplanırlar."*

Çalışmalarımız sonunda, Loca'daki görev ve derecelerimize bakılmaksızın Kardeş olarak tesviyede oluşumuz; tüm kuvvetine rağmen vezirin, yaşamsal önemi ile şahın ve bir piyonun, oyunun sonunda aynı kutuda yan yana yer buluyor olmalarını andırır. Loca görev ve derecelerimiz, çalışmalarımızın düzeni içerisinde hakikati arayışımıza araçtırlar. Ve satranç tahtası üzerinde oyun, tüm taşların tekil varlıklar olarak bütünü oluşturmaları ve bu bütün içerisinde belki de, piyonun vezire çıkarak rakip şahı mat etmesi ile

son bulur.

El emeği ile fikri emeği bir tutuyor olmamız, Kardeşlik bağı ile birbirimizi eş görüyor olmamız, satranç tahtasında piyon strüktürünün vezirden daha önemli olabileceği nice pozisyonlar gibidir. Satranç oyunu, taşların kuvvet derecelerine bakılmaksızın top yekün mücadele ile kazanılırken, Kardeşliğimizin tüm insanları bir görüyor, eşit görüyor olmasının altında yatan felsefeyi ortaya koymaktadır adeta.

Satranç oyununda analitik düşünce esastır. Oyuncu neden - sonuç ilişkisinde düşünür, hamlesini yapar, karşı hamle ile sonucunu görür. Satranç oyuncusunun özgürce karar vererek yaptığı hamle, düşünce ve eylemin birlikteliği ile sonuç doğurur. Böylelikle düşünme, uygulama ve sonucuna katlanma üçgeninde, istisnai bir pratik imkânı verir oyuncuya satranç. Bu pratik; dogmatizmden, bağınaz fikriyattan uzak bir düşünseli de kaçınılmaz olarak beraberinde getirir.

Hakikati arayışımızdaki metot, satranç ustasının doğru hamleyi arayışındaki metot ile büyük benzerlikler içerir. Analitik düşünmek zorunda olan usta, matematiksel hesaplamaları, sanatsal bir yaratıcılık ile bütünleştirmelidir. Yoksa özgün olanı ve tahtada en güçlü hamleyi bulamaz, ulaşamaz. Büyük ustanın, tahtada tüm bilinenleri içeren ve tüm bilinenlerden uzak, dâhiyane taş fedası, izleyenleri büyüler ve bu üretkenlik; matematiksel bir dehanın, sanatsal yaratıcılık ile buluşmasından başka bir şey değildir. İyi analiz edilmemiş ve konumsal olarak yeteri kadar değerlendirilmemiş bir pozisyondan, oyuncunun yaratıcı bir hamle çıkartması da beklenemez.

Masonluk ve satrancın yakınlıkları elbette bunlarla sınırlı değildir. İlginizi çekebileceğini düşündüğüm bazı benzerlikleri aşağıdaki satırlarda sizlerle paylaşıyorum.

Grand Master – Büyük Usta (Büyük Üstat) ünvanı bugün, satranç oyununda Fide Master (Uluslararası Satranç Federasyonu Ustası), International Master (Uluslararası Usta) derecelerinden sonra gelinebilecek en yüksek ustalık düzeyini ifade eder. Tüm satranç oyuncularının hayalini süsleyen bu masonik terim, satranççılarca ilk olarak 19. yy ortalarında devrin büyük oyuncusu Philidor’a atfen kullanılmıştır.

Staunton ismi, uluslararası standartlarda kabul edilen, bugünün modern satranç taşlarını anlatır. Howard Staunton, 1810-1874 yıllarında yaşamış, resmi olmayan dünya şampiyonluğu bulunan bir İngiliz satranç ustasıdır. Staunton taşları; o dönemin gösterişli ve dengesiz taşlarının yerini alan, kolay ayırt edilebilir ve yalın bir tasarımdır. İlk takım 1849 yılında üretilmiştir. Taşları Staunton’un değil de, Nathaniel Cook ya da John Jaques’in tasarlamış olduğu yönündeki görüşlerin yanı sıra Staunton taşları diye anılan form günümüze kadar değişmeden şeklini korumuştur. Taşların tasarımına ilişkin teorilerden birisi; Masonluk’tan esinlenildiğidir. Ancak Staunton taşları ile ilgili ilişkilendirmeler ispatlanabilmiş nitelikte değildir.

Staunton taşlarından örnekler

Hiç yadırgamadığımız yalın bir form olan satranç piyonu, sizce ne düşünülecek tasarlanmış olabilir? Bir sütunu andırdığı şüphesiz. Staunton piyonunun tasarlanışına ilişkin görüşlerden bir tanesi; Süleyman Mabedi sütunları düşünülecek ve birebir aynı oranda tasarlandığıdır.

Staunton atı, Elgin Mermerleri’nin güçlü ifadeli atları ile aynıdır. Elgin Mermerleri, İngiltere’ye getirilerek 1816 yılında, yani Staunton taşları tasarlanmadan evvel British Museum’de sergilenmiştir. Staunton taşları’nın İngiltere’de tasarlandığını biliyoruz. Tasarımı yapan kişi,

“Gens Una Sumus”

Satranç ortak paydasında buluşanlar, birbirlerini Latince bir ifade olan “Gens Una Sumus” ile karşılarlar; Biz bir aileyiz. Müziği, matematiği, mimariyi, satrancı... bilimsel olanı ortak payda seçen, biz Masonluk yolunda ilerlemeye çalışanlar, bir aileyiz.

İngiltere’de o dönemlerde, sokaklarda gezinen atlara ve kamu alanlarında rastlanabilecek sayısız at figürüne rağmen, Parthenon Tapınağı’nın duvarlarını oluşturan Elgin Mermerleri’ndeki at figürünü seçmiştir. Elgin Mermerleri’nin, ancak yapıcılık mesleği mensublarınca inşa edilebileceği yönünde görüşler vardır.

Köşeye Dair...

Bu sayıda 63. sayfada yer alarak başlayan satranç köşesi üç bölümden oluşuyor. Sayfanın üst bölümünde güncel haberler, satranç dünyasından gelişmeler veya zaman zaman bir makale, son bölümde örnek bir oyun, son bölümde iki satranç problemi yer alacak. Satranca pek ilgisi olmayan Kardeşlerimizin dahi problemler üzerine düşünmelerini öneririm. Bu problemler, hem bir zihinsel pratik imkânı sunacak,

hem de zaman içerisinde kombinatif düşünce yeteneğini geliştirebilecektir. Düzenli olarak “çözülebilirsin ya da çözülmesin” vakit ayırabilen Kardeşlerimiz, bu gelişmeyi kendilerinde görebileceklerdir diye ümit ediyorum. Satranca ilgi duyan, Masonluk ve satrançla ilgili bilgisi, fikri olanların katkılarını bekliyoruz. satranc@tesviye.org adresimiz bu amaçlar içindir.

BEN HER AKŞAM GELİR
DEĞİŞİK LOCALARI ZİYARET
EDERİM. ZAMAN ZAMAN
KONFERANSLAR VERİRİM. HER
GECE K.: SOFRALARINA KALIRIM.
BÖYLECE K.:LİK BAĞLARIMI
GÜÇLENDİRİR, SAĞLAM BİR YAPI
TAŞI OLARAK MABEDİN
YAPIMINA KATKI
SAĞLARIM.

BENİM DE AYNI
SORUNUM VAR. BEN DE
BU GÜNLERDE EŞİMLE
ANLAŞAMIYORUM.

02

Öykü metninde geçen ZEYTİN kelimesi yerine MASON kelimesini ikame edebilirsiniz.

zeytinin Teri...

Bu yazı
emekli öğretmen
Hüseyin Kocakulah
ve Köy Enstitüleri'ne
emek verenlerin anısına
ithaf olunmuştur.

Dr. Mehmet UHRİ

Arabamız su kaynatmasa durmayacaktık, o sıcak yaz günü Balıkesir'in Savaştepe ilçesinde. Yola çıkmadan önce arabaya bakım yaptırmış, hararet sorunu olduğunu söylememe rağmen arıza bulamamışlardı. Dağda su kaynatıktan sonra motorun soğumasını bekleyip ancak Savaştepe'ye kadar gidebilmiştik. Birlikte yolculuk ettiğim eşim ve kızımın da canı sıkındı. Günlerden pazardı ve her yer tatildi. Sanayi sitesinde arabaya baktıracak birilerini aradık, bulamadık. Can sıkıntısı ve çaresizlik içinde söylenirken tamirci aradığımızı duyan birileri aracılığıyla tanıştık Hüseyin amcayla.

Elinde küçük bir alet çantası vardı. Yardımcı olmak istediğini söyledi. Motora yaklaştı, sesini dinledi. Kontağı kapatıp tekrar açtı. Hiçbir yere dokunmadan uzun uzun motoru ve çalışmasını izledi. "Motorun soğutma sisteminde sorun görmediğinden" söz etti. Bir süre daha bakındı. Sonra "buldum galiba" diye haykırdı.

"Her şey normal görünüyor ve su kaynatıyor ise araba su eksiltiyor demektir. Muhtemelen kalorifer peteği delinmiş, su kaçırıyordu.

O takdirde döşemelerin ıslak olmalı" dedi. Gerçekten de onca uzmanın çalıştığı servisin bulamadığı sorunu kısa sürede görmüştü. Arabanın kalorifer sistemi su kaçırıyor eksilen soğutma suyu yüzünden araba hararet

yapıyordu. Kalorifer sistemini devre dışı bırakıp geçici bile olsa su kaçağını önleyip sorunu çözdü, Hüseyin amca.

KİTAPLARIN İÇİNDE...

Teşekkür edip borcumu sordum. Arabanın camındaki tıp armasını gösterdi;

- Doktor musun?

- Evet.

- Bizim hanımın yıllardır geçmeyen ağrıları var. Gelip bakarsan ödeşiriz. Ben de hanıma doktor götürmüş, gönlünü almış olurum. Hem de çayımızı içer soluklanırsınız.

Hep beraber, Hüseyin amcanın evine gittik. Tek katlı bahçeli şirin bir evdi. Hanımının şikâyetlerini dinleyip, muayene ettim. Çoğu yaşlılığa ve menopoza bağlı yakınmaları için tavsiyelerde bulunup iki de ilaç yazdım. Kadıncağızın yüzü güldü. Teşekkür etti. Çay hazırlamak için izin istedi.

Bu arada ilkokul çağındaki kızım boş durmuyor odaları karıştırıyordu. Bir şey kırıp dökmesin diye yanına gittiğimde evin bir odasının duvarlarının kitapla dolu olduğunu gördüm.

Şaşkınlığım daha da artmıştı. Muhabbet ilerleyince, tamirci sandığım Hüseyin amcanın gerçekte emekli ilkokul öğretmeni olduğunu, 39 yıl devlet hizmetinde Ege'nin köylerinde çalışıp emekli olduktan sonra Savaştepe'ye yerleştiğini öğrendim.

Çocuklarının okuyup büyük şehre gittiğini burada hanımıyla baş başa yaşadığından dem vurdu.

- Neden buraya yerleştin?

- Ben okumayı, yazmayı, hayatı burada öğrendim. Sizler bilmezsiniz, unutuldu gitti. Ben Savaştepe Köy Enstitüsü'nün ilk mezunlarındanım. Hasan Ali Yücel maarif vekili iken ilk köy enstitüsü burada açıldı. Burada öğrendim ben hayatı, bir şeyler öğretmenin nasıl mutluluk verdiğini. Ayrılamadım buralardan.

Savaştepe Köy Enstitüsü, o dönemde açılan öteki Köy Enstitüleri gibi toplum önderleri yetiştirdi.

NE DEMEKTİR KÖY ENSTİTÜSÜ?

- Peki bu tamircilik işi nereden çıktı?

- Dedim ya, bilmezsiniz sizler, Köy Enstitüsü mezunu olmanın ne demek olduğunu? O zamanın okulları sanırsınız. Halbuki orada bu toprağın çocuklarına okuma yazmanın yanı sıra çiftçiliği, hayvancılığı, inşaat yapmayı, yemek yapmayı, bozulanları tamir etmeyi, örgü örmeyi, hatta az buçuk hekimlik yapmayı bile öğretiler. Hayatı öğrendik ve öğretmen olup hayatı öğrettik çocuklara.

- Yani elinizden çok iş geliyor.

- Köy enstitülerinde bilmeyi, öğrenmeyi, düşünmeyi, soru sormayı, aklını kullanmayı öğretiyorlardı. Zaten bu yüzden yaşatmadılar ya...

Bu arada çaylar geldi. Çayın yanında ekmek, peynir ve zeytinden oluşan kahvaltı da hazırlamıştı Hüseyin amcanın hanımı. Emekli olduktan sonra zeytinciliğe başladığını sofradaki zeytinin de kendi ürünleri olduğundan söz etti.

ZEYTİN'İN HİKMETİ

- Zeytinin hikmetini bilir misin? Meyveleri ile karnımızı doyurmuş, yağını çıkarmışsınız. Kandillerde yakıp aydınlanmışsınız, odunu ile ısınmışsınız. Giderek ona benzemişiz.

- Nasıl yani?

- İnsan da doğanın meyvesi değil mi?

Sofradaki zeytin çanağından aldığı zeytini ışığa doğru tutup;

- Doğup büyüdüğünde zeytin tanesi gibi acı, yeşil bir meyve insan. Çoğunu sıkıp yağını çıkarıp posasını da sabun yapıyoruz. Yani heba olup gidiyor. Bir kısmını sofralık ayırıyor seleda tuza yatırıp acı suyunu atmasını buruşup bu hale gelmesini sağlıyoruz. Veya salamura yapıp olduğundan daha şişkin gösterişli hale getiriyoruz. İnsanlara da böyle yapmıyor muyuz? Okullarda okutup okutup hayata hazırladığımızı sanıyor; ya şişiriyor ya da buruşturup atıyoruz insanları.

"Sizin Köy Enstitülerinde yaptığınız da böyle bir şey değil miydi" diye soracak oldum. Hanımına baktı gülüşüler.

- Hurma zeytini bilir misin?

- Bilmem. Hiç duymadım.

- Egenin bazı yerlerinde olur. Ağaç aynı ağaçtır ama her yıl kasım ayı sonu gibi denizden karaya esen rüzgar ile zeytin ağaçlarına bir mantar bulaşır. Bu mantar zeytinin terini giderir, acısını dalında alır. Dalında olgunlaşır zeytinler. Toplandığında yemeğe hazırdır anlayacağın.

- Eeee.

- Köy Enstitüleri de böyleydi. Dalında olgunlaşan zeytinler gibi insanları oldukları yerde yetiştirmeye, onların bilgilerini de diğer insanlara bulaştırmayı amaçlamıştı. Doğup büyüdüğü ortamda olgunlaştırıyorlardı, insanı. Hayata hazırlıyorlardı.

Sustuğumu görünce, hanımından boşalan bardakları doldurmasını rica etti.

"İşte bu yüzden, öğrendiklerimin zekâtını vermek, zeytinin terini hatırlatmak için buradayım, doktorcuğum, unutulsun istemiyorum" dedi.

Kitaplığından çıkardığı iki kitabı kızıma hediye etti. Vedalaştık. Arkamızdan bir tas su döküp, uğurladılar.

İnsan Hakları Bildirgeleri

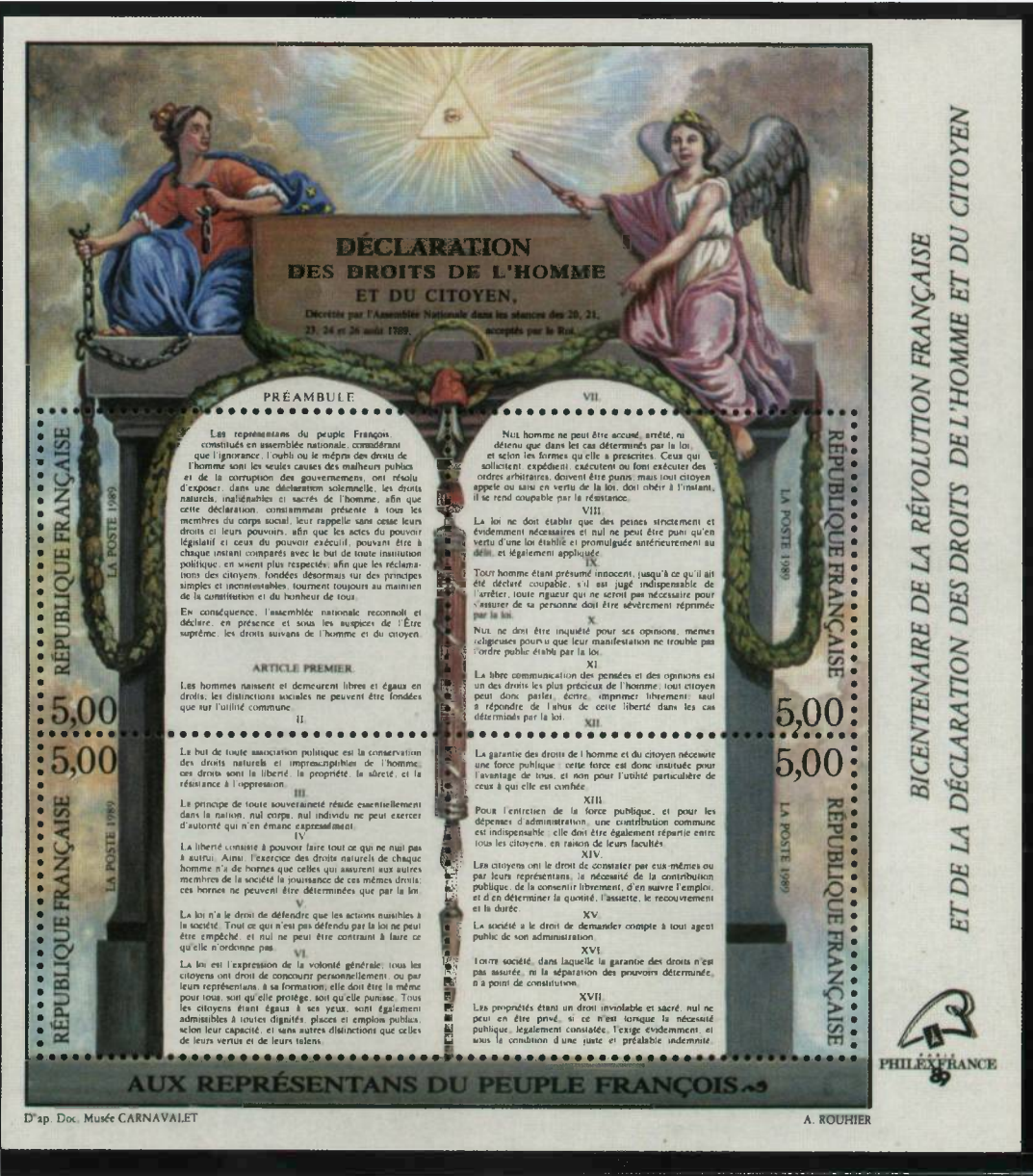
Her milletin üzerinde en çok konuştuğu, bu kurallara uymakla onur duyduğu, işine gelince akla hayale sığmayan bahanelerle en çok çiğnediği, uygar olmanın olmazsa olmazı diye nitelediği belgeler dizisi.

Sedat UYGUR

Ocak 1776'da Thomas Paine, Amerika Birleşik Devletleri'nin, İngiltere ile ilişkilerini yeniden düzenlemesi için Amerikalılar'a çağrıda bulunan bir yazı yayınladı. Bu konu çok tartışıldı ve Haziran ayı başında bir komisyon kurulup bir rapor hazırlanmasına karar verildi. Komisyona Thomas Jefferson büyük katkılarda bulundu. Komisyon üyelerinin büyük çoğunluğu Mason Kardeşlerimizdi. Rapor 2 Temmuzda Kongre'de tartışılmaya başlandı ve 4 Temmuz 1776'da kabul edilerek "Amerikan Bağımsızlık Bildirisi" adıyla yürürlüğe girdi.

- Bu belge, doğal haklar felsefesiyle başlar ve siyasi eşitlik, yaşama, özgürlük, mutluluk arama, zorba yönetime karşı makul sınırlarda karşı koyma, gibi konuları kapsar. Kölelik ve toplumsal eşitliğe yer verilmemiştir.

1789'da, Fransa'da Kurucu Meclis Üyeleri tarafından hazırlanan ve 26 Ağustos

Konuyla ilgili olarak yaklaşık her ülke anma pulları çıkarmıştır. 1789, İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi'nin 200. yılı için Fransız Posta İdaresi'nin çıkardığı blok.

1789'da kabul edilen "İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi" anlayış olarak

Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'ni örnek aldı. Bu belge, Voltaire, Condorcet, Rousseau, Montesquieu'nün fikirlerinden hareketle, Duc d'Orléans, La Fayette, Mirabeau, Mounier tarafından hazırlandı. Bu kişilerin çoğu Mason Kardeşlerimizdir. 17 maddelik bu bildirge 1791 Fransız Anayasası'nın başlangıç bölümünde de yer almıştır.

1793'te bu bildirgeye Robespierre tarafından hazırlanan maddeler eklenerek daha demokratik bir metin oluşturuldu. Bunu 1795'te yeni bir değişiklik takip etti ve bildirge son şeklini aldı.

10 Aralık 1948'de Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi'nden esinlenerek Birleşmiş Milletler Genel Kurulu "İnsan Hakları Evrensel Bildirgesini" kabul etti ve bu tarihi, İnsan Hakları Günü olarak ilan etti.

4 Kasım 1950'de insan hakları ve temel özgürlükleri korumaya ilişkin Avrupa sözleşmesi Roma'da

imzalandı ve 3 Eylül 1953'te yürürlüğe girdi. Türkiye 10 Mart 1954 tarih ve 6366 sayılı yasayla bu sözleşmeye taraf oldu. İşte, insan hakları bildirgelerinin kısa tarihçesi böyle.

Bundan sonraki sayımızda diğer ülkelerin konuyla ilgili çıkardığı pulları da sunacağız.

Amerika Birleşik Devletleri Posta İdaresi'nin İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 40. yılı için 1988'de çıkardığı 3 ayrı lisanda 3 ayrı blok.

EL NO.: 1

Doğu - Batı zonda, dağıtan Güney

Kuzey: ♠ A R 8 2 ♥ 10 9 8 5 4 ♦ A R ♣ 10 3

Güney: ♠ 7 3 ♥ 3 ♦ 8 6 4 ♣ A D V 8 7 5 2

3 ♣ açtıktan sonra ortak 5 ♣ dedi. Batının çıkış kâğıdı: ♦ D;
Doğu da 2'liyi verir. Oyunu nasıl planlarsınız?

♣ R Batı'nın elinde olsa dahi, 3.cü Karonuza çakarak, yalnızca 1 Kör ve bir koz vererek oyunu yapabileceğiniz gözüküyor. Başkaca bir tehlike görüyor musunuz?

Kozların 3:1 dağılımında dahi bu renkten 2 löve verebilirsiniz: ♦ A ve R'dan sonra ♣ A ile elinize geçerek üçüncü Karoya 10'lu ile çaktığınızı düşünün. Pik çakarak elinize dönmek güvenli değildir, Batının elinde ♣ R 9 x varsa ve Piki ikiliyse, 9'lu ile üstünüze çakacak ve ♣ R'yı da alarak kontratı batıracaktır. Bu safhada küçük Kör oynamak da risklidir. Doğu eli alarak Batının çakasına ♦ gelebilir.

Eller arasında irtibatı kaybetmemek için, ♦ A ve R'yı tahsil ettikten sonra ve Karoya çakmadan önce Kör oynayarak rakiplerin irtibatını kesmeli ve elinize dönüş kâğıdını hazırlamalısınız.

Diğer eller: Doğu: ♠ D 10 9 6 4; ♥ A D; ♦ 10 9 7 5 2; ♣ 6

Batı: ♠ V 5; ♥ R V 7 6 2; ♦ D V 3; ♣ R 9 4

Kör yolunu kestikten sonra, korkacak bir şeyiniz kalmaz. Rakip koz dönerse, A ile alır, Karoya çakar, büyük Pikleri çeker ve Kör çakası ile elinize döner, kozlarınızı oynarsınız.

EL NO.: 2

Kuzey

♠ D 10 9 7 6

♥ A R 7

♦ 8 4

♣ V 6 2

Batı

♠ V 2

♥ V 10 9 8

♦ A V 6 5

♣ R 10 8

Doğu

♠ 3

♥ D 5 4 3 2

♦ R 9 7 3

♣ A 9 4

Güney

♠ A R 8 5 4

♥ 6

♦ D 10 2

♣ D 7 5 3

3 Pik oynuyorsunuz.
Batı ♥ V çıkar. Eller:

3 Pik oynuyorsunuz. Batı ♥ V çıkar.

Yerden alıp ♠ A ve D'i

çekince, Doğu ikinci Pike Kör yer. Oyuna
nasıl devam edersiniz?

2 Karo ve belki de 3 Trefl kaybınız var.

Treflden iki elden fazla vermemek için bu
eli rakibin açması sağlanmalıdır: İkinci alıcı
Körünüze Karo kaçın ve yerin son Körüne
elden çakın. Şimdi el ve yerde ikişer Karo
var, Karo oynayın, ikinci Karodan sonra
rakip ya el çaka yer çaka ya da Trefl oynama
meccur kalmıştır.

- P.25** Graduation ceremony at the school built and sponsored by the Grand Lodge of Turkey in the earthquake zone.

- P.26** Spring picnic organised by Lodge Eylem (No 47) in Bodrum.

- P.28** Visits of Brothers from Lodge Sadık Dostlar, (No 30) and Söz (No 167) to archeological sites in Anatolia.

- P.32** News from Anatolia Lodge (No 1183) in New York.

- P.33** Invitation to the installation of officers of Lodge Turkey (No 995) in Germany (ACGL). - Masonic Renaissance in Italy, by Bro: Prof. Fabio Venzi, G.M.

- P.34** Jazz and Freemasonry

- P.38** Bro Bülent Şenocak talks with Bro. Üner Birkan in İzmir. Üner Birkan, economist by profession, is a writer and a music critic. He has published a book on the occasion of Mozart's 250th anniversary.

- P.42** Bro. Namık İsmail, Painter, died in 1935.

- P.44** Exercise in semantics on the etymological roots of some Turkish Masonic expressions.

- P.47** Masonic poem by Bro. Rahmi Duman, first published in 1935.

- P.48** Our new Masonic museum. Talk with Bro. Cem Mahruki.

- P.50** To understand symbolism. What are and are not symbols.

- P.51** Why different obediences may have different signs, and different dispositions of their lodge furnitures.

- P.52** Some famous masons.

- P.53** Book review.

- P.54** Freemasonry and chess.

- P.55** Artist Masons: Impressionist Painter Bro. Nazmi Ziya Güran.

- P.58** Recollections about the Village Institutes, created by Freemason politicians in the late 1930's, to modernise and educate peasants, and abolished 10 years later, for political reasons.

- P.60** Philately: Human Rights stamps.

- P.62-63** Chess and bridge corner.

A.B.D. Milli Marşı olan "Star-Spangled Banner"ın öyküsü

Tesviye'nin 68. sayısında "Bunları Biliyor muydunuz?" bölümünde yayınlanan ABD milli marşının güftesini yazan kişinin ismi bana yabancı geldi. Doğrusu Francis Scott Lay olacaktı diye hatırladım. Araştırmam sonucunda şu bilgilere ulaştım.

A.B.D. Milli Marşı olan "Star-Spangled Banner" in güftesini Francis Scott Key yazmıştır. Bu şiirin yazılış öyküsü şöyledir: 1812 ABD-İngiltere Savaşında Kanada'dan Amerika topraklarına giren İngiliz Birlikleri başkent Washington D.C. ye doğru ilerlemektedirler. Maryland Eyaletindeki Upper Marlboro kasabasından geçerlerken oranın önde gelenlerinden Dr. William Beanes ve arkadaşları geride kalmış birkaç İngiliz askerini yakalayarak bir kulübeye hapsederler. Olayı fark eden İngilizler tekrar şehre dönerler ve hem askerlerini kurtarırlar, hem de Dr. Beanes ve arkadaşlarını tutuklayarak o sırada Patuxent Nehri'nde demirlemiş olan Amiral Cockburn'un savaş gemisine götürürler. Amiral bu gruba nasihat ettikten sonra arkadaşlarını serbest bırakırken Dr. Baines'i alıkoyarak gemiyle Baltimore'a götürür. Olayı duyan doktorun yeğeni Francis Scott Key limana gelir ve beyaz bayrak çektiği bir sandalla savaş gemisine gider. Amacı amcasının serbest bırakılmasını sağlamaktır. Ancak Baltimore'un iç limanındaki kaleyi

(Fort Mc Henry) bombalayacak olan Amiral planın duyulmasını önlemek için onu da tutuklar ve kaleyi bütün gece top ateşine tutar. Şafak söktüğünde tutuklu bulunduğu kamaranın lumbuzundan karaya bakan Francis Scott Key kırmızı beyaz şeritli ve köşesindeki mavi zemin üzerindeki beyaz yıldızlı Amerikan Bayrağı'nın kalenin üstünde

hala dalgalanmakta olduğunu görür. Çok duygulanır ve orada "Star-Spangled Banner" şiirini yazar. Kalenin düşmemesi üzerine İngilizler tutukluları serbest bırakır ve limandan çekilirler. Daha sonra Baltimore'da bir dükkân işleten Benjamin Edes bu şiiri matbaada bastırarak dükkanın camına asar ve işgalden kurtulan şehirde dağıtır. Şiir ağızdan ağza dolaşırken üstüne bir müzik yazılır ve bir marş haline gelir.

Daha sonraki yıllarda bu marş milli marş olarak kabul edilirken Francis Scott Key'in adı Potomac Nehri üzerindeki köprülerden birine verilir. Fort Mc Henry'nin üstündeki Amerikan Bayrağı o günden beri 24 saat dalgalanmaktadır.

Ahmet ŞENKUT

TESVİYE

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar
Büyük Locası Derneği adına
İmtiyaz Sahibi:

Asım AKİN

Sorumlu Yazışleri Müdürü ve Editör:

Celil LAYİKTEZ

celil.layiktez@superonline.com

Yayın Koordinatörü:

Agâh ARAL

Yrd. Editör

Osman BALÇIGİL

Görsel Yönetmen

Tümer ARGİN

Yayın Kurulu:

Ahmet ÖRS

Nezih ONAT

Cevad GÜRER

Yavuz AKSEL

Sedat UYGUR

Gürkan AKTOLUĞ

Sinan GÜRMEN

Mehmet ÖZDEMİR

Şener ŞİRİ

Tamer GEDİZ

Ahmet HAGUR

Onur ÖZSAN

Semih ADIYAMAN

Bülent ŞENOC AK

Davut BERKER

ISSN Numarası:1301-2754

Adres: Nuru Ziya Sokağı No:19

Beyoğlu İstanbul

Tel: 0212 251 26 50

Tasarım: **bimus** Tanıtım Ajansı

www.bimus.com

Renk Ayrımı: Eksen Grafik

Baskı: Yenilik Basımevi

Firuzaga, Kasatura Sk. No: 1 Cihangir-Ist.

Yayın Türü: Yayın süreli

Para ile satılmaz, Hür ve Kabul Edilmiş

Masonlar Büyük Locası üyelerinin

haberleşmesi için 3 ayda bir yayınlanır.

TRIO HARMONY

0533 439 54 95 - 0212 263 80 98

yapraksoysalan30@hotmail.com

N. İLKSEN TAYLOR

Ankara Devlet Konservatuarı'ndan mezun oldu. Münih Müzik Akademisi'nde Harp Lisans Programı'nı bitirdi. İstanbul Devlet Opera ve Balesi Orkestrası'nda harpist olarak görev yaptıktan sonra 1980 yılında Almanya'ya giderek çeşitli orkestra ve müzik okullarında çalıştı. 2002 yılından itibaren de Trio Harmony ile müzik çalışmalarına devam etmektedir.

YAPRAK SOYSALAN

İstanbul Teknik Üniversitesi – Hızlı Keman Birimi'nden mezun oldu. Konservatuar eğitimi boyunca Hakan Şensoy'dan dersler aldı. Profesör Ayhan Turan'ın öğrencisi olarak mezun oldu. 2002 yılından itibaren de Trio Harmony ile müzik çalışmalarına devam etmektedir. Aynı zamanda da özel bir okulda Orfi ve keman öğretmenliği yapmaktadır..

DR. ZÜLEYHA ABDULLAYEVA

Bakü Devlet Konservatuarı'ndan mezun oldu. Azerbaycan İlimler Akademisi'nde doktora programını bitirdi. Çeşitli konularda müzik araştırmaları yaptı. 1997 yılında Türkiye'ye yerleşti. 2002 yılından itibaren Trio Harmony ile müzik çalışmalarına devam etmektedir.

Piyano, Keman ve Harp'tan oluşan grup 20 yıllık müzik birikimlerini Trio Harmony adıyla bir araya getirdiler. 2002 yılından beri performanslarını sergilemektedirler.

Barok, Romantik Klasikler, Popüler İtalyan Müzikleri, Alman Halk Dansları, İrlanda Halk Müziği, Sevilen Şarkılar, Film Müzikleri, Çıgan Havalarından oluşan zengin bir repertuar hazırlamışlardır.

Tenue Blanche ve Özel Davet organizasyonlarınızın değişmez müzik grubu...

“Doğruluk
olmadan güven,
güven olmadan
dostluk olmaz.”

Samuel Johnson
(1709 - 1784)

